

Министерство образования и науки Российской Федерации
ФГБОУ ВПО «Магнитогорский государственный
технический университет им. Г.И. Носова»

Индекс устойчивых словесных комплексов Архангельского и Туровского евангелий

Магнитогорск 2015

УДК 811.16
ББК Ш141.12-3
И 60

И60 Индекс устойчивых словесных комплексов Архангельского и Туровского евангелий / Науч.-исслед. словарная лаб.; сост. Д.В. Жигулина, О.С. Климова, М.А. Коротенко, Л.Н. Мишина, Н.В. Позднякова, Д.А. Ходиченкова, С.Г. Шулежкова; вступ. ст. Н.В. Позднякова; гл. ред. С.Г. Шулежкова. – Магнитогорск: Изд-во Магнитогорск. гос. техн. ун-та им. Г.И. Носова, 2015. – 92 с.

ISBN 978-5-5-9967-0738-6

В книге представлены индексы устойчивых словесных комплексов памятников, возникших на восточнославянских землях, – Архангельского Евангелия 1092 г. и Туровского Евангелия XI в. Издание можно рассматривать как фрагмент проспекта полного фразеологического словаря общелитературного языка славян эпохи Средневековья.

УДК 811.16
ББК Ш141.12-3

ISBN 978-5-5-9967-0738-6

© Магнитогорский государственный
технический университет
им. Г.И.Носова, 2015

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Н.В. Позднякова. Архангельское Евангелие как источник фразеологического описания устойчивых словесных комплексов.....</i>	<i>4</i>
Индекс УСК.....	8
Сверхсловные наименования лиц, упоминаемых в памятнике.....	70
Сверхсловные географические наименования.....	80
Сравнительные конструкции.....	82
<i>Н.В. Позднякова. Туровское Евангелие и его фразеологический корпус.....</i>	<i>85</i>
Индекс УСК.....	87
Сверхсловные наименования лиц, упоминаемых в памятнике.....	91
Сверхсловные географические наименования.....	91
Сравнительные конструкции.....	91

АРХАНГЕЛЬСКОЕ ЕВАНГЕЛИЕ КАК ИСТОЧНИК ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОГО ОПИСАНИЯ УСТОЙЧИВЫХ СЛОВЕСНЫХ КОМПЛЕКСОВ

Архангельское Евангелие – уникальный памятник древнерусской письменности XI века, который хранится в Отделе рукописей Российской государственной библиотеки в составе музейного собрания рукописей под № 1666. Это четвертая по древности точно датированная славянская рукописная книга.

В книге 178 пергаментных листов, форматы которых колеблются в пределах 20*16-20,5*16,8 см. Книга сохранилась не полностью. В ней утрачено 6 восьмилистных тетрадей (3 в начале, 2 – между листами 84 и 85, 1 – между листами 100 и 101). Кроме того, между 48 и 49, 52 и 53 утрачено по два листа, а между листами 176 и 177 – 1 лист. Таким образом, всего утрачено 53 листа. Один лист (178) с текстом-палимпсестом предположительно XII в. подшит к блоку особо.

Пергамент Архангельского Евангелия весьма невысокого качества. Изготовлен он, вероятно, из телячьих кож, его выделка грубовата, а раскрой листов очень экономный. Из 178 листов 54 имеют разнообразные дефекты: неровные поля листов, незашитые или незаклеенные дыры, подшитые части листов или заклеенных дыр до написания на них текста.

В памятнике собраны евангельские чтения, следующие друг за другом в порядке возглашения их в церкви в течение года. Перед чтениями помещены заголовки и служебные указания. Они нанесены киноварью и значительно более крупными буквами, чем собственно текст чтения. Перед указаниями чтений проставлены киноварные значки в виде скобочек. Основной текст написан светло-коричневыми чернилами, которые местами плохо сохранились.

Архангельское Евангелие выполнено деловым уставом тремя писцами. Весьма развитые, хотя и не каллиграфические почерки двух основных писцов Архангельского Евангелия заметно отличаются друг от друга (почерк первого писца – л. 38 об.; второго – л. 84). Письмо третьего писца XI в. имеет свои особенности (почерк третьего писца, л. 175 об.). Оно также относится к типу делового устава, но по своим индивидуальным признакам ближе не к ординарному, а к каллиграфическому письму. Оборот л. 177 заполнен письмом XIII или XIV века. Исполнено Евангелие по смытому тексту. По смытому же тексту письмом вероятно XII в. заполнен последний в Архангельском Евангелии лист 178 (Подробнее об особенностях письма см. во Вступительной статье И.И. Левочкина [Арх 1997:13-15]).

Примечательно, что Архангельское Евангелие 1092 года – обычная массовая книга – является древнейшей из всех известных книг средневековой Руси со столь развитой и совершенной системой орнаментированных инициалов, которых в этой книге много – 177. Написанные в своем подавляющем большинстве киноварью и занимая 5-6 строк текста по высоте, они резко выделяются на разворотах книги и активно привлекают внимание читателя. Композиционное построение инициалов удивительно разнообразно и

изобретательно, что свидетельствует о высоком эстетическом уровне и развитом художественном вкусе книгописцев.

Переплет Архангельского Евангелия в своем первоначальном виде не сохранился. В момент поступления книги в Румянцевскую библиотеку (1877 год) и до настоящего времени в качестве ее переплета оставались и остаются лишь две доски без обложки, которые крепятся к блоку с помощью ремешков. На этих досках имеются следы их первоначального крепления к блоку, а также следы от гвоздей, с помощью которых было выполнено художественное оформление верхней и нижней досок. Кроме того, сохранились следы от застежек, их было четыре – две на вертикальной и по одной на горизонтальных сторонах досок. Судя по всему, доски переплета Архангельского Евангелия являются современными этой книге [Арх Музей: <http>].

Несмотря на свой возраст, Архангельское Евангелие находится в удовлетворительном состоянии. Его пергаментные листы не загрязнены и не имеют следов воздействия влаги. Правда, чернила и киноварь на некоторых листах частично осыпались, но текст в целом читается достаточно хорошо.

История создания, заказчик рукописи и ее судьба до появления в 1876 году в Москве неизвестны, а вот история обретения Архангельского Евангелия известна из переписки хранителя отделения рукописных и старопечатных книг Румянцевского музея А.Е. Викторова с академиком И.И. Срезневским и хранителем рукописного отделения Императорской Публичной библиотеки в Петербурге А.Ф. Бычковым. В начале декабря 1876 г. какой-то крестьянин, приехавший из Архангельска (отсюда и пошло название рукописи «Архангельское Евангелие 1092 года» в отличие от «Архангельского Евангелия» XIII в., хранящегося в одноименном собрании Государственного исторического музея), принес комиссионеру Румянцевского музея С.Т. Большакову, торговавшему рукописями, старопечатными книгами и другими памятниками древней культуры, пергаментную рукопись. Большаков передал ее в музей, но по просьбе настоятеля Данилова монастыря архимандрита Амфилохия (Сергиевского-Казанцева), работавшего в это время над составлением «Древле-славяно-греко-русского словаря» (по рукописям XI–XII веков), взял рукопись обратно. Результатом явился труд Амфилохия «Описание Евангелия 1092 года (сличенного с Остромировым Евангелием)», в котором он сделал вывод, что книга «по тексту <...> важнее Остромирова Евангелия», и правильно датировал рукопись 1092 г., тогда как специалисты музея датировали ее на 100 лет позже – 1192 г. Так рукопись стала самым ценным приобретением Московского Публичного и Румянцевского музея (Подробнее об истории приобретения Архангельского Евангелия и о первых попытках его изучения см. Вступительную статью Л.П. Жуковской [Арх 1997: 6-8]).

К 50-летию Румянцевского музея было решено подготовить факсимильное издание Архангельского Евангелия, увидевшее свет в 1912 г. и до сих пор остающееся беспримерным не только в отечественной, но и в мировой полиграфии. Оно осуществлено методом трехцветной цинкографии. В издании воспроизведены не только цвета пергаментных листов, чернил и красок, различие шерстистой и мясной сторон у бывшей шкуры, из которой мастер XI в. изготовил пергамент для

книги; видны «луковицы» от вычищенного шерстного покрова, несколько растянутые в процессе изготовления пергамента; воспроизведен сохранившийся до нашего времени шов на листе (изображение шва на л. 48), дыры от испортивших кожу животного насекомых (следы червоточин, л. 178 об.). Воспроизведен переплет книги и способ переплетения XI в. до деталей. Однако Н.Н. Дурново отмечал, что на отдельных листах затруднительно разобрать ряд слов, которые свободно читаются в подлиннике, а из-за особенностей цинкографии на ряде листов получились желтые или коричневые буквы с розовой или лиловой тенью вокруг них, что производит впечатление дешевых хромофотографий и затрудняет прочтение [Дурново 1912: 705-706].

В 1997 г. Российская государственная библиотека при поддержке Российского гуманитарного научного фонда выпустила научное издание текста Архангельского Евангелия. Общее руководство изданием осуществляла доктор филологических наук Л.П. Жуковская, которая во вступлении к изданному древнерусскому тексту указывает, что «текст рукописи передается лист в лист, столбец в столбец, строка в строку, буква в букву, с делением на слова пробелами и соединением частей слова знаком переноса на концах строк» [Арх 1997: 42]. Текст сопровождают подстрочные примечания по вопросам языка и письма рукописи. В квадратных скобках приводятся восстановленные в ультрафиолетовом свете утраченные фрагменты текста. К тексту приложены Указатель порядка следования глав и стихов Евангелия и назначение его чтений [Арх 1997: 399-406] и Указатели слов и форм, составленные Т.Л. Мироновой [Арх 1997: 409-667].

Как указывает Л.П. Жуковская, об Архангельском Евангелии писали многие ученые (А.Е. Викторов, А.Ф. Бычков, Амфилохий, А.Л. Дювернуа, Г.П. Георгиевский, П. Бузук, Н.Н. Дурново и др.). «Вопросы графики и орфографии освещались крупнейшими лингвистами-палеографами (А.И. Соболевским, В.Н. Щепкиным, Е.Ф. Карским и Н.М. Каринским), фонетика и морфология – в учебниках по исторической грамматике русского языка А.И. Соболевского, а также попутно в отдельных статьях А.А. Шахматова и других ученых. Последнее хорошо мотивированное уточнение датировки всех частей Арх. произведено Н.Б. Тихомировым. Самым полным и содержательным описанием письма и языка этой рукописи остается исследование М.А. Соколовой» [Арх 1997: 18]. Однако фразеологический состав памятника не привлекал внимания ученых.

Полный список устойчивых словесных комплексов (УСК) был составлен силами Научно-исследовательской словарной лаборатории Магнитогорского государственного технического университета под научным руководством проф. С.Г. Шулежковой. Индекс состоит из 1617 единиц в 3035 употреблениях. К основной части индекса приложены три указателя. Самым большим оказался указатель сверхсловных наименований лиц, упоминаемых в Архангельском Евангелии (235 единиц в 311 употреблениях). Во второй указатель (43 единицы в 52 употреблениях) вошли сверхсловные географические наименования, в третий (47 единиц в 52 употреблениях) – устойчивые сравнительные конструкции.

Индекс составлен по алфавитному принципу с развернутой системой перекрестных ссылок. Например, **Благо сътворити** ([вѣго сътворю] Мф 19: 16, 123) *см. также Благо творити (комоу)*. В инициальной части словарной статьи располагается сам УСК, далее в скобках следуют примеры его употребления с указанием конкретного евангелия (от Матфея – Мф, Марка – Мк, Луки – Лк или Иоанна – Ин), главы, стиха и номера страницы памятника – Архангельского Евангелия. Если УСК используется в синаксарии, указывается номер страницы Архангельского Евангелия и номер строки, например: **Велика недѣла** ([въ сре(ѣ) великыа. недѣлѣ] 214: 2; 218: 18; [вел(ѣ). не(ѣ).] 273: 3)

Традиционно сокращенные слова даются под титлом, но т.к. шрифт, используемый авторами индекса, не содержит титла над некоторыми буквами (ж, ш, ц, ъ, ь, ю), сокращение обозначается путем подчеркивания, например: **въдати дшю свою; гѣтъ бжни; крщахоу <...> исповѣдающе грѣхы своа; истинуу глеть; гь въ излвѣ.**

Источники

Архангельское Евангелие 1092 года: Исследования, древнерусский текст, словоуказатель. – М.: Скрипторий, 1997. – 672 с.

Литература

Амфилохий (Сергиевский-Казанцев). Описание Евангелия 1092 года (сличенного преимущественно с Остромировым Евангелием) / Амфилохий // Древности Московского Археологического Общества. – М., 1877. – Т. VII, вып. 1. – С. 29-58.

Арх Музей: Архангельское Евангелие 1092 года. Виртуальный музей книжных памятников Архангельского Севера [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://virtmuseum.aonb.ru/ae/ae.html>

Арх 1997: Архангельское Евангелие 1092 года: Исследования, древнерусский текст, словоуказатель. – М.: Скрипторий, 1997. – 672 с.

Архангельскому Евангелию 900 лет : материалы научной конференции. – М., 1995.

Башлыкова, М.Е. Архангельское Евангелие / М.Е. Башлыкова // Православная энциклопедия. – М., 2001. – Т. 3. – С. 495.

Бычков, А.Ф. О вновь найденном пергаменном списке Евангелия / А.Ф. Бычков // Записки императорской Академии наук. – 1877. – Т. 29. Кн. 1. – С. 97–112.

Георгиевский, Г.П. Архангельское Евангелие 1092 года / Г.П. Георгиевский. – М.: Румянцевский музей, 1912.

Дурново, Н.Н. Архангельское Евангелие 1092 года. Издание Румянцевского музея. М., 1912 / Н.Н. Дурново // Избранные работы по истории русского языка. – М., 2000. – С. 702–707.

Пуцко, В.Г. Иллюминированная древнерусская книга XI–XII в. / В.Г. Пуцко // Древняя Русь. Вопросы медиевистики. – 2001. – № 3 (5). – С. 46–47.

Сводный каталог славяно-русских рукописных книг, хранящихся в СССР: XI–XIII вв. / под ред. Л. П. Жуковской, Н. Б. Тихомирова, Н. Б. Шеламановой. – М., 1984. – С. 97–112.

Соколова, М.А. К истории русского языка в XII веке / М.А. Соколова // Изв. по рус. яз. и словесности. – Л., 1930. – С. 75-135.

Тихомиров, Н.Б. Каталог русских и славянских пергаменных рукописей XI–XII веков, хранящихся в Отделе рукописей Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина / Н.Б. Тихомиров // Записки отдела рукописей [ГБЛ]. – Вып. 25. – М., 1962. – С. 149-152, 166-175.

Н.В. Позднякова

ИНДЕКС

А

Агньць вожи ([се агньць **в**жи])
Ин 1: 29, 347)

Азъ въ нѣхъ и ти въ мѣнѣ ([азъ въ нѣхъ и ти въ мѣнѣ]) Лк 6: 23, 82)

Азъ въ отьци и въ мѣнѣ отьць, азъ въ отьци и отьць въ мѣнѣ (кътъ) ([азъ въ оѣци и въ мѣнѣ оѣць]) Ин 14: 11, 71; [азъ въ оѣци. и оѣць въ мѣнѣ кътъ] Ин 14: 10, 240; Ин 14: 11, 241; [азъ въ оѣци. и оѣць въ мѣнѣ] Ин 14: 11, 72; [азъ въ оци и оѣць въ мѣнѣ кътъ] Ин 14: 10, 71) *см. также* **Въ мѣнѣ отьць и азъ въ отьци**

Азъ въ отьци моѣмъ. и вы въ мѣнѣ. и азъ въ васъ ([азъ въ оѣци моѣмъ. и вы въ мѣнѣ. и азъ въ васъ]) Ин 14: 20, 242; [азъ въ оѣци моѣмъ. и вы въ мѣнѣ и азъ въ васъ] Ин 14: 20, 73)

Азъ къмъ пѣтъ. истина и животъ ([азъ къмъ поутъ. истина и животъ]) Ин 14: 6, 70)

Аминъ (аминъ) глаголъ (вамъ, тебѣ) ([аминъ аминъ глѣю вамъ]) Ин 8: 51, 49; Ин 8: 51, 49; Ин 8: 58, 50; Ин 10: 1, 52; Ин 10: 7, 53; Ин 10: 7, 54; Ин 12: 54, 64; Ин 14: 12, 72; Ин 16: 20, 79; Ин 16: 23, 80; Ин 16: 23, 80; Мф 18: 13, 89; Мф 18: 18, 89; Мф 10: 28, 93; Мф 8: 10, 102; Мф 18: 3, 116; [аминъ. аминъ. глѣю вамъ] Ин 13: 16, 229; Ин 14: 12, 241; [аминъ аминъ глѣю вамъ] Ин 1: 52, 197; Лк 4: 24, 370; [аминъ глѣю вамъ] Ин 12: 24, 215; Мф 26: 13, 219; Мф 26: 13, 226; Мф 28: 36, 292; Мф 11: 11, 357; [аминъ глѣю вамъ] Мф 25: 40, 191; Мф 25: 40, 212; Мф 25: 45, 213;

Мф 26: 21, 229; Мк 11: 23, 388; [аминъ глѣю вамъ] Мф 18: 19, 90; Мф 10: 42, 108; Мф 17: 20, 117; Мф 19: 23, 124; Мф 24: 2, 131; Мф 24: 34, 134; Лк 12: 37, 164; Лк 13: 27, 168; Мф 25: 45, 191; Мф 6: 2, 192; Мф 6: 16, 194; Мк 9: 1, 202; Мк 6: 11, 390; [аминъ. глѣю вамъ] Мк 9: 41, 323; [аминъ аминъ глѣю тебѣ] Ин 21: 18, 84; [аминъ аминъ глѣю тебе] Ин 13: 38, 239; [аминъ глѣю тебе] Мф 26: 34, 231; [аминъ глѣю тобѣ] Лк 23: 43, 263; Лк 23: 43, 278)

Ангели вожи ([оузрите <...> англѣ **в**жи]) Ин 1: 51, 197; [исповѣсть <...> предъ англѣ **в**жи]) Лк 12: 8, 312; [ѡвръженъ воудеть предъ англѣ **в**жи]) Лк 12: 9, 313)

Ангели небесьнии ([никъто же не вѣсть. ни англѣ небесьнии. тѣкмо оѣць мой ѣдинъ]) Мф 24: 36, 135)

Ангели сватии ([придетъ <...> съ англѣ стѣими]) Мк 8: 38, 202)

Ангелъ господень ([ави же сѣ <...> англъ гнѣ]) Мф 28: 2, 284; Лк 2: 9, 328; Мф 2: 13, 333; Мф 2: 19, 334; Мф 1: 20, 362; Лк 1: 11, 373; Лк 1: 13, 373; [рече <...> англъ гнѣ] Мф 1: 24, 327)

Ангелъ съ небесе ([ави же сѣ англъ съ нѣсе]) Лк 22: 43, 232)

Архиепископъ римскътин ([М(ѣ)ца того(ж). въ .кѣ. <...> архиеп(ѣ)па. римска]) 318: 1)

Архиепископъ цѣсаря града ([М(ѣ)ца то(ѣ). въ .кѣ. <...> архиеп(ѣ)па. ц(ѣ)ри градъ]) 358: 12)

Архирей и кѣнижьници ([искаахоу архирей и кѣнижьници како ѣго выша оубили]) Лк 22: 2, 220; [съвь-

рашася архирен и книжници] Мф 26: 3, 225; [свѣтъ сътвориша <...> архирен и книжници] Мф 27: 1, 273; [архирен роугающеся съ кѣнижники] Мк 15: 31, 258; Мф 27: 41, 259; Мк 15: 31, 270; [свѣравъ архиреа и книжники] Мф 2: 4, 331; [преданъ боудеть архиреомъ. и книжникомъ] Мк 10: 33, 207; [искоушеноу быти отъ <...> архирен. и книжникъ] Мк 8: 31, 207)

Архирен и старьци ([свѣтъ сътвориша архирен и старьци] Ин 12: 19, 63; [архирен и старьци <...> искаахоу лѣжа свѣдѣтельствва] Мф 26: 59, 245; [архирен и старьци. ничто же не ѿвѣщавааше] Мф 27: 12, 253; Мф 27: 12, 274; [архирен же и старьци. наоустиша народы] Мф 27: 20, 254; Мф 27: 20, 275; [свѣрашася архирен и старьци] Мф 27: 62, 283; [възврати <...> архиреомъ. и старьцемъ] Мф 27: 3, 252)

Архирен и старьци людьсци ([свѣтъ сътвориша архирен и старьци людьсци] Ин 19: 1, 297)

Архире(ѣ)и и фарисе(ѣ)и ([свѣрашася архирен. и фарисен] Мф 27: 62, 267; [свѣрашася архиреѣи. и фарисѣи] Ин 11: 47, 62; [придоу <...> къ архирѣомъ и фарисѣомъ] Ин 7: 45, 87)

Аще кѣто мѣнѣ слоужитъ. по мѣнѣ да ходитъ ([аще кто мѣнѣ слоужитъ. по мѣнѣ да ходитъ] Ин 12: 26, 64)

Аще любите любяцаа вы. кѣж мѣздѣ имате ([аще любите любяцаа вы кою мѣзду имате] Мф 5: 46, 91)

Аще свѣжете на земли. бѣдетъ свѣзано на небесѣхъ ([аще свѣжете на земли. боудеть свѣзанъ и на небѣхъ] Мф 18: 18, 89-90)

Аще чѣто просите отъ отьца въ има моѣ. дастъ вамъ ([аще чѣто просите ѿ отьца въ има моѣ. дастъ вамъ] Ин 16: 23, 80)

Б

кого Бес печали сътворити ([васъ бес печали сътворимъ] Мф 28: 14, 285)

Бесѣда чина авѣ кого творитъ ([бѣсѣда бо твоѣа гави та творитъ] Мф 26: 73, 237; [бѣсѣда бо твоѣа. гавѣ та творитъ] Мф 26: 73, 247)

Бити въ прьси свои ([вѣаше въ прьси своѣа] Лк 18: 13, 180)

Бити по ланитаа ([вѣахоу по ланитаа] Ин 19: 3, 250)

Бити прьси свои ([вѣюще прьси своѣа] Лк 23: 48, 263)

Благовѣстити бога ([оученици] вѣахоу <...> въ цркви <...> вѣгословѣсташе бѣ] Лк 24: 53, 70)

Благовѣщеник свѣтѣи богородици ([М(ѣ)ца то(ѣ). въ .кѣ. вѣгословѣщеник сѣѣи вѣи] 361: 7-8)

Благодать божиа ([вѣдѣтъ божиа на немъ] Лк 2: 40, 337; [вѣг(ѣ)тъ вѣжиа вѣ на нѣмъ] Лк 2: 40, 355)

Благодать отъ бога ([обрѣте вѣг(ѣ)тъ. ѿ бѣ] Лк 1: 30, 362)

Благословена ты (кѣси) въ женахъ (и благословенъ плодъ жтробы твоѣа) ([вѣ(ѣ)на ты въ

женахъ. и блнъ плодъ оутровы твоѣа] Лк 1: 42, 293-294; [Блѣа ты кси въ женахъ] Лк 1: 28, 362)

Благословати бога ([глѣше блѣслова блѣ] Лк 1: 64, 376)

Благо сътворити ([блѣго сътворю] Мф 19: 16, 123) *см. также* Благо творити (комоу)

Благо творити (комоу) ([блѣго творите] Лк 6: 35, 141; [блѣготворите. блѣготворащимъ вамъ] Лк 6: 33, 140) *см. также* Благо сътворити

Благжж часть избѣрати ([блѣгоую часть избра] Лк 10: 42, 295)

Блажени алчущи (нынѣ). како вы насытите са ([блжни алчущи нынѣ. како вы насытите са] Лк 6: 21, 311)

Блажени бждете. кгда възненавидатъ васъ чловѣци ([блжни боудете. кгда възненавидатъ вы члѣци] Лк 6: 21, 311)

Блажени нищии доухомъ (како ваше (нхъ) кетъ цѣсарьствикъ божию) ([Блжни нищии дхмъ] Лк 6: 21, 310)

Блажени плачущи са нынѣ. како възсмѣюте са ([блжни плачущи са нынѣ. како възсмектеса] Лк 6: 21, 311)

Блажено чрѣво ношьшею тл. и съсыца. како кси съсалъ ([блжнокъ чрево ношьшею тл. и съсыца како кси съсалъ] Лк 11: 27, 295)

Блждынъ сынъ ([Не(д). прѣдъ масопу(ѣ). о блдынѣмъ сѣоу] 185: 1-2)

Бога не богати са ([соуди бѣ кетеръ <...> блѣ не бога са] Лк 18: 2, 179)

(ни) Бога не богати са. ни чловѣкъ срамлати са ([блѣ не боюса ни члѣкъ срамлаюса] Лк 18: 4, 179)

Богоу работати ([не можете боу работати] Лк 16: 13, 174)

Богъ живъи ([кси хѣтъ сѣтъ блѣ живаго] Мф 16: 16, 378; [заклинаю <...> блѣ живымъ] Мф 26: 63, 236)

Богъ нашъ ([бѣ нашъ кетъ] Ин 8: 54, 50)

Богъ кого остави (оставилъ кетъ) ([бѣ бѣ мои. въ чѣто ма остави] Мк 15: 34, 271; [бѣ бѣ мои въскоую ма кси оставилъ] Мф 27: 46, 279; [боже бже мои. въскоую ма кси оставилъ] Мф 27: 46, 260)

Богъ съпасъ чии ([въздрадоваса <...> о бѣтъ сѣси мокомъ] Лк 1: 47, 294)

Боже (боже) мои ([бѣ бѣ мои] Мф 15: 34, 271; Мф 27: 46, 279; [боже бже мои] Мф 27: 46, 260)

Божии сынъ ([бжии сѣтъ кетъ] Мф 27: 43, 259) *см. также* Сынъ божиин

Болѣзнь нѣстъ къ смърти ([болѣзнь нѣ(ѣ) къ смърти] Ин 11: 4, 209)

Болащамъ ицѣлити ([болащата ицѣлите] Мф 10: 8, 316)

Брати мои меньшии ([сътвористе <...> ѿ сихъ малыхъ братъ моихъ меньшихъ] Мф 25: 40, 191; [сътвористе <...> ѿ сихъ братъ. моихъ меньшихъ] Мф 25: 40, 213) *см. также* Сии малии братъ моихъ меньшихъ

Брѣмена тяжкаа ([събирають же брѣмена тяжкаа] Мф 23: 4, 128)

Бръниѣ сътворити ([бръниѣ сътвори] Ин 9: 11, 58)

Быти (съ цѣль) въ мирѣ ([нѣсмь въ мирѣ] Ин 17: 11, 74; [бѣхъ съ ними въ мирѣ] Ин 17: 12, 75)

Быти съ цѣль въ напастьхъ чинихъ ([ксте пребывающен. съ мною. въ напастьхъ моихъ] Лк 22: 28, 223)

Быти въ подвижѣ ([бывъ въ подвижѣ] Лк 22: 44, 232)

Быти всѣмъ рабъ ([да бѣдетъ всѣмъ рабъ] Мк 10: 44, 209)

Быти (всѣхъ и) всѣмъ слоуга ([да боудетъ всѣмъ слоуга] Мф 10: 43, 208; [да боудетъ всѣхъ. и всѣмъ слоуга] Мк 9: 35, 322)

Быти отъ овыць чинихъ ([нѣсте во ѿ овыць моихъ] Ин 10: 25, 55; [нѣсте ѿ овыць моихъ] Ин 10: 26, 55)

Быти (свършени) въ єдино ([да боудутъ свършени въ єдино] Лк 6, Ин 17: 23, 82)

Быти єдино ([да боудутъ єдино] Лк 6, Ин 17: 22, 82)

Бѣса не имѣти ([бѣса не имамъ] Ин 8: 50, 49)

Бѣси вѣнидоша въ кого ([бѣси мнози вѣнидоша въ нь] Лк 8: 30, 153)

Бѣси изидоша ([бѣси изидоша] Лк 8: 35, 154; [ишѣдѣше бѣси ищи члѣва того] Лк 8: 33, 153-154)

Бѣ слѣпъ и прозърѣ ([бѣ слѣпъ и прозърѣ] Ин 9: 18, 59)

Бѣсъ имѣти ([бѣсъ иматъ] Ин 10: 20, 54; [бѣсъ имаши] Ин 8: 48, 49; Ин 8: 51, 49; Ин 8: 52, 49) *см. также* Имѣти бѣсъ

Бѣсы изгонѣти ([бѣ <...> бѣсы изгонѣ] Мк 1: 39, 198; [бѣсы изгонитѣ] Мф 10: 8, 316; [бѣсы мнози изгонѣахоу] Мк 6: 12, 390) *см. также* Бѣсы изгнѣти

Бѣсы изгнѣти ([бѣсы иже ноутъ] Мк 16: 17, 392; [бѣсы изгонитъ] Мф 9: 34, 109) *см. также* Бѣсы изгонѣти

Бѣдетъ ова въ плѣтъ єдинѣ ([и боудетъ ова въ плѣтъ єдиноу] Мф 19: 5, 118)

Бѣдете въ мѣнѣ. и азъ въ васъ ([боудѣте въ мѣнѣ и азъ въ васъ] Ин 15: 4, 76)

Бѣди волѣ твоѣ ([боуди волѣ твоѣ] Мф 26: 42, 233)

Бѣдѣтъ послѣднии прѣвни. и прѣвни послѣднии ([такъ боудутъ послѣднии прѣвни. и прѣвни. послѣднии] Мф 20: 16, 360-361; [мѣнози же боудутъ прѣвин послѣднии. и послѣднии прѣвин] Мф 10: 30, 93)

В

Велика недѣла ([въ сре(ѿ) великыѣ. недѣлѣ] 214: 2; 218: 18; [вел(ѿ). не(ѿ).] 273: 3)

Великаѣ свѣота ([въ ве(ѿ). со(ѿ).] 283: 19)

Великаѣ црѣкы ([чѣтетъ великыѣ црѣкы] 90: 12-13)

Великъ дѣнь ([бѣ во великъ дѣнь] Ин 19: 31, 264; Мф 27: 31, 281; Ин 19: 31, 300)

Великъ четвръгъ ([Ищи. въ ве(ѿ). че(ѿ).] 273: 1)

Великѣи постѣ ([до великаго поста] 90: 13-14)

Великѣи праздыникѣ ([Вѣ <...> великѣи праздыникѣ. стоааше] Ин 7: 37, 86)

Великѣи патѣкъ ([Вѣ вє(л̃). па(к̃).] 263: 12; 272: 6; [Вѣ великѣи па(к̃).] 268: 15; [Вѣ великѣи. пат(к̃).] 272: 8)

Великѣи четвѣртѣкъ ([Вѣ великѣи четвѣртѣкъ] 220: 5; 225: 11; 238: 5-6; [Вѣ вє(л̃). че(к̃).] 272: 7)

Величати господа ([величить дша мога гѣ] Лк 1: 46, 294)

Величїе божиє ([дивлахоу же вси о величїи бжи] Лк 9: 43, 156)

Вечерѣ сътворити ([вечерю сътвараше] Мк 6: 21, 385) *см. также* Сътворити вечерѣ

Видиши сжыць въ оцѣ брата твоєго. а бръвна кже ксть въ оцѣ твоємъ не чюкши ([видиши сожыць въ оцѣ брата твоєго. а бръвна кже ксть въ оцѣ твоємъ не чюкши] Мф 7: 3, 94)

Видан та въ таинѣ. въздасть тебѣ авѣ ([оцѣ твои видан та въ таинѣ въздасть тебе авѣ] Мф 6: 18, 194)

Видаще не видатъ. и слышаще не слышатъ ([да видаще не видатъ. и слышаще не слышатъ] Лк 8: 10, 146)

Винѣ не обрѣсти до кого ([до нѣго винѣ не обрѣтаю] Ин 19: 4, 250)

Владѣкѣи ню(оу)дови ([кѣси въ вл(д̃)(к)хъ. нюдовахъ] Мф 2: 6, 331)

(и) власи главы вашєѣ ищени сжтѣ ([и власи главы вашєѣ ищ-

тени соутѣ] Лк 12: 67, 312)

Власти чловѣчєствїа ([властїи члѣвѣчєствїа] Лк 12: 11, 313)

Власть имѣи ([вѣ <...> власти имѣи] Мф 7-8: 29, 96)

Власть имѣти кжѣ ([власть имать ѿпоущати грѣхы] Мк 5: 247, 139; [власть имать <...> ѿ поущати <...> грѣхы] Мк 2: 10, 200; [власть имѣю поустити та] Ин 19: 10, 251; [власть имамъ поустити та] Ин 19: 10, 297) *см. также* Имѣти власть кжѣ

Вода вѣчєнаѣ ([вѣскаплю <...> воды вѣчєныѣ] Ин 4: 14, 44)

Вода жива ([истекоутѣ воды живы] Ин 7: 38, 86; [далъ <...> водоу живоу] Ин 4: 10, 43; [имашн водоу живоу] Ин 4: 11, 43)

Воднѣи трѣдѣ ([воднѣи трѣдѣ вѣ] Лк 14: 2, 170) *см. также* Имѣи воднѣи трѣдѣ

Воля творити чнѣ ([волю кго творитѣ] Ин 9: 31, 61) *см. также* Творити воля чнѣ

Вокводѣ црѣкѣвнѣи ([гѣла <...> вокводамѣ црѣкѣвнѣимѣ] Лк 22: 4, 220)

Вок (и)гемонѣи ([воини гемонѣи примѣше] Мф 27: 27, 255)

Вок невєсьнїи ([вы(ѣ) <...> множєство вон невѣнѣихъ] Лк 2: 13, 329)

Врагѣ чловѣкомѣ ([врагѣ члѣко се сътвори] Мф 13: 28, 397)

Врата адова ([врата адова не оудовлаютѣ] Мф 16: 18, 378)

Вратѣ црѣкѣвнѣи ([постави и на вратѣ црѣкѣвнѣимѣ] Мф 4: 5, 349)

Врѣховнѣи апостолѣ ([М(ѣ)ца

то(ѣ). въ . кѣ. стѣхъ и върховныхъ.
ап(ѣ)лъ. петра. и паула] 377: 19-20)

Врѣхънага риза ([о върхънюю ризоу <...> меташа жребиа] Мк 15: 24, 272)

Врѣма чикъ близъ ксть ([время моє близъ ксть] Мф 26: 16, 227)

Врѣма чикъ приближи сѧ ([время моє приближисѧ] Лк 21: 8, 188)

Въ бездѣнѣхъ вѣннати ([повелить имъ въ бездѣноу вѣннати] Лк 8: 31, 153)

Въвести кого въ напасть ([не въведи насъ въ напасть] Мф 6: 13, 193; Лк 11: 4, 366)

Въвъргнихти кого въ пещь огньнѣхъ ([въвъргоуть га въ пещь огньноу] Мф 13: 50, 307; ([въвъргоуть ѧ въ пеще огньноу] Мф 13: 42, 398)

Въ врѣмена своѧ ([въздадѧтъ <...> въ врѣмена своѧ] Мф 21: 41, 127)

Въ врѣма ([въ врѣма вѣроу кмлють. и въ врѣма напасти остоупаю] Лк 8: 13, 146)

Въ врѣма оно ([Въ врѣма оно] 177: 11; 182: 5)

Въ врѣма чикъ ([въ время свок ници] 305: 12; [сѣвоудетьсѧ въ время моє] Лк 1: 20, 375)

Въ всѧ дѣни ([въ всѧ дѣни] Мф 28: 20, 286)

Въ вѣкы ([не имать въждадатисѧ въ вѣкы] Ин 4: 14, 44; [не имать видѣти въ вѣкы] Ин 8: 51, 49; [не погыбноуть въ вѣкы] Ин 10: 28, 56; [прѣбывають въ вѣкы] Ин 12: 34, 65; [да боудеть сѣ вами въ вѣкы] Ин 14: 16, 72; [въ вѣкы амин(ѣ)]

Мф 6: 13, 193; [прѣбывають въ вѣкы] Ин 12: 34, 216; [не оумыкши ногу мою въ вѣкы] Ин 13: 8, 228; [да превоудеть сѣ вами въ вѣкы] Ин 14: 16, 241; [въселитьсѧ <...> въ вѣкы] Лк 1: 33, 362; [не погыбнѣтъ въ вѣкы] Ин 10: 28, 368)

Въ главѣхъ жгѣла ([сѣ бысть. въ главоу оугѣлоу] Мф 21: 42, 127)

Въ грѣсѣхъ родити сѧ ([въ грѣсѣхъ ты родилъсѧ] Ин 9: 34, 61)

Вѣдати доушѣхъ своѣхъ за кого ([послоужить. и вѣдати дѣю свою. избавленикъ за многы] Мк 10: 45, 209)

Въ животъ вѣннати ([хощеши въ животъ вѣннати] Мф 19: 17, 123)

Въ закъмъ (заимъ) давати ([въ закъмъ дайте] Лк 6: 34, 140-141; [въ заимъ дайте] Лк 6: 35, 141; [въ заимъ дающеи обидать] Лк 18: 11, 180)

Възвести очи чии (на кого) ([възведѣте очи ваши] Ин 4: 35, 47; [възведе Ісѣъ очи свои] Ин 6: 5, 51; [възведе Ісѣъ очи свои на оученикы своѧ] Лк 6: 20, 82; [възведѣте очи свои на оученикы своѧ] Лк 6: 20, 310; [възведѣше же очи свои] Мф 17: 8, 383)

Възвести очи свои на небо ([възведѣте Ісѣъ очи свои на небѣ] Ин 17: 1, 73)

Възгласити вѣторицеѣхъ кого ([възгласиша же вѣторицеѣхъ чѣвка] Ин 9: 24, 60)

Възгласити гласомъ великомъ ([възгласиша гласомъ великомъ <...> рече] Лк 29: 46, 263)

Възгласити отъ гроба кого ([лазорѣ възгласи ѿ гроба] Ин 12: 17, 241)

Въздати дългъ чин, кѣи ([въздасть кѣмоу въсь дългъ] Мф 18: 29, 121; [въздасть кѣмоу въсь дългъ свои] Мф 18: 34, 121-122)

Въздати кесарева кесарю ([въздадѣте кѣсарева кѣсаревѣ] Ин 12: 17, 241)

Въздвигнѣти гласъ ([въздвигъши гла(ѣ) <...> рече] Лк 11: 27, 295)

Въздвигнѣти рѣцѣ свои ([въздвигъ роуцѣ свои] Лк 24: 50, 69)

Въздвигнѣти чѣстнаго крѣста ([въздвигнѣти чѣстнаго. крѣста] 297: 2-3)

Въземѣти грѣхы всѣго мира ([се агньць бжии. въземѣти грѣхы всѣго мира] Ин 1: 29, 347)

Въздрадовати сѣ доухомъ ([въздрадовасѣ дхѣмъ іѣ] Лк 10: 21, 161; [въздрадовасѣ дхѣмъ іѣ] Лк 10: 21, 309)

Въздрадовати сѣ радостнѣж коѣж ([въздрадовасѣ радостнѣж великоу] Мф 2: 10, 332)

Въздрадоукѣтъ сѣ срдѣце чин ([въздрадоукѣтѣ срдѣце вашѣ] Ин 16: 22, 80)

Възрастѣ имѣти ([сынѣ] възрастѣ имѣти] Ин 9: 21, 60; Ин 9: 23, 60)

Възира сѣ младе(ь,ѣ)нѣць радощами въ чрѣвѣ чинѣмъ (въ жтробѣ чинѣ) ([възыграсѣ младѣнѣць радощами въ чрѣвѣ кѣ] Лк 1: 41, 293; [възыграсѣ младѣнѣць радощами въ оутробѣ моѣ] Лк 1: 44, 294)

Възити на небо ([никто же възидѣ на небо] Ин 3: 13, 296)

Възлежати на прѣси чинѣмъ ([възлеже <...> на прѣси кѣ] Ин 21: 20, 84)

Възложити на кого вѣнѣць кѣи ([възложиша на нь. <...> тѣрновѣ вѣнѣць] Мк 15: 17, 268; [възложиша на нь <...> вѣнѣць. тѣрновѣ] Мк 15: 17, 256)

Възложити на кого, чѣто рѣцѣ, рѣкѣ (чин, чинѣ) ([възложатѣ бо на вы роуки своѣ] Лк 21: 12, 304; [да възложитѣ на нь роукоу] Мк 7: 32, 203; [възложиша роуцѣ на іѣ] Мф 26: 50, 234; [и възложи на ню роуцѣ] Лк 13: 13, 162; [не възложи на нь роуки] Ин 7: 44, 87; [възложѣ роуки своѣ на рѣло и зѣра възпатѣ] Лк 9: 62, 159)

Възлюби ближнѣаго своѣго тако и самѣ сѣ ([възлюби ближнѣаго своѣго тако и самѣ сѣ] Мф 19: 19, 123; [възлюбиши ближнѣаго своѣго тако и самѣ сѣ] Мф 22: 39, 134)

Възлюби ближнѣаго своѣго и възненавиди врага своѣго ([възлюбиши ближнѣаго своѣго. и възненавидиши врага своѣго] Мф 5: 43, 90-91)

Възлюбити господа бога въсѣмъ срдѣцемъ своимъ (твоимъ) и въсѣмъ доушеѣж своеѣж (твоеѣж) и въсѣмъ помышленнѣмъ своимъ (твоимъ) (въсѣмъ мѣслиѣж своеѣж (твоеѣж) ([възлюбиши гѣ вѣ твоѣго въсѣмъ срдѣцемъ твоимъ. и въсѣю крѣпостнѣж своѣю. и въсѣмъ помышленнѣмъ твоимъ] Лк 10: 27, 156-157; [възлюбиши гѣ вѣ твоѣго въсѣмъ срдѣцемъ своимъ. и въсѣю дшѣю своѣю. и въсѣю мыслѣю своѣю] Мф 22: 37, 133)

Възлюбити искрѣнаго своѣго. тако самѣ сѣ ([възлюбиши <...>

искрънаго свогго тако самъ сѧ]
Лк 10: 27, 156-157)

Възнесеник господа нашего
Исоусъ Христа ([възнесение гѧ
нашего Іѣ хѧ]) 67: 17-18)

Вънесенъ быти отъ земля *см.*
Вънести сѧ отъ земля

Вънести сѧ отъ земля ([въз-
несенъ вѧдоу ѿ земля]) Ин 12: 32,
65; [вънесоусѧ ѿ земля] Ин 12:
31, 216)

Вънести гласъ ([вънесоша
гласъ] Лк 17: 13, 169)

Вънести сѧ на небо ([вънесеса
на нѣво] Мк 16: 19, 392) *см. также*
Въносити сѧ на небо

Въносити сѧ на небо ([възно-
шасеса на нѣво] Лк 24: 51, 69-70) *см.*
также **Вънести** сѧ на небо

Възрѣти на небо ([възрѣвъ на
нѣво въздѣхноу] Мк 7: 34, 203)

Възъпити гласомъ великомъ ([Іѣ
възъпи гла(ѣ)мъ великъмъ]
Мф 27: 50, 280; [възпи Іѣ гласъмъ
великъмъ] Мф 27: 46, 219; Мк 15:
34, 271; [възъпи іѣ гла(ѣ)мъ вели-
къмъ] Мф 27: 46, 260; [възпи
гласъмъ великъмъ] Лк 1: 42, 293;
[Іѣ възпи глѣсмъ великъмъ]
Мф 27: 50, 260)

Възъми възъми (и) распъни и
(кго) ([възъми. възъми и рас-
пъни и] Ин 19: 6, 297; Ин 19: 15,
298; [възъми възми. распъни кго]
Ин 19: 15, 252)

Възати на пѧтѣ что ([да ничто
же възмоутъ на поуѣтъ] Мк 6: 8,
389)

Възати слово отъ сръдѣца чикго

([възметъ слово ѿ сръдѣца ихъ]
Лк 8: 12, 146)

Възати съ лихвоуж ([възалъ
выхъ свог съ лихвою] Мф 25: 27,
138; Мф 25: 27, 211)

Въ има чик, кого ([въ има моѣ] Мк 9:
37, 332; Мф 18: 20, 90; Мф 24: 5, 132;
Ин 14: 14, 72; Ин 16: 23, 80; Ин 16: 24,
80; Ин 16: 26, 80-81; Лк 21: 8, 188; [въ
има моѣ] Ин 14: 14, 241; [въ има
твоѣ] Ин 17: 11, 75; Ин 17: 12, 75; [въ
има кго] Лк 24: 47, 69; [въ има гѣе]
Мф 28: 39, 292; [вы има оѣла моѣго]
Мк 9: 37, 332; Ин 10: 25, 55; [въ има
оѣла и сѣна и сѣго дѣла] Мф 28: 19,
286; [вы има пр(ѣ)рка] Мф 10-11:
42, 107-108; [вы има пр(ѣ)рче]
Мф 10: 41, 107)

Въ истинѣ не стоѧти ([онъ <...>
въ истинѣ не стоитъ] Ин 8: 44, 48)

Въ истинѣ ([въ истиноу] Ин 4: 42,
48; Ин 17: 8, 74; Лк 6, Ин 17: 20, 82;
Мф 14: 33, 115; Мф 22: 16, 125; Ин 1:
48, 137; Лк 21: 3, 181; Мф 26: 73, 237;
Мф 27: 54, 280; Лк 23: 47, 263;
Мк 15: 39, 271; Ин 8: 31, 301; Лк 4:
25, 371; Лк 1: 3, 372; [въистинноу]
Ин 6: 14, 52)

Въ истинѣ пророкъ ([се кѣтъ въ
истиноу пр(ѣ)ркъ] Ин 7: 40, 86)

Въкоусити съмръти ([иже не
имоутъ възкоуситъ съмръти] Мк 9:
1, 202)

Въложити кого въ гробъ ([въложи
кго въ гробъ] Мк 15: 46, 266) *см.*
также **Прити** въ миръ

Въ миръ прити ([въ миръ при-
дохъ] Ин 12: 46, 218; Ин 12: 46, 67)

Въ мирѣ быти ([въ мирѣ ксмъ]
Ин 9: 5, 57; [нѣсмъ въ мирѣ] Ин 17:

13, 75)

Въ мирѣ имѣти *что* ([**въ мирѣ. да имоуѣтъ радость мою исполненоу въ себѣ**] Ин 17: 13, 75)

Въ мыслехъ владити ([**въ тѣхъ мыслехъ влоудѣ съблазнилъса**] 391: 2)

Въ мѣнѣ отьць и азъ въ отьци ([**въ мѣнѣ оѣць и азъ въ оѣци**] Ин 10: 38, 57)

Въ чесога/чесога/кого мѣсто ([**въ рыбы мѣсто подасть**] Ин 10: 38, 57; Лк 11: 11, 184; [**црѣтворюѣтъ <...> въ ирода мѣсто**] Мф 2: 22, 334)

Вънити въ напасть ([**да не вънидете въ напасть**] Мф 26: 40, 232)

Вънити въ радость чинѣ ([**въниди въ радость гѣ своѣго**] Мф 25: 21, 137)

Вънити сквозѣ тѣсьнаѣ врата ([**подвизантеса вънити сквозѣ тѣсьнаѣ врата**] Лк 13: 24, 167)

Въ нѣ же мѣрѣ мѣрите възмѣритъ вамъ ([**въ ню же мѣроу мѣрите възмѣритъ вамъ**] Мф 7: 2, 93-94)

Въ огонь влагати *что* ([**въ огонь вѣлагають (розгж)**] Ин 15: 6, 77; Ин 15: 6, 314)

Въ огонь вѣмести са ([**древо <...> въ огонь вѣмещетъса**] Мф 3: 10, 340)

Въ огонь вѣмести кого, что ([**въ огонь вѣмещють кѣ**] Лк 3: 9, 344)

Въ оно врѣмѣ ([**въ оно**] 68: 6; 99: 20; [**въ оно (в)**] 50: 20; 73: 13; 133: 12; [**въ оно (ѳ)**] 83: 13; 50: 20; 57: 10; 62: 7; 19, 82: 1; 95: 1; 101: 8; 102: 17; 106: 2; 108: 8; 112: 10; 113: 13; 115:

6; 116: 15; 118: 5; 122: 7; 123: 4; 125: 2; 127: 21; 131: 12; 141: 15; 142: 14; 143: 13; 148: 20; 152: 14; 151: 14; 155: 9; 156: 12; 158: 18; 161: 15; 168: 21; 170: 2; 171: 20; 174: 16; 207: 6; 350: 6; 353: 1; 353: 4; 361: 10; 364: 11; 372: 3; 378: 1; 384: 14; 387: 11; [**въ оно вре(мѣ)**] 195: 3; 196: 14; 197: 20; 199: 3; 200: 18; 202: 18; 203: 20; 206: 8; 214: 4; 220: 7; 244: 21; 247: 19; 258: 16; 261: 14; 278: 9; 297: 9; 317: 8; 318: 10; 321: 16; 339: 7; 346: 13; 347: 11; 348: 11; 356: 13; 364: 19; 381: 2; 382: 9; 389: 11; [**въ оно вре(мѣ)**] 209: 10; 218: 20; 264: 2; 294: 18; 313: 17; 391: 9; [**въ оно время**] 268: 17; 272: 9; 273: 4; [**въ оно (ѳ)**] 396: 2; [**въ оно время**] 266: 17; 305: 18; 336: 19; [**въ оно время**] 290: 11; 301: 21; 310: 6; 315: 18; 335: 5; 364: 8; 365: 19; [**въ оно время**] 256: 15; [**въ оно врѣмѣ**] 266: 42; [**въ о(нѣ) вре(мѣ)**] 251: 12)

Въ оны дѣни ([**въ оны дѣни**] 293: 9; Лк 2: 1, 327; 361: 13)

Въ очию ([**кѣтъ дивьна въ очию**] Мф 21: 42, 127)

Въпасти въ разбойникы ([**мѣнитъса быти въпадъшемоу въ разбойникы**] Лк 10: 36, 158) *см. также* **Въ разбойникы въпасти**

Въ притѣчахъ глаголати ([**въ притѣчахъ <...> не глѣю**] Ин 16: 25, 80)

Въ разбойникы въпасти ([**члвкъ <...> въ разбойникы въпаде**] Лк 10: 30, 157) *см. также* **Въпасти въ разбойникы**

Въ ризѣ багърѣнѣ облѣщи кого ([**въ ризоу багърѣноу. облекоша и**] Ин 19: 1, 249)

Въсадити въ тѣмницѣ кого ([**въса-**

ди и въ тьмьницю] Мф 18: 29, 121)

Въ свога си ([разидеться къждо въ свога си] Ин 16: 32, 81; [погати ю оученикъ тъ въ свога си] Ин 19: 27, 264; Ин 19: 27, 299)

Въ себѣ прити ([въ себѣ же пришѣдъ рече] Лк 15: 17, 185-186)

Въскладати на плеща чловѣчьскага чьто ([врѣмена тажькага <...> въскладають на плеща члѣчьска] Мф 23: 4, 128)

Въскрѣснѣти отъ мрътвѣныхъ ([въскрѣсь Іѣ ѿ мрътвѣныхъ] Лк 24: 36, 68; [подобакъ <...> въскрѣсиоути ѿ мрътвѣныхъ] Лк 24: 46, 69) *см. также* Отъ мрътвѣныхъ въскрѣснѣти

Въ сласть чьто дѣлати ([въ сласть юго послоушашѣ] Мк 6: 20, 385)

Въ слѣдъ комоу грасти ([въ слѣдъ мене градеть] Мф 10: 38, 92; Мф 10: 38, 107)

Въ слѣдъ кого/комоу/чини ити ([въ слѣдъ Іѣа идоша] 320: 18; Мф 12: 15, 335; [въ слѣдъ юго иде] Лк 5: 28, 141; Мк 2: 14, 201; [въ слѣдъ юго идашѣ] Мф 26: 58, 235; Лк 18: 43, 175; [въ слѣдъ тебе идохомъ] Мф 19: 27, 92)

Въсплакати сѧ и възрыдати ([въсплачетеса. и възрыдакѣ] Ин 16: 20, 79)

Въпльскати ржкама ([въсплещѣте роуками] 67: 19)

Въсприяти мьзда чинѧ ([въсприимѣтъ мьздоу свою] Мф 6: 16, 194)

Въставъ из (отъ) мрътвѣныхъ *см.* Въстати из (отъ) мрътвѣныхъ

Въстанетъ ѧзыкъ на ѧзыкъ ([въстанетъ бо ѧзыкъ на ѧзыка] Мф 24: 7, 132)

Въстани (и възьми одръ свои / ложе свое) и иди (ходи) ([въстани. и възьми одръ свои и иди] Мк 2: 11, 200; [въстани и възьми ложе свое. и иди] Мк 2: 9, 200; [въстани и възьми одръ свои. и ходи] Мк 2: 9, 200; [въстани и ходи] Лк 5: 23, 139; Мф 9: 5, 106)

Въставити кого отъ мрътвѣныхъ ([въстави юго ѿ мрътвѣныхъ] Ин 12: 17, 214)

Въстати отъ мрътвѣныхъ ([видѣвшемъ юго въставъша из мрътвѣныхъ] Мф 6: 16, 194; [въста ѿ мрътвѣныхъ] Мф 27: 64, 283; Мф 28: 7, 284; Мф 27: 64, 286; Мк 6: 14, 384; Мк 6: 16, 385; [ависа <...> въставъ ѿ мрътвѣныхъ] Ин 21: 14, 83; [ависа <...> въставъ ѿ мрътвѣныхъ] Ин 21: 13, 395)

Въсхытити (кого) отъ ржки чинѧ ([не въсхытитъ ихъ никто же ѿ роуки мока] Ин 10: 28, 55; Ин 10: 28, 56; [не можетъ въсхытити ѿ роуки оца мока] Ин 10: 29, 55; [не можетъ въсхытити ѿ роуки оца мока] Ин 11: 29, 56)

Въ смръть ити ([готовъ есмь <...> и въ смръть ити] Лк 22: 33, 224)

Въ снѣ гавити сѧ комоу ([въ снѣ гависа носифоу] Мф 2: 13, 333; Мф 2: 19, 334)

Въсѣвати сѣма ([въсѣавъ доброу сѣма] Мф 13: 37, 397)

Въторага стража ([любо въ въторуоу люво въ третнюю стражу

придетъ] Лк 12: 37, 164)

Въ тѣ часѣ ([въ тѣ часѣ] Мф 8: 13, 102; Мф 18: 1, 116; Лк 10: 21, 161; Мф 26: 55, 234; [въ тѣ ча(с)] Мф 15: 28, 183; [въ тѣ ча(ѣ)] Лк 10: 21, 309; Лк 12: 12, 313; Лк 2: 38, 355; Мф 10: 19, 369)

Въ тъмницѣ ити ([готовъ кмсь и въ тъмницю. и въ смърть ити] Лк 22: 33, 224)

Въ тъмѣ не прѣвѣйти ([всакъ вѣроуѣи въ ма. въ тъмѣ не превоудеть] Ин 12: 46, 67; Ин 12: 46, 218)

Въ тъмѣ ходити ([не иметь. и въ тъмѣ ходати] Ин 12: 35, 65) *см. также* **Ходити въ тъмѣ**

Въ тъмѣ ходати *см.* **Въ тъмѣ ходити**

Въходити въ срѣдца чина ([помышления въходатъ въ срѣдца ваша] Лк 24: 38, 68)

Въ цѣсарьствикѣ божиѣ вѣннати ([оудовѣкѣ бо ксть <...> въ цр(ѣ)твиѣ бжиѣ вѣннати] Ин 12: 35, 65)

Въ чрѣвѣ приѣти ([дѣвага въ чревѣ приѣметъ] Мф 1: 23, 326)

Въ явлениѣ прити чѣто ([оутаннокѣ <...> въ явлениѣ придетъ] Лк 8: 17, 148)

Вѣи въ мѣнѣ и азъ въ васъ ([вы въ мѣнѣ и азъ въ васъ] Лк 8: 17, 148; [азъ въ васъ] Ин 14: 20, 242)

Вѣдовица оубога(га) ([видѣ <...> вѣдовицю оубогау] Лк 21: 2, 181; [вѣдовица си оубогага боле всѣхъ вѣврже] Лк 21: 3, 182)

Вѣси въземъшен ножь. ножемъ

оумираѣтъ ([вѣси бо и въземъшен ножь. ножемъ оумираютъ] Мф 26: 52, 234)

Вѣси кдино сѣтъ ([да вѣси кдино соутъ] Ин 17: 21, 82) *см. также* **Бѣти кдино**

Вѣсѣмъ срѣдцемъ своимъ и вѣсеѣ доушеѣ своеѣ чѣто дѣяти ([вѣсѣмъ срѣдцемъ своимъ. и вѣсею дшѣю своею] Мф 22: 37, 133; [възлюбиши гѣ бѣ твоѣго вѣсѣмъ срѣдцемъ твоимъ. и вѣсею крѣпостию своѣю. и вѣсѣмъ помышлениѣмъ твоимъ] Лк 10: 27, 156-157)

Вѣсакъ възносѣи сѣ смѣритъ сѣ. и смѣри сѣ възнесетъ сѣ ([всакъ бо възносѣи сѣ. смѣритъ сѣ. и смѣри сѣ възнесетъ сѣ] Лк 14: 11, 171; [всакъ бо възносѣи сѣ смѣритъ сѣ. и смѣри сѣ възнесетъ сѣ] Лк 18: 14, 180)

Вѣсакъ ищѣи обрѣщеть ([всакъ бо просѣи приѣметъ. ищѣи обрѣщеть] Мф 7: 8, 94)

Вѣсакъ дѣнь ([даи намъ всакъ дѣнь] Лк 11: 3, 366)

Вѣсакъ просѣи приѣметъ ([всакъ бо просѣи приѣметъ] Лк 11: 9, 366; Лк 11: 10, 389; Мф 7: 8, 94)

Вѣкъ градѣщии ([не ѿпоуститъ сѣ <...> ни въ сѣ вѣкъ ни въ градуѣщии] Мф 12: 32, 110)

Вѣкъ сѣ ([ско[н]чаниѣ вѣка сѣго] Мф 13: 40, 397) *см. также* **Сѣ вѣкъ**

Вѣнѣць кѣи възложити на главѣ чинѣ ([и сплетъше вѣнѣць. ѿ трѣниѣ. възложиша на главоу кѣго] Мф 27: 29, 276)

Вѣнѣць отъ трѣниѣ ([исплетъ-

ше вѣньць ѿ тѣрнѣа] Мф 27: 29, 255; Мф 27: 29, 277; [сѣплетъше вѣньць. ѿ тѣрнѣа] Ин 19: 1, 250)

Вѣньць тѣрновъ ([вѣзложиша на нь сѣплетъше вѣньць. тѣрновъ] Мк 15: 17, 256)

Вѣра вожиа ([имате вѣроу. вжѣю] Мк 11: 22, 388)

Вѣра твоа сѣпасе (сѣпасетъ) тѣ ([вѣра твоа сѣсе тѣ] Мк 5: 34, 319; [вѣра твоа сѣсетъ тѣ] Лк 7: 50, 304; [вѣра твоа сѣсетъ тѣ] Лк 8: 48, 150; Лк 17: 19, 169; Лк 18: 42, 175)

Вѣровати въ бога ([вѣроуѣте въ вѣ] Ин 14: 1, 239)

Вѣровати въ свѣтъ ([вѣроуѣте въ свѣтъ] Ин 12: 36, 66)

Вѣровати за слово ([мънози вѣроваша въ него. ѿ самарѣнъ. за слово жеиѣ сѣвѣдѣтель-ствоуѣщи] Ин 4: 39, 47; [мънози паче вѣроваша. за слово кго] Ин 4: 39, 47)

Вѣроуѣи въ ма не вѣроуѣтъ въ мене нъ въ посѣлавъшааго ма ([вѣроуѣи въ ма. не вѣроуѣтъ въ мене. нъ въ посѣлавъшааго ма] Ин 12: 44, 67)

Вѣры не имѣи *см.* Вѣрж имѣти (комоу / въ кого / чесоמוу)

Вѣры не ѣти *см.* Вѣрж ѣти (комоу)

Вѣрънѣи въ малѣ и въ мънозѣ вѣрънѣ кстѣ ([вѣрънѣи въ малѣ и въ мънозѣ вѣрънѣ кстѣ] Лк 16: 10, 173)

Вѣрж имѣти (комоу / въ кого / чесоמוу) ([вѣроуѣ иметъ] Мк 16: 16, 392; Лк 16: 11, 173; [вѣрж иметъ] Мк 11: 23, 388; [вѣроуѣ иметѣ] Мф 27: 35, 281; [вѣроуѣ имѣте] Ин 14: 29, 76;

Ин 19: 35, 265; [вѣроуѣ имѣли] Лк 17: 6, 176; [вѣроуѣ имемъ кмоу] Мк 15: 32, 258; [вѣроуѣ имѣмъ кмоу] Мф 27: 42, 259; [вѣроуѣ имѣте мѣнѣ] Ин 14: 11, 71-72; Ин 14: 11, 241; [вѣроуѣ имѣте ми] Ин 14: 11, 241; [вѣроуѣ ими ми] Ин 4: 21, 45; [дѣломъ моимъ вѣроуѣ имѣте] Ин 10: 38, 57; [да вѣроуѣ имоу въ нь] Ин 9: 36, 62; [вѣроуѣ имоутъ въ нь] Ин 11: 48, 62; [да не вѣры имѣше] Ин 9: 38, 62)

Вѣрж обрѣсти ([ни въ иѣли толики вѣры обрѣтохъ] Мф 8: 10, 102)

Вѣрж ѣти (комоу) ([вѣроуѣ гатъ] Лк 1: 45, 294; [вѣроуѣ кметѣ ми] Ин 14: 12, 72; [вѣроуѣ кмлютъ] Лк 8: 13, 146; [вѣры не емлетѣ] Ин 10: 37, 57; [ни тѣма вѣры ѣша] Мк 16: 13, 391) *см. также* **ѣти вѣрж**

Вѣчьнѣи животъ ([дасть <...> живота вѣчьнааго] Ин 14: 2, 73) *см. также* **Животъ вѣчьнѣи**

Вазати кого жжи желѣзны ([ваз-хоуѣти и оуѣжи желѣзны] Лк 8: 29, 153)

Г

Глаголати въ себе ([оуѣеници] глѣти въ себе] Лк 7: 49-50, 304)

Глаголати лѣжж ([диаволъ] глѣтъ лѣжю] Ин 8: 44, 48)

Глаголати притѣчж ([глаше же къ зѣванымъ притѣчѣ] Лк 14: 7, 170)

Глаголати комоу слово ([глше имъ слово] Мк 2: 2, 199)

Глаголати хоуѣж ([глѣтъ. хоуѣуѣ] Мк 2: 7, 199; [глѣтъ хоуѣуѣ] Лк 5: 21, 139)

Глаголъ вожиѣ ([Бы(ѣ) глѣ вжѣи]

Лк 3: 3, 343; [кѣтъ <...> глѣъ бжни]
Ин 8: 47, 48)

Глаголъ исоусовъ ([поманоу <...>
глѣъ іѣвъ] Мф 26: 75, 247)

Глаголъ чловѣчьскъ ([глѣъ кѣтъ
члѣвчскъ] Ин 7: 46, 87)

Глаголы глаголати ([глѣы ꙗже азъ
глѣю вамъ] Ин 14: 10, 71; Ин 14: 10,
240)

Глаголы чина съблюсти ([и аще
кто оуслышитъ глѣы моя. и не со-
блюдетъ ихъ] Ин 12: 47, 218)

Гладомъ погыбати ([гладъмъ
погыбаю] Лк 15: 17, 186)

Гласа чиего слоушати ([гласа моего
слоушають] Ин 10: 27, 55)

Гласомъ великомъ (славити бога)
([възвратиса съ гласъмъ великъмъ
слава бѣ] Лк 17: 15, 169)

Гласомъ великъмъ (речи) ([гла-
съмъ великъмъ рече] Лк 8: 28, 153)

Гласъ бывъшии *см.* Гласъ
вѣ(стъ)

Гласъ вѣ(стъ) кого дѣла, кого
ради ([не мене дѣла гла(ѣ) съ
вы(ѣ). нѣ васъ дѣла] Ин 12: 30,
216; [не мене ради гласъ съ
выстъ] Ин 12: 30, 65; [видимъ
гла(ѣ) съ бывъшии] Лк 2: 15, 329)

Гласъ въпыѣщааго въ поустыни
([кѣтъ <...> гла(ѣ) въпыѣщааго въ
поустыни] Мф 3: 3, 339; [гла(ѣ)
въпыѣщааго въпыѣщааго въ
поустыни] Мк 1: 3, 341; Лк 3: 4, 343)

Гласъ господень ([гла(ѣ) гнѣъ]
345-346: 20-1)

Гласъ слышанъ вѣ(стъ) *см.*
Гласъ слышати

Гласъ слышати ([гла(ѣ) <...>
слышанъ выстъ] Мф 2: 18, 333)

Гласъ съ небесе(тъ) ([гла(ѣ) съ
нѣсе глѣа] Мф 3: 17, 347; [приде же
гласъ съ нѣсе глѣа] Ин 12: 28, 64;
[приде же гла(ѣ) съ нѣсе] Ин 12:
28, 215; [и вы(ѣ) гла(ѣ) съ нѣсъ]
Мф 1: 11, 346)

Годъ тьмыана ([вѣ мѣтвоу творѣ
<...> въ годъ тьмыана] Лк 1: 10, 373)

Гонимъ вѣсомъ ([гонимъ быва-
ше вѣсъмъ] Лк 8: 29, 153)

Горѣ чловѣкоу томоу имъ же
прѣданъ вждетъ ([горе члѣвоу
томоу. имъ же преданъ воудетъ]
Лк 22: 22, 222; [горе (же) чловѣкоу
томоу] Мф 26: 24, 230)

Господи боже мои ([гнѣ бѣ мои]
282: 21)

Господинъ домоу ([разгнѣвъса
гнѣинъ домоу] Лк 14: 21, 166;
[въстанетъ гнѣъ домоу] Лк 13: 25,
167)

Господинъ чловѣчь ([придетъ
гнѣъ члѣвчъ] Мф 25: 31, 211)

Господи помилоуи ([гнѣ помилоуи]
Мф 17: 15, 116)

Господь богъ ([вратитъ къ гдѣу
бдѣу] Лк 1: 16, 374; [гдѣу бдѣу <...> по-
клонѣшиса] Мф 4: 10, 349; [възлюби-
ши га бѣ] Мф 11: 37, 133; [възлюби-
ши гѣ бѣ] Лк 10: 27, 156; [не искоу-
ши гѣ бѣ] Мф 4: 7, 349)

Господь богъ израилевъ ([блнѣ
гъ въ излѣвъ] Лк 1: 68, 377)

Господь небеси и земли ([исповѣ-
даю ти са оѣе. гнѣ небси и земли]
Лк 10: 21, 310)

Господь съ тобою ([гъ съ тобою]

Лк 1: 28, 362)

Градъ давидовъ ([възиде <...> въ градъ двѣвъ] Лк 2: 4, 327; [ксть <...> въ градѣ двѣвъ] Лк 2: 11, 329)

Градъ иудовъ ([иде <...> въ градъ иудовъ] Лк 1: 39, 293)

Градъ маринъ и марѣы ([бѣ <...> отъ видѣннѣ града маринна и марѣы сестры кѣ] Ин 11: 1, 209)

Градъ самаранъ ([не идѣте <...> въ градъ самаранъ] Мф 10: 5, 316)

Громъ вы(стъ) ([громъ вы(ѣ)] Ин 12: 29, 215-216)

Грѣхъ отъпоуститъ сѣ комоу ([грѣхъ <...> ѿпоуститъ сѣ члѣкомъ] Мф 12: 31, 109) *см. также* Отъпоуцайтъ сѣ грѣси (комоу, чии)

Грѣхъ прѣбывають чии ([грѣхъ ваш прѣбывають] Ин 9: 41, 52)

Грѣхы отъпоуцати ([грѣхы ѿпоуцають] Лк 7: 49, 304) *см. также* Отъпоуцати грѣхы (комоу), отъпоустити грѣхы комоу

Грѣшници любящихъ любятъ ([грѣшници любящихъ любятъ] Лк 6: 32, 140)

Грѣшнъ мжжъ ([къ грѣшнѣ моужю въниде витать] Лк 19: 7, 178)

Градеть година ([градеть година] Ин 4: 23, 45; Ин 4: 21, 45; Ин 16: 32, 81)

Градъи въ миръ *см.* Грасти въ миръ

Грасти въ миръ ([ксть <...> пр(ѣ)ркъ градъи въ миръ] Ин 6: 14, 52)

Д

Да бждеть воля твоя. како на небесе и на земли ([да боудеть воля твоя. ака на небѣи и на земли] Мф 6: 10, 193; [да водеть воля твоя. како на небѣи и на земли] Лк 11: 2, 366)

Даже прѣже коуръ не възгласитъ тришьди отъвржеши сѣ мене ([даже прѣже коуръ не възгласитъ. тришьдоу ѿвржеши сѣ мене] Мф 26: 75, 247)

Даниа благаа ([оумѣкте даниа благаа дати] Лк 11: 13, 367)

Дано съвѣше *см.* Дати съвѣше чьто

Да придетъ цѣсарьствик твоя ([да придетъ цр(ѣ)твик твоя] Мф 6: 10, 193; [да придетъ цѣствик твоя] Лк 11: 2, 366)

Да прѣминеть отъ мене чаша си ([да прѣминеть ѿ мене чаша си] Мф 26: 39, 232)

Даръ божи ([аще вы видѣла даръ бжи] Ин 4: 10, 43)

Да свѣтитъ сѣ има твоя ([да сѣтитъ сѣ има твоя] Мф 6: 9, 193; Лк 11: 2, 366)

Да слово чик събждеть сѣ ([да слово ѿво събоудеть сѣ] Ин 18: 32, 248) *см. также* Да събждеть сѣ слово чик

Да събждеть сѣ реченок цѣмь ([да събоудеть сѣ реченок пр(ѣ)ркмь] Мф 2: 15, 333; Мф 4: 14, 350; [да събждеть сѣ реченок пр(ѣ)ркмь] Мф 2: 23, 335; [да събоудеть сѣ реченок пр(ѣ)ркмь. исанемь] Мф 12: 17, 335)

Да събъдетъ сѧ слово чикъ ([да събоудетьсѧ слово исана пр(ѡ)рка] Ин 12: 38, 66; [да събоудетьсѧ слово исана пр(ѡ)рка] Ин 12: 38, 217) *см. также* Да слово чикъ събъдетъ сѧ

Дати комуѣ власть кѣжъ ([дагаше имъ власть. на дѣвѣхъ нечѣстѣхъ] Мк 6: 7, 389; [дасть имъ силоу и власть. на всѣхъ бѣсѣхъ. и недоугы исцѣлати] Лк 9: 1, 151; [дахъ вамъ власть. настоупити на змиа и скорѣпиа] Лк 10: 19, 160; [дахъ вамъ власть настоупати. на змиа и скѣрпиа] Лк 10: 19, 309; [прославиша бѣ. давѣшааго власть такоу] Мф 9: 8, 106-107; [дасть имъ власть. на дсѣхъ нечистѣхъ. да изгонатъ га. и цѣлатъ всакъ недоугъ и всакоу болѣзнь] Мф 10: 1, 315; [далъ кси кмоу власть. всакога плѣти] Ин 17: 2, 73)

Дати комуѣ въ рѣцѣ чѣто ([все дасть кмоу <...> въ роуцѣ] Ин 13: 3, 227)

Дати даръ ([даси даръ] Мф 8: 4, 97)

Дати живота вѣчнааго комуѣ ([дасть кмоу живота вѣчнааго] Ин 14: 2, 73) *см. также* Животъ вѣчныйи дати

Дати комуѣ знаменикъ ([дасть имъ знаменикъ] Мф 26: 48, 233)

Дати милостынижъ ([дадите милостыня] Лк 12: 33, 163)

Дати комуѣ мѣсто ([дажъ семоу мѣсто] Лк 14: 9, 171)

Дати комуѣ противѣ силѣ своѣа ([дасть <...> комуѣждо противоу силѣ своѣи] Мф 25: 15, 136)

Дати силѣ комуѣ ([дасть имъ силоу и власть. на всѣхъ бѣсѣхъ. и недоугы исцѣлати] Лк 9: 1, 151)

Дати славѣ комуѣ ([възвращьсѧ дати славоу богу] Лк 17: 18, 169; [дажъ славоу бѡу] Ин 9: 24, 60)

Дати съвѣше чѣто ([не имаши власти <...> аще не бы ти дано съвыше] Ин 19: 11, 251; Ин 19: 11, 298)

Дати комуѣ цѣсарство ([благоизволи <...> дати вамъ цр(ѣ)тво] Лк 12: 32, 163)

Дворъ архiereовъ ([събърашасѧ <...> въ дворъ архiereовъ] Мф 26: 3, 225; [идаше <...> до двора архiereова] Мф 26: 58, 235; [идаше <...> до двора архiereова] Мф 26: 58, 245; [въ дворъ архiereовъ] Ин 18, 243)

Дворъ канафинъ ([ведоша <...> на дворъ канафинъ] Мк 15: 16, 256; Мк 15: 16, 268)

Дворъ овъчни ([не въходиаи <...> въ дворъ овъчни] Ин 10: 1, 52; [въходиаи <...> въ дворъ овъчин] Ин 10: 3, 368)

Десѣтинѣ дати ([десѣтиноу даю] Лк 18: 12, 180)

Дѣлгъ (кѣи, чин) отѣпоустити комуѣ ([дѣлгъ ѡпоустити кмоу] Мф 18: 27, 120; [дѣлгъ твои ѡпоустихъ тебе] Мф 18: 32, 121)

Добро глаголати ([како можете добро глати] Мф 12: 34, 110)

Добро дѣло ([глюще. о добрѣ дѣлѣ] Ин 10: 33, 56) *см. также* Дѣла добра, дѣло добро

Добро сътворити ([чѣто достоитъ <...> добро ли сътворити] Мк 3: 4, 196) *см. также* Добро творити

Добро творити ([добро творите

ненавидащиѹхъ васъ] Мф 5: 44, 91; [аще достоинъ <...> добро творити] Лк 6: 9, 145) *см. также* Добро сътворити

Добрѹи чловѣкъ отъ добраго съкровища износитъ добрага. а зълѹи чловѣкъ отъ зѣлаго съкровища износитъ зѣлага ([добрѹи члѣкъ ѿ добраго съкровища износитъ добрага. а зѣлыи члѣкъ ѿ зѣлаго съкровища. износитъ зѣлага] Мф 12: 35, 110)

Добрѣк кмоу было бы. аще бы са не родилъ чловѣкъ тъ ([добрѣк кмоу было бы. аще бы са не родилъ члѣкъ тъ] Мф 26: 24, 230)

Домъ божии ([въниде въ домъ бжии] Лк 6: 4, 144)

Домъ давидовъ ([иосифъ. ѿ домоу дѣдова] Лк 1: 27, 362)

Домъ израилевъ ([нѣсмь посланъ тѣкъмо. къ овцамъ погившимъ домоу излева] Мф 15: 24, 182)

До сего днѣ ([наречеса <...> до сего днѣ] Мф 27: 7, 253; Мф 27: 2, 274; [пронесеса <...> до сего. днѣ] Мф 28: 15, 285)

До съконьчаниа вѣка быти с цѣмь ([съ вами ксмь <...> до съконьчаниа вѣкоу] Мф 28: 20, 286)

Дроугъ дроуга ([дроугъ дроуга прѣдасть] Мф 24: 10, 133; [възненавидитъ дроугъ дроуга] Мф 24: 10, 133; [да <...> любите дрѹгъ дроуга] Ин 13: 34, 238)

Дроугъ дроугоу ([дѣлжии ксте. дроугъ дроугоу оумывати нозѣ] Ин 13: 14, 229)

Дроугъ къ дроугоу ([рекоша дроугъ къ дроугоу] Лк 2: 15, 329; [дроугъ къ дроугоу сътазахоуца] Мк 9: 34, 231; [дроугъ къ дроугоу глѣахоу] Мк 15: 31, 258; [дроугъ къ дроугоу. глѣахоу] Мк 15: 31, 270)

Дроугъ отъ дроуга ([разлоучитъ <...> дроугъ отъ дроуга] Мф 25: 32, 190; [разлоучитъ <...> дроугъ ѿ дроуга] Мф 25: 32, 211)

Доуси нечистии *см.* Доухъ нечистъ

Доуха сватаго испълнити са ([дѣа стѣго испълнитъса] Лк 1: 15, 374)

Доухомъ истинноѹ кланати са ([дѣмь истинною. достоинъ кланатиса] Ин 4: 24, 45)

Доухъ благъ(и) ([оцъ вашъ небесныи. дастъ доуха благаго] Лк 11: 13, 184; [оцъ вашъ. несѣныи. дастъ дѣхъ блѣгъ] Лк 11: 13, 367)

Доухъ божии ([видѣ дѣхъ бжии] Мф 3: 17, 347)

Доухъ господень ([дѣхъ гнѣ на мнѣ <...> блѣговѣститъ <...>] Лк 4: 18, 288)

Доухъ изгнати ([молихъса <...> ижденоути и (доухъ)] Лк 9: 40, 155)

Доухъ имѣти кѹи ([жена дѣхъ имоущи недоужьныи <...> вѣ сълоука] Лк 13: 11, 161)

Доухъ истиньныи ([дѣхъ истиньныи <...> миръ не можетъ приати] Ин 14: 17, 241; [придетъ <...> дѣхъ истиньныи] Ин 16: 13, 78) *см. также* Доухъ истовъи

Доухъ истовъи ([дѣхъ истовыи <...> всь миръ не сможетъ приати] Ин 14: 17, 72) *см. также* Доухъ истиньныи

Доухъ нечистъ(и) ([прѣщаше <...> дѣоу нечистомъ] Лк 8: 29, 153; [дше нечистын. изиди ѿ отрока] Лк 9: 42, 156; [запрѣти <...> дѣви нечистоуоумоу] Лк 9: 42, 156; [запрѣти дѣви нечѣстоуоумоу] Мф 9: 25, 205; [стражюще ѿ дѣхъ нечистынхъ. и ицѣблахоуѣса] Лк 6: 18, 310; [власть на дѣхъ нечистыхъ] Мф 10: 1, 315; [власть. на дѣвхъ нечѣтхъ] Мк 6: 7, 389; [стражющи ѿ дѣхъ нечистыхо] Лк 6: 18, 396)

Доухъ нечистъ нѣмъ ([имощъ дѣхъ нечѣстъ нѣмъ] Мк 9: 17, 204)

Доухъ прѣдъмысливъ. а плѣть немощна ([дѣхъ во предъмысливъ. а плѣть немощна] Мф 26: 41, 232-233)

Доухъ свѣтъ(и) ([дѣхъ бѣ сѣын въ немъ] Лк 2: 25, 353; [бѣ <...> ѿвѣщано. дѣмъ сѣмъ] Лк 2: 26, 353; [дѣхъ сѣтъ наидеть на тѣ] Лк 1: 35, 363; [не оубо бѣ дѣхъ сѣын данъ] Ин 7: 39, 86; [речеть на дѣа сѣаго] Мф 12: 32, 109-110; [хоулитъ на дѣхъ сѣын] Лк 12: 10, 313; [имощи ѿ дѣа сѣа] Мф 1: 18, 326; [рожьшек <...> ѿ дѣа (сѣа)] Мф 1: 20, 326; [крѣтитъ дѣмъ сѣымъ] Мф 3: 11, 341; [крѣтитъ вы дѣмъ сѣымъ] Мк 1: 8, 342; [крѣтитъ дѣмъ сѣымъ] Лк 3: 16, 345; [крѣтан дѣмъ сѣымъ] Ин 1: 33, 348; [дѣа сѣго испълнитѣса] Лк 1: 15, 374; [испълниса дѣмъ сѣмъ] Лк 1: 67, 377) *см. также* Свѣтын доухъ

Доухъ съходащъ (на кого) ([видѣ <...> дѣхъ <...> съходащъ на нь] Мк 1: 10, 346; [видѣхъ дѣхъ съхо-

дащъ] Ин 1: 32, 348; [оузриши дѣхъ съходащъ] Ин 1: 33, 348)

Духъ ѣати чин ([дѣхъ кмлети и. и вънезапоу въпиктъ] Лк 9: 39, 155)

Доуша чина възмѣти са ([дша моя възмоутиса] Ин 12: 27, 64; Ин 12: 27, 215)

Доуша чина възати ([дша наша въземлеша] Ин 10: 24, 53-54)

Доушѣ чинѣ истазати отъ кого ([дшо твою истазаю ѿ тебе] Лк 12: 20, 160)

Доушѣ (чинѣ) погоубити ([достойтъ <...> дшо <...> погоубити] Лк 6: 9, 145; Мк 3: 4, 196; [дшо свою погоубитъ] Ин 12: 25, 64; Мф 10: 39, 107; Мк 8: 35, 201-202; [дшо свою погоубитъ] Ин 12: 25, 215) *см. также* Погоубити доушѣ чинѣ

Доушѣ чинѣ полагаати за кого ([дшо свою полагають за овьца] Ин 10: 11, 289; [дшо мою полагаю за овьца] Ин 10: 15, 289-290) *см. также* Доушѣ чинѣ положити за кого, полагаати (за кого) доушѣ чинѣ

Доушѣ чинѣ положити за кого ([дшо свою положю за тебе] Ин 13: 37, 239; [дшо ли свою за мѣа положиши] Ин 13: 38, 239) *см. также* Доушѣ чинѣ полагаати за кого

Доушѣ своѣ отъщѣтити ([дшо свою ѿщѣтитъ] Мк 8: 36, 202)

Доушѣ (своѣ) съпасти ([достойтъ <...> дшо съпасти] Мк 3: 4, 196; [достойтъ <...> дшо сѣѣти] Лк 3: 9, 145; [хощеть дшо свою сѣѣти] Мк 8: 35, 202)

Дѣва на десѣте ([испълниша дѣва на десѣте коша] Ин 9: 13, 52;

[садете <...> соудаше дѣвѣма на десѣте коленама излѣвома] Мф 10: 28, 93; [садете <...> на двою на десѣте прѣстолѣ] Мф 10: 28, 93; [садете на двою на десѣте престолоу] Лк 22: 30, 223; [приставитъ <...> дѣвою на десѣте легеонѣ аѣглѣ] Мф 26: 53, 234)

Дѣва на десѣте оученика ([възлеже. съ дѣвѣма на десѣте оученикама] Мф 26: 20, 227)

Дѣщи авраамла ([дѣщерь авраамлю соущю <...> съвѣза] Лк 13: 16, 162)

Дѣщи иночада ([дѣщи иночада вѣ ꙗмоу] Лк 8: 42, 149)

Дѣник илиини ([выша въ дѣни илиины] Лк 4: 25, 371)

Дѣник ирода цѣсарѣа (иудеиска) ([Бы(ѣ) въ дѣни ирода ц(ѣ)рѣа иудеиска] Лк 1: 5, 372; [рожьшюса <...> въ дѣни ирода ц(ѣ)рѣа] Мф 2: 1, 330)

Дѣник ноѣви ([высть въ дѣни ноѣвы] Мф 24: 37, 135)

Дѣник прѣж(д)е потопа ([вахоу въ дѣни прѣже потопа] Мф 24: 38, 135)

Дѣник сына чловѣчьскааго ([боудеть въ дѣни сѣна члѣвьскааго] Мф 24: 37, 135)

Дѣнь великъ ([на <...> дѣнь великъ. обычаи вѣ] Мф 27: 15, 254; Мф 27: 15, 275)

Дѣнь и ношь ([въпниющихъ къ немѣ дѣнь и ношь] Лк 18: 7, 179)

Дѣнь обрѣзаниа господа нашего исоуса христа ([дѣнь. обрѣзание ꙗа нашего иꙗу хѣа] 336: 17)

Дѣнь опрѣснѣкъ ([приде же дѣнь опрѣснѣкъ] Лк 22: 7, 220-221; [въ <...> дѣнь опрѣснѣкъ. пристоупиша] Мф 26: 7, 227)

Дѣнь памяти ([въ ѣ. дѣнь. памла(тѣ). с(тѣ)го ап(ѣ)ла] 306: 5-6; [въ ѣ. дѣнь. памла(тѣ). сѣтыа мѣйца. варвары] 318: 8)

Дѣнь рожьства иона крѣстителѣа ([въ .кѣ. ржство иѣна. крѣтла] 372: 1)

Дѣнь свѣтааго ертѣхиа (патриарха) ([дѣнь. сѣго ертѣхиа. патриарха] 363: 16)

Дѣнь свѣтааго митрофона. (архиепископа цѣсарѣа града) ([дѣнь. сѣго митрофона. ариеп(ѣ)па. ц(ѣ)рѣа града] 370: 10-11)

Дѣнь свѣтааго романа и пафноутиа ([въ .кѣ. сѣго. романа и пафноутиа] 305: 15-16)

Дѣнь свѣтааго козмы и дамиана ([въ .кѣ. сѣго козмы. и дамиана] 305: 20-21)

Дѣнь свѣтоую безмьздыникоу козмы и дамиана ([въ ѣ. дѣнь. сѣтоу безмьздыникоу. козмы и дамиана] 315: 8-10; 379: 15-16)

Дѣнь свѣтыхъ макавен ([въ ѣ. дѣнь. сѣхъ макавен] 380: 13-14)

Дѣнь страсти кого ([въ .иѣ. дѣнь. стра(ѣ) сѣго никиты] 301: 17; [въ .сѣ. дѣнь. стра(ѣ). сѣтыа еуфимивѣ] 301: 19)

Дѣнь свѣотыни ([не достояше ли раздрѣшити <...> ѿ оузы <...> въ дѣнь соувотыни] Лк 13: 16, 162; [въниде <...> въ дѣнь соувотыни] Лк 4: 16, 287; [въ на же достонитъ

дѣлати <...> а не въ дѣнь соуботъ-
ныхъ] Лк 13: 14, 162; [истѣргнеть
<...> въ дѣнь соуботъныхъ] Лк 14: 5,
170)

Дѣнь сѣдѣнъи ([ѡрадѣнѣе боу-
детъ <...> въ дѣнь соудъныхъ] Мк 6:
11, 390; [въздадѣтъ <...> слово.
въ дѣнь соудъныхъ] Мф 12: 36, 110)

Дѣнь чрѣдъы чикъа ([бы(ѣ) же
слоужащю <...> въ дѣнь чреды
свока] Лк 1: 8, 373)

Дѣла благага ([иматѣ дѣла блѣга
дати] Лк 11: 13, 184)

Дѣла божна ([да гавѣтъса дѣла
вжнѣа] Ин 9: 3, 57)

Дѣла добра, дѣло добро ([дѣла
добра дагахъ] Ин 10: 32, 56; [дѣло
добро съдѣла] Мф 26: 10, 219;
Мф 26: 10, 226) см. также Добро дѣло

Дѣла дѣнии чинхъ ([бы вѣдѣлѣ
дѣлѣ дѣнь монхъ] Ин 8: 56, 50)

Дѣла чна, ката творити ([дѣла свога
творатѣ] Мф 23: 5, 128; [дѣла гаже
азъ творю] Ин 10: 25, 55; Ин 14: 12,
72; Ин 14: 12, 241) см. также Творити
дѣла (чна), дѣло (кок)

Дѣлателе неправѣдънии ([ѡстоу-
пите <...> дѣлателе непра-
вѣдънии] Лк 13: 27, 186)

Дѣлати дѣло чик ([подобаѣтъ дѣла-
ти дѣло посѣлавѣшааго ма] Ин 9:
4, 57) см. также Дѣло кок съдѣлати

Дѣло съврѣшити ([дѣло съврѣ-
шнхъ] Ин 17: 4, 74)

Дѣло кок съдѣлати ([дѣло добро
съдѣла] Мф 26: 10, 219) см. также
Дѣлати дѣло чик

Ѣвангелие отъ иона ([ενα(ῥ) .ῥ.
отъ iwана] 395: 20; [ενα(ῥ) . ѡ Iῡ] 297: 5; [ενα(ῥ) . ѡ iῡ] 83: 12; [ενα(ῥ) . ѡ Iῡна] 272: 8; 300: 17; [ενα(ῥ) . ѡ иῡана] 272: 9; 296: 7; 297: 8; [ενα(ῥ) . ѡ иона] 50: 19; 52: 9; 62: 6; 63: 11; 66: 4; [εῡα(ῥ) . ѡ иона] 71: 17; [εῡ(ῥ) . ѡ Iῡна] 196: 13; [εῡ(ῥ) . ѡ иона] 57: 9; [εῡанглие . ѡ Iῡна] 311: 15-16; [εῡα (ῥ) .ῥ. ѡ Iwана] 266: 16; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ iῡ] 247: 18; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ иῡана] 238: 6; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ iwана] 395: 20; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ Iῡна] 264: 1; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ iῡ] 244: 20; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ iwана] 394: 3; [εῡα(ῥ) . ѡ Iῡ] 288: 21; [εῡα(ῥ) . ѡ иῡана] 214: 3; [εῡα(ῥ) . ѡ Iῡна] 305: 18; 306: 9; [εῡα(ῥ) . ѡ иῡана] 209: 9; [εῡα(ῥ) . ѡ ион.] 73: 12; 77: 14; [εῡα(ῥ) . ѡ иона] 49: 10; 54: 1; 55: 17; 70: 7; 75: 13; 78: 16; 80: 10; 86: 1; [εῡанглие . ѡ иῡна] 347: 10; [εῡанглие . ѡ иwана] 364: 19; [εῡан(ῥ)лик . ѡ иона] 317: 7-8; [εῡанглие . ѡ Iῡна] 314: 13; [εῡанглие . ѡ iῡна] 367: 20)

Ѣвангелие отъ лоукы ([εῡα(ῥ) ѡ
ΛΟΥΚΥ] 290: 10; [ενα(ῥ) . ѡ
лж(ῥ).] 166: 16; 168: 20; 170: 1;
[ενα(ῥ) . ѡ лоу(ῥ).] 152: 13; 155: 8;
156: 11; 158: 17; 159: 18; 160: 17; 161:
14; 163: 5; 165: 1; 171: 19; 173: 10; 174:
15; 175: 19; 177: 10; 178: 10; 179: 21;
394: 1; [ενα(ῥ) . ѡ лоукы] 67: 21; 126:
8; 294: 17; [εῡαглие . ѡ лоукы] 308: 20;
330: 12; [εῡанглие . ѡ лоукы] 356: 2;
[εῡанглие . ѡ лоукы] 336: 18; [εῡα(ῥ)
.ῥ. ѡ лоу(ῥ)] 394: 2; [εῡα(ῥ) .ῥ. ѡ
лоукы] 261: 13; [εῡα(ῥ) ѡ ΛΟΥΚΥ]
278: 8; [εῡα(ῥ) . ѡ лж(ῥ).] 142: 13;
181: 1; 182: 4; 183: 10; 189: 20; [εῡα(ῥ) .

Ѡ лoу(к̄).] 140: 11; 141: 14; 143: 12; 145: 8; 147: 17; 148: 19; 151: 13; 185: 2; 188: 11; [eуa(ṛ). Ѡ лoукы] 220: 6; 304: 8; [eуa(ṛ)илик. Ѡ лoукы] 310: 5; [eуaйґлие. Ѡ лoу(к̄).] 327: 11; 370: 18; [eуaйґлие. Ѡ лoукы] 311: 20; 365: 18; [eуaнґлик. Ѡ лoукы] 353: 2-3; [eуaнґлик. Ѡ лoу(к̄)] 351: 20-353:1; [eуaнґлик. Ѡ лoу(к̄)] 361: 12; [eуaнґлие. Ѡ лoукы] 342: 10; 372: 5)

Ѡванґелик отъ марка ([eуa(ṛ) .ṣ. Ѡ марка] 256: 14; [eуa(ṛ) .ṛ. Ѡ марка] 391: 9; [eуa(ṛ) .i. Ѡ марка] 265: 19; [EУA(ṛ) Ѡ MAP(к̄).] 201: 15; 202: 17; 203: 19; 206: 7; [EУA(ṛ) Ѡ MAP(к̄).] 207: 5; [eуa(ṛ). Ѡ марка] 195: 2; 384: 13; 388: 4; 389: 10; [eуa(ṛ). Ѡ мар(к̄).] 199: 2; [eуa(ṛ).в. Ѡ мар(к̄).] 391: 7; [eуaйґлие. Ѡ марка] 321: 15; 346: 2; [eуaнґлие. Ѡ марка] 346: 2; 380: 21; [eуa(ṛ). Ѡ марка] 268: 16; [Ѡ MAP(к̄).] 200: 17)

Ѡванґелик отъ матъѡеа ([eуa (ṛ). Ѡ матъѡеа] 283: 1; [eуa(ṛ) .вi. Ѡ матъѡеа] 267: 15; [EУA(ṛ) Ѡ MATЪѡEА] 291: 14; [eуa(ṛ). Ѡ матъѡеа] 301: 20; [eуaйґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 358: 15; [eуaнґлик. Ѡ ма(ṛ)] 315: 17; [eуaнґлик. Ѡ матъѡеа] 377: 21; [eуa(ṛ) Ѡ мат(ѡ)] 318: 19; [eуa(ṛ) .e. Ѡ матъ(ѡ)] 252: 11; [eуa(ṛ) .z. Ѡ матъ(ѡ)] 254: 15; [eуa(ṛ) <...> Ѡ ма(ṛ)] 389: 6; [eуa(ṛ). Ѡ ма(ѡ)] 94: 21; 95: 21; 127: 20; 134: 20; [eуa(ṛ). Ѡ мат(ѡ)] 97: 14; 99: 19; 101: 7; 102: 16; 106: 1; 108: 7; 109: 12; 112: 9; 115: 5; 122: 6; 126: 3; 129: 11; 131: 11; 133: 12; 192: 13; 193: 22; 268: 12-13; [eуa(ṛ). Ѡ матъѡеа] 88: 8; [eуa(ṛ). Ѡ матъ(ѡ)] 377: 14; [eуa(ṛ). Ѡ матъ(ѡ)] 103: 15; 104: 19; 107: 2; 110:

19; 113: 12; 116: 14; 118: 4; 120: 2; 123: 3; 125: 1; 136: 12; [eуa(ṛ). Ѡ матъѡеа] 90: 15; [eуa(ṛ). Ѡ матъѡеа] 306: 15; [eуaйґлие. Ѡ ма(ṛ)] 336: 11; [eуaйґлие. Ѡ мат(ѡ)] 348: 10; [eуaйґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 336: 7; 346: 12; 350: 5; 356: 12; [eуaйґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 339: 6; [eуaйґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 308: 20; 323: 14; 330: 12; 372: 3; [eуaйґлие. Ѡ матъѡеа] 313: 14; [eуaнґл. Ѡ ма(ṛ)] 332: 21; [eуaнґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 317: 9; [eуaнґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 319: 21; [eуaнґлик. Ѡ матъ(ѡ)] 330: 15; [eуaнґлик. Ѡ матъ(ѡ)] 369: 3; [eуaнґлие. Ѡ матъ(ѡ)] 335: 4)

Ѡванґелик цѣсарьствина ([проповѣдаа кванґлие цр(ѣ)твина] Мф 4: 23, 95; [проповѣдаа кванґелик цр(ѣ)твина] Мф 9: 35, 109)

Ѡи господи ([гласта кмоу еи ги] Мф 9: 28, 108; [глаша кмоу еи ги] Мф 13: 51, 307; [гле кмоу еи ги] Ин 21: 16, 83-84)

Ѡи отъче ([еи отъче. како тако бы(ѣ) влнйк предъ тобою] Лк 10: 21, 309)

Ж

Жена самаряныни ([гла жена самар(а)ныни] Ин 4: 9, 43; [Ѡ мене <...> ж(е)ны самарянына соуща] Ин 4: 9, 43)

Жена хананиска ([жена хананиска <...> възъпи] Мф 15: 22, 182)

Женьскъ полъ ([мужьскъ полъ и женьскъ <...> сътворилъ ксть] Мф 19: 4, 118)

Женж поати ([женоу поахъ]
Лк 11: 20, 165)

Животъ вѣчныи ([се ксть
животъ вѣчныи] Ин 17: 3, 73;
[животъ вѣчныи наслѣдитъ]
Мф 10: 29, 93; [животъ вѣчныи
наслѣдоую] Лк 10: 25, 156; [жи-
вотъ вѣчныи наслѣдствоую]
Лк 18: 18, 172; [ѡидоутъ <...> въ
животъ вѣчныи] Мф 25: 46, 213-
214; [животъ вѣчныи ксть]
Ин 12: 50, 218; [имать животъ
вѣчныи] Ин 3: 15, 296; Ин 3: 16,
296; [имать живота вѣчнааго]
Ин 8: 12, 88; [животъ вѣчныи
даю] Ин 10: 28, 55; Ин 10: 28, 56;
Ин 10: 28, 368; [дасть <...> живота
вѣчнааго] Ин 14: 2, 73; [въ живо-
тѣ вѣчнѣмъ съхранить ю]
Ин 12: 25, 64; [въ вѣчныи
животъ съхранить ю] Ин 12: 25,
215) *см. также* **Вѣчныи животъ**

Животъ вѣчныи дати ([жи-
вотъ вѣчныи даю] Ин 10: 28, 55;
Ин 10: 28, 56; Ин 10: 28, 368) *см.*
также **Дати живота вѣчнааго** комоу

Животъ вѣчныи наслѣдити ([жи-
вотъ вѣчныи наслѣдитъ] Мф 10:
29, 93) *см. также* **Животъ вѣчныи**
наслѣдовати (наслѣдствовати)

Животъ вѣчныи наслѣдовати
(наслѣдствовати) ([животъ
вѣчныи наслѣдоую] Лк 10: 25,
156; [животъ вѣчныи наслѣдъ-
ствоую] Лк 18: 18, 172) *см. также*
Животъ вѣчныи наслѣдити

Жизнь вѣчнаа ([иджтъ <...> въ
жизнь вѣчноую] Мф 25: 46, 191-
192)

Жрѣти пасхж ([въ нь же подобно
жрѣти. пасхоу] Лк 22: 7, 221)

Жати идеже не сѣгаше (не
троужааше) и събирати идеже не
расточи ([посѣлахъ жать. идеже
вы не троудистеса] Ин 4: 38, 47;
[жнѣши иде же не сѣгавъ. и
събиракши идеже не расточивъ]
Мф 25: 24, 135; [жню иде же не
сѣгавъ и събираж оудоу же не
расточихъ] Мф 25: 26, 138; [жню.
иде же не сѣгавъ. и събираю оуды
же не расточивъ] Мф 25: 26, 211)

З

Завѣвенъ прѣдъ богомъ ([ни
кдина ѡ нихъ. завѣвена прѣдъ
бгмъ] Лк 12: 6, 312)

Законъ господень ([съконьча-
шаса <...> по законоу гню] Лк 2:
39, 355)

Законъ мосѣвовъ ([всѣмъ напи-
санымъ. въ законѣ мосѣвовѣ]
Лк 24: 44, 69)

Законъ чин сждитъ комоу ([законъ
вашь соудитъ члѣкоу] Ин 7: 51, 87)

Законьници и фарисѣи ([рече къ
законьникомъ и фарисѣомъ]
Лк 14: 3, 170)

За ланитж оударити кого ([ови же
за ланитоу оударивша юго] Мф 26:
67, 246)

Заматорѣвъши въ дньхъ кынхъ,
чинхъ *см.* **Заматорѣти въ дньхъ**
кынхъ, чинхъ

Заматорѣти въ дньхъ кынхъ, чинхъ
([анна пророчица <...> заматерѣ-
въши. въ днѣхъ мнозѣхъ] Лк 2:
36, 355; [ова замтѣрѣвъша въ
днѣхъ своихъ] Лк 1: 7, 373; [жена
моа замтѣрѣвъши въ днѣхъ
своихъ] Лк 1: 18, 374)

Запльвати лице комоу ([запльваша лице комоу] Мф 26: 67, 236)

Заповѣди чия не прѣстѣпяти ([заповѣди твоѣа не прѣстѣпихъ] Лк 15: 29, 187)

Заповѣди чия съблюсти ([заповѣди моя съблюдете] Ин 14: 15, 72; Ин 14: 15, 241)

Заповѣдь кѣмъ давати комоу ([заповѣдь новѣ даю вамъ] Ин 13: 34, 238)

Заповѣдь прияти ([заповѣдь пригахъ] Ин 10: 18, 54)

Запона цркъвънага ([запона цркъвнага. раздрасѣ] Лк 23: 45, 263; Мк 15: 38, 271; Мф 27: 51, 280; [запона цркъвнага радрасѣ] Мф 27: 51, 260)

Запрѣтити ветромъ ([запрѣти вѣтромъ и морю] Мф 8: 26, 314)

Запрѣтити доухоу ([запрѣти <...> дѣви нечистоуоумоу] Лк 9: 42, 156)

За страхъ ноуденскъ ([потаенъ <...> за страхъ ноуденскъ] Ин 19: 38, 266)

За оутра ([вѣскрьсѣ <...> за оутра] Мк 16: 9, 391; [приде за оутра] Ин 10: 1, 394)

Зачати въ чрѣвѣ ([зачыньши въ чревѣ] Лк 1: 31, 362; [нареченое <...> преже даже не зачатъсѣ въ чревѣ] Лк 2: 21, 337)

Зачати сѣ въ чрѣвѣ ([нареченое <...> преже даже не зачатъсѣ въ чревѣ] Лк 2: 21, 337)

Земля потрясе сѣ ([земля потрясе сѣ] Мф 27: 51, 280)

Знамениа (знаменик) сътворити ([знамение <...> кѣже сътвори] Ин 6: 14, 52; [толикоу знамениа

сътворишо комоу <...> не вѣроваша въ нь] Ин 12: 37, 66) *см. также* Знамениа (знаменик) творити, сътворити знаменик

Знамениа (знаменик) творити ([како можетъ <...> знамениа творити] Ин 9: 16, 59; [члѣвкъ <...> знамениа творить] Ин 11: 47, 62; [комоу знамениа творащю <...> не вѣровахоу въ него] Ин 12: 37, 217) *см. также* Знамениа (знаменик) сътворити, творити знаменик

Зрно горюшьно ([подобно <...> зрноу гороушьноу] Лк 13: 19, 166)

Зрно пшеничьно ([зрно пшеничьно не оумретъ] Ин 12: 24, 64; [зрно пшеничьно <...> не оумретъ] Ин 12: 24, 215)

Зъла не сътворити *см.* Зъло сътворити

Зъло сътворити ([зла сътвори] Мф 27: 23, 255; [зло створи] Мф 27: 23, 276; [достонтъ <...> зло сътворити] Мк 3: 4, 196; [зла не сътвори] Лк 23: 41, 262; [зла не сътворивъ] Лк 23: 41, 278) *см. также* Зъло творити

Зъло творити ([достонтъ <...> зъло творити] Лк 6: 9, 145) *см. также* Зъло сътворити

Зъданик цркъвънок ([показати <...> зъданиа цркъвнага] Мф 24: 1, 131)

И

Иде же бо ксть съкровище ваше тоу ксть и срьдце ваше ([иде же бо ксть съкровище ваше. тоу ксть и срдце ваше] Мф 6: 21, 194)

Иди съ миръмь ([иди съ миръмь] Мк 5: 34, 319)

Иджць въ слѣдъ *см.* Ити въ слѣдъ

Иджць на облацѣхъ небесныхъ / небесскихъ ([оузрите сѣа чл(ѡ)вчьска <...> идоуща на облацѣхъ небесныхъ] Мф 26: 64, 236; [оузрите сѣа чловѣча <...> идоуща на облацѣхъ. небсныхъ] Мф 26: 64, 246)

Иждивъши (всье своѣ) имѣннѣ *см.* Иждити (всье своѣ) имѣннѣ

Иждити (всье своѣ) имѣннѣ ([иждивъши все своѣ имѣннѣ. и ни кдинога же пользы обрѣтъши] Мк 5: 26, 318)

Иже аще раздрѣшиши на земли. бѣдетъ раздрѣшнѣ на небесехъ ([иже аще раздрѣшиши на земли. боудетъ раздрѣшенѣ и на небѣхъ] Мф 16: 19, 379)

Иже аще съважеша на земли. бѣдетъ съважанѣ на небесехъ ([иже аще съважеша на земли. боудетъ съважанѣ на небѣхъ] Мф 16: 19, 378)

Иже бо нѣстъ на вы. по васъ ксть ([иже бо нѣ(ѣ) на вы. по васъ ксть] Мф 9: 40, 323)

Иже вѣахъ съ нимъ ([иже вѣаху съ нимъ] Мк 1: 35, 197-198; [иже вѣаху съ нимъ] Мк 2: 25, 195) *см. также* Иже съ нимъ вѣахъ

Иже бѣдетъ въ мнѣ и азъ въ немъ ([иже боудетъ въ мнѣ и азъ въ немъ] Ин 15: 5, 77)

Иже иматъ дастъ сѣа кмоу. и кже бо мннѣ сѣа имѣа възметъ сѣа отъ него ([иже бо иматъ дастъ сѣа кмоу. и кже бо мннѣ сѣа имѣа

възметъ сѣа ѿ него] Лк 8: 18, 148)

Иже любитъ сына ли дѣщерь паче мене. нѣстъ мене достоинъ ([иже любитъ сѣа ли дѣщерь. паче мене нѣстъ мене достоинъ] Мф 10: 37, 107)

Иже не събирактъ съ мѣножъ растачактъ ([иже не събирактъ. съ мѣною растачактъ] Мф 12: 30, 109)

Иже нѣстъ съ мѣнож. на ма ксть ([иже нѣстъ съ мѣною на ма ксть] Мф 12: 30, 109)

Иже отъ назареѣа ([обрѣтохомъ <...> сѣа иисифова. иже ѿ назареѣа] Ин 1: 46, 196)

Иже съ нимъ вѣахъ ([иже съ нимъ вѣаху] Лк 6: 3, 143) *см. также* Иже вѣахъ съ нимъ

Иже ксть (кси) на небесехъ ([предъ оцѣмъ моимъ иже ксть на небсхъ] Мф 10: 32, 92; [прѣдъ оцѣмъ моимъ иже ксть на небсхъ] Мф 10: 33, 92; [оцѣ мои иже ксть на небсхъ] Мф 16: 17, 378; [оцѣ иже ксть на небсхъ] Мф 23: 9, 129; [Оче нашъ иже кси на небсхъ] Лк 11: 2, 366; [ѿ оца вашего иже есть на небсхъ] Мф 6: 1, 192; [иже на небсхъ] Мф 6: 9, 193)

Избавити кого отъ неприязни ([избави ны ѿ неприязни] Мф 6: 13, 193)

Извити отрокы ([изви отрокы] Мф 2: 16, 333)

Избывати хлѣбы ([коликo нанмннѣкъ <...> избываютъ хлѣбы] Лк 15: 17, 186)

Извести вѣнъ кого ([изведъ же га вѣнъ <...> и въздвигъ роуцѣ свои]

Лк 24: 50, 69; [изведе вѣнь їса]
Ин 19: 13, 251; [изведѣ вѣнь їса. и
сѣдѣ на соудници] Ин 19: 13, 298)

Извръгнѣти вѣнь ([кто зѣлыа
извръгоша вѣнь] Мф 13: 47, 307)

Извръгнѣти сѧ вѣнь ([кто <...>
извръжетъ сѧ вѣнь] Ин 15: 6, 77;
[кто <...> извръжетъ сѧ вѣнь]
Ин 15: 6, 314)

Изгнати бѣсы *см.* Изгонѧти бѣсы

Изгнѧщаѧ вы благословите ([из-
гнѧщаѧ вы блѧгословите] Мф 5: 44,
91)

Изгонѧти бѣсы ([вѣдѣхомъ
нѣкого <...> изгонѧща бѣсы]
Мк 9: 38, 322)

Изгнѧнъ быти вѣнь *см.*
изгнѧти кого вѣнь

Изгнѧнъ бѣсъ *см.* Изгнѧти
бѣсъ, бѣсы

Изгнѧти бѣсъ, бѣсы ([из-
гнѧноу вѣсоу прогѧ] Мф 9: 33,
109; [изгнѧ семь бѣсъ] Мк 16: 9,
391) *см. также* Изгонѧти бѣсы

Изгнѧти кого вѣнь ([изгнѧвъ
вѣса вѣнь. и имъ ю за роукоу] Лк 8:
54, 161; [изгнѧша <...> и вѣнь]
Ин 9: 34, 61; [изгнѧша и вѣнь]
Ин 9: 35, 61; [кнѧзь мира сего из-
гнѧнъ воудеть вѣнь] Ин 12: 31, 65)

Изгнѧти словесьмъ доухы ([из-
гнѧ слова дѣхы] Мф 8: 16, 100)

Изде бѣсъ из кого ([изде из него
бѣсъ] Мф 17: 18, 117; [иж него же
изидоша бѣси] Лк 8: 38, 155)

Изити вѣнь ([изде же пилатъ
<...> вѣнь] Ин 18: 29, 248; Ин 19:
4, 250; [изде же їс вѣнь] Ин 19:
5, 250)

Изити отъ отьца ([изидохъ ѿ
оца] Ин 16: 28, 81)

Из мрътвѣныхъ вѣскрѣсити ([снѣ
члѣчскыи. из мрътвѣныхъ вѣс-
крѣситъ] Лк 9: 9, 382)

Из мрътвѣныхъ вѣскрѣснѣти
([снѣ члѣч. из мрътвѣныхъ
вѣскрѣснѣтъ] Мф 17: 9, 383) *см. также*
вѣскрѣснѣти из мрътвѣныхъ

Изъми прѣвѣкъ вѣрѣно из очесе
твоѣго. и тѣгда оузѣриши изати
сѣчь из очесе брата твоѣго
([изъми прѣвѣкъ вѣрѣно из очесе
твоѣго. и тѣгда оузѣриши изати
соучь из очесе брата твоѣго]
Мф 7: 5, 94; [изъмоу соучь из
очесе твоѣго. и се вѣрѣно въ оцѣ
твоѣмъ] Мф 7: 4, 94)

Изѣдѣ чикъ имѣникъ ([изѣдѣ твоѣ
имѣникъ <...> приде] Лк 15: 30, 188)

Имена чина написана сѣтъ на не-
вѣсѣхъ ([имена ваша написана
соутъ. на невѣсѣхъ] Лк 10: 20, 309)

Имене чикѣго ради ([воудете ненави-
димн имене моѣго ради] Мф 10: 22,
370; [оставитъ домъ <...> имене
моѣго ради] Мф 10: 29, 93; [воудете
ненавидимн <...> имене моѣго ради]
Мф 24: 9, 133; [въ тѣмьница вѣдо-
мы. имене моѣго ради] Лк 21: 12, 304)

Имѣи водѣныи трѣдѣ ([члѣкъ
имѣи водѣныи трѣдѣ вѣ] Лк 14:
2, 170) *см. также* Водѣныи трѣдѣ

Имѣ же сѣдомъ сѣдите. сѣдитъ
вамъ ([имѣ же соудомъ соудите
соудитъ вамъ] Мф 7: 2, 93)

Имѣти бѣсъ ([моужъ <...> иже
имѣ бѣсъ] Лк 8: 27, 152) *см. также*
Бѣсъ имѣти

Имѣти власть кжѣж ([оубоитеса имѣщааго власть] Лк 12: 5, 312; [не имаши власти] Ин 19: 11, 251; Ин 19: 11, 298) *см. также* **Власть имѣти** кжѣж

Имѣти вѣрж комоу, въ кого, чесоמוу ([имате вѣроу] Мф 17: 20, 117; Мк 11: 22, 388; [не имате вѣры] Ин 10: 37, 57; [не имоутъ вѣры] Лк 16: 31, 147; [не иметь вѣры] Мк 16: 16, 392; [не имаахоу вѣ-ры имъ] Лк 24: 11, 393) *см. также* **Вѣрж имѣти** комоу, въ кого, чесоמוу

Имѣти животъ вѣчнѣи ([всакъ <...> имать животъ вѣчнѣи] Ин 3: 15, 296; Ин 3: 16, 269; [ходати въ слѣдъ мене <...> имать живота вѣчнааго] Ин 8: 12, 88)

Имѣти мжжъ (**мжжа**) ([не имамъ моужа] Ин 4: 16, 88; [имаши нѣсть ти моужъ] Ин 4: 18, 88; [не имамъ моужа] Ин 4: 17, 44) *см. также* **Мжжъ имѣти**

Имѣти подъ собою кого ([азъ члѣкъ ксмь <...> имыи подъ собою воины] Мф 8: 9, 101)

Имѣти съкръвице на небесъхъ ([имаши съкровице на небъхъ] Мф 19: 21, 124)

Имѣти хвалж комоу ([имать хвалоу рабоу томоу] Лк 17: 9, 177)

Имѣ(и) оуши слышати да слышитъ ([имѣа оуши слышати да слышитъ] Мф 11: 15, 358; [имѣа оуши слышати да слышитъ] Лк 8: 8, 182; [имѣаи оуши слышати да слышитъ] Лк 8: 8, 160)

Има господне ([влгнъ градѣи въ има гнѣ] Мф 28: 39, 292)

Имжции власть кжѣж *см.* **Имѣти**

власть кжѣж *и* **Власть имѣти** кжѣж

Имжцоуоумоу бо (**всьде**) **дасть-са** **и** **избждетъ** ([имоущооумоу бо. всьде дастьса. и избоудетъ] Мф 25: 29, 211)

Инъ кетъ сѣян. **инъ кетъ жнѣи** ([инъ кетъ сѣян. инъ кетъ жнѣи] Ин 4: 29, 47)

Искати славты чнѣа ([азъ же не ищю славы мока] Ин 8: 50, 49)

Искоусити са **отъ днавола** ([възведенъ бы(ѣ) <...> искоуситъса ѿ днавола] Мф 4: 1, 348)

Исплѣнити са **благости** ([отроча <...> исплѣнѣа са блгости] Лк 2: 40, 337)

Исплѣнити са **доухомъ** ([исплѣниса дхмъ елисаветѣ] Лк 1: 41, 293)

Исплѣнити са **прѣмждрости** ([отроча <...> исплѣнѣа са премоудрости] Лк 2: 40, 335)

Исплѣнити са **страхомъ** ([исплѣниша са страхомъ] Лк 5: 26, 140)

Исповѣдати грѣхты чнѣа ([крѣтахоу-са <...> исповѣдающе грѣхы своа] Мф 3: 6, 340; [крѣахоу <...> исповѣдающе грѣхы своа] Мк 1: 5, 341)

Исповѣдающе грѣхты чнѣа *см.* **Исповѣдати грѣхты** чнѣа

Исповѣсти христоса ([кто исповѣсть хѣа] Ин 9: 22, 60)

Испоустити доухъ ([иѣ <...> испоустити дхъ] Мф 27: 50, 260; Мф 27: 50, 280)

Истинж глаголати ([истиноу глѣтъ] Ин 19: 35, 265; [истиноу глѣтъ] Мф 27: 35, 281; [истиноу глѣю] Ин 8: 46, 48)

Исоусе (наставьниче) помилоуны (Исе наставьниче помилоуны] Лк 17: 13, 169)

Исоусъ христово рождество (на оутрънии хѣа ржѣтва зача(л)] 326: 1; [Исѹ хѣо же рожество сице бѣ] 330: 13)

Исходити из оустъ чинхъ (нъ о всакомъ глѣ. исъходящихъ изъ оустъ вжи] Мф 4: 4, 348; [дивлахоуса о словесьнѣи блгдѣти. исъходящихъ изъ оустъ кго] Лк 4: 22, 288)

Исходища пжтти (идѣте <...> на исходнища поути] Мф 22: 9, 130)

Исъходящии изъ оустъ чинхъ см. Исходити из оустъ чинхъ

Исцѣлити болащамъ (посѣла <...> исцѣлти болащамъ] Лк 9: 2, 151)

Исцѣлти неджжнѣамъ (исцѣлти недоужнѣамъ ихъ] Мф 14: 14, 110-111)

Исцѣлти са отъ неджгъ своихъ (исцѣлти (с) ѿ недоуго своихо] Лк 6: 17, 369)

Исцѣлати неджгъ (проходяаше <...> ицѣлати всакъ недоугъ] Мф 4: 23, 95; [проходяаше <...> исцѣлати всакъ недоугъ] Мф 9: 35, 109)

Исцѣлати (кжж) ѡзжж (проходяаше <...> ицѣлати <...> всакоу ѡзю] Мф 4: 23, 95; [проходяаше <...> ицѣлати <...> всакоу ѡзю] Мф 9: 35, 109)

Ити въ (кѣи) миръ (шедъше въ всъ миръ. проповѣдайте] Мк 16: 15, 391; [иди въ миръ] Лк 8: 48, 150; Лк 7: 50, 304)

Ити въ огнь вѣчнѣи (идѣте <...> въ огнь вѣчнѣи] Мф 25: 41, 213)

Ити въ слѣдъ кого, чин (любаше <...> идоуща въ слѣдъ] Ин 21: 20, 84; [иди въ слѣдъ мене] Лк 9: 59, 159; [не идѣте въ слѣдъ ихъ] Лк 21: 8, 188)

Ити по водамъ (повели ми ити <...> по водамъ] Мф 14: 28, 114)

Ишьдъше бѣси см. Бѣси изидоша

Ишьдъше из гроба (ишьдъше изъ гробъ <...> вѣнидоша въ сѣи градъ] Мф 27: 53, 280)

Ищадикъ ехидново (рече имъ. ищадикъ ехиднова] Мф 3: 7, 340; [ищадикъ ехиднова. како можете добро глати зѣли соуще] Мф 12: 34, 110; [глати <...> народомъ <...> Ищадикъ ехиднова] Мф 27: 53, 280)

Ищите и обратете (ищѣте и обратете] Мф 7: 7, 94; Лк 11: 9, 184; Лк 11: 9, 366; Лк 11: 9, 389)

Ищани обратеть (всакъ <...> ищани обратеть] Лк 11: 9, 366; [вса(кѣ) <...> ищани обратеть] Лк 11: 10, 184; [всакъ<...> ищани и обратеть] Лк 11: 10, 389)

К

Каменикъ врьгнѣти на кого (възаша же камение да вьроутъ на нь] Ин 8: 59, 50)

Каменикъ метати на кого за кою дѣло (за кою ихъ дѣло камение на ма метаете] Ин 10: 32, 56)

Каменикъ побивати (каменикъ побивающиа. посѣланыа

къ тебе] Мф 28: 37, 292) *см. также*
Каменикъмъ побити
Каменикъмъ побиваѣщеи *см. Каме-*
никъмъ побивати
Каменикъмъ побити ([рабы <...>
каменикъмъ повиша]) Мф 21: 35,
126; [искахоу <...> каменикъмъ
повіти] Ин 11: 8, 210)
Камень подати кому ([камень по-
дасть кому] Лк 11: 11, 184; [камень
подасть кому] Лк 11: 11, 337)
Камо идиши ([гїи камо идиши]
Ин 13: 36, 239; [не вѣмъ камо иди-
ши] Ин 14: 5, 70; Ин 14: 5, 240; [не
въпрашають мене камо идиши]
Ин 16: 5, 78)
Кага вамъ хвала ксть ([кага вамъ
хвала ксть] Лк 6: 32, 140; Лк 6: 33,
140; Лк 6: 34, 141)
Кладъзъ инаковль ([вѣ <...>
кладъзъ инаковль] Ин 4: 6, 43)
Колѣна издранлева ([садете <...>
на <...> прѣстола <...> соудаше
<...> колѣнома излѣвома] Мф 10: 28,
93; [садете на <...> престолоу <...>
соудаша <...> колѣнома излѣвома]
Лк 22: 30, 223)
Коньчаник / коньчина вѣка ([что
ксть <...> коньчаник вѣка]
Мф 13: 39, 398; [жатва ксть
(конь)цина вѣкоу] Мф 24: 3, 132)
Коньчинъ имѣти ([кже <...>
коньчиноу имать] Лк 22: 37, 225)
Копиѣмъ пробости ([воинъ. копи-
ѣмъ <...> проводе] Ин 19: 34, 265)
Корене не имѣти ([си корене не
имоуть] Лк 8: 13, 146)
Кость не съкроушитъ са отъ кого
([кость не съкроушїтъса ѿ него]

Ин 19: 36, 265)

Кринъ сельныи ([сѣмотрите
кринъ сельныхъ] Мф 6: 28, 99)

Краникво мѣсто ([изиде въ нари-
цаемое краникво мѣсто] Ин 19:
17, 298)

Крты чна на насъ и на чадѣхъ
нашихъ ([кръвь кго. на насъ и на
чадѣхъ нашихъ] Мф 27: 25, 255;
Мф 27: 25, 276)

Крты правьдына ([да придетъ <...>
кръвь правьдына] Мф 28: 35, 292)

Крты проливаемага *см. Крты проли-*
вають са за кого

Крты проливають са за кого ([мою
кръвю. таже проливаютьса за вы]
Лк 22: 20, 222; [се <...> ксть кръвь
<...> за многы проливаема] Мф 26:
28, 230; [да придетъ <...> кръвь
<...> проливаемага] Мф 28: 35, 292)

Крстити кого водою ([азъ <...>
крститъ вы водою] Мк 1: 8, 342) *см.*
также Крщати кого водою

Крстити въ водѣ ([пославыи ма
крститъ въ водѣ] Ин 1: 33, 348)

Крстити доухомъ сватънымъ (и
огньмъ) ([тъ вы крститъ дѣмъ
сѣнымъ. и огньмъ] Мф 3: 11, 341;
[тъ вы крститъ дѣмъ сѣнымъ и ог-
ньмъ] Лк 3: 16, 345; [тъ крститъ вы
дѣмъ сѣнымъ] Мк 1: 8, 342; [съ ксть
крстани дѣмъ сѣмъ] Ин 1: 33, 348)

Крсть господьнъ ([не видитъ
крста гїи] Лк 2: 26, 353)

Крсть исоусовъ ([стоахоу при
крстѣ ісѣвѣ] Ин 9: 25, 364)

Крстани доухомъ сватънымъ *см.*
Крстити доухомъ сватънымъ (и
огньмъ)

Кръщати кого водою ([азъ <...> кръщаю вы водою] Мф 3: 11, 340; [азъ <...> кръщаю вы водою] Лк 3: 16, 345) *см. также* Кръстити кого водою

Кръщеникъ кръстити сѧ ([кръщеникъ имъ же азъ кръщюсѧ. кръститисѧ] Мф 10: 38, 208 [кръщеникъ имъ же азъ кръщюсѧ. кръститасѧ] Мф 10: 39, 208)

Кръпити сѧ доухомъ ([отроча <...> кръплгашесѧ дхмъ] Лк 1: 80, 377; [отроча <...> кръплгашесѧ дхмъ] Лк 2: 80, 337; [отроча <...> кръплгашесѧ дхмъ] Лк 2: 40, 355)

Курнакъ патриархъ ([М(ѣ)ца то(ѣ). въ .л. стра(ѣ). <...> курнака патриарха] 315: 11-12)

Къ богоу ити ([къ боу идетъ] Ин 13: 3, 227)

Кънига / кънигы рожества (исоусъ христо(со)ва) ([пи(ѣ). <...> оць. въ книгу ржст] 330: 1-2; [Книгы ржства Іѣ хѣа] Мф 1: 1, 323)

Кънигы елинскыѧ ([вѣ <...> написано <...> кънигами елинскими] Лк 23: 38, 262)

Кънигы жидовскыѧ ([вѣ <...> написано <...> кънигами <...> жи(д)въ(ѣ)кми] Лк 23: 38, 262)

Кънигы пророчскы ([да съвоудутъсѧ кингы <...> прѣрчскы] Мф 26: 56, 235)

Кънигы распоустыныѧ ([заповѣда дати кънигы распустыныѧ] Мф 19: 7, 118-119)

Кънигы римскыѧ ([вѣ <...> написано <...> кънигами <...> римскими] Лк 23: 38, 262)

Кънижъници людскыи ([събравъ

<...> книжъники людскыѧ. въпрашаше] Мф 2: 4, 331)

Кънижъници и старыци ([книжъници и старыци събравшасѧ] Мф 26: 57, 235; Мф 26: 57, 245)

Кънижъници и фарисѣи (фарисеи) ([вѣ <...> кънижъници ихъ и фарисѣи] Мф 7: 28, 96; [сѣдошѧ кънижъници и фарисѣи] Мф 23: 2, 127; [кънижъници. и фарисеи <...> глахоу] Мк 2: 16, 201; [начашѧ помышлати въ собѣ. кънижъници и фарисѣи] Лк 5: 21, 139; [ръптахоу кънижъници ихъ и фарисѣи] Лк 5: 30, 142; [и назирахоути и кънижъници. и фарисѣи] Лк 6: 7, 144)

Къназь мира сего ([къназь мира сего осужденъ бысть] Ин 16: 11, 78; [къназь мира сего изгънанъ боудеть вънъ] Ин 12: 31, 65; [кназь мира сего. ижденетьсѧ вънъ] Ин 12: 31, 216) *см. также* Сего мира къназь

Къназь фарисѣискъ ([бысть вънити <...> въ домъ <...> къназа фарисѣиска] Лк 14: 1, 170)

Къпѣль силоамла (силоамская) ([иди въ коупѣль силоамлю] Ин 9: 11, 58; [оумынсѧ въ коупѣль силоамьсѣѣи] Ин 9: 7, 58)

Л

Лихо сътворити ([не могоущемъ лиха чьсо сътворити] Лк 12: 4, 312) *см. также* Лихо творити

Лихо творити ([лихо творите] Мф 5: 47, 91) *см. также* Лихо сътворити

Лице всеѧ земли ([придетъ <...> на лица всеѧ земли] Лк 21:

35, 189)

Ловѣць чловѣкомъ ([сътворю ва ловѣца члѣвомъ] Мф 4: 19, 95)

Лоза истиньнаѧ ([азъ ксмь лоза истиньнаѧ] Ин 15: 1, 76)

Лъбово мѣсто ([кже ксть съказамо лъбово мѣсто] Мф 27: 33, 258; Мк 15: 22, 257; Мк 15: 22, 269)

Лъже съвѣдѣтель ([пристоупльша два лъжесъвѣдетеля] Мф 26: 60, 235; [многомъ лъжемъ съвѣдѣтелкмъ. пристоупльшемъ] Мф 26: 60, 245)

Лъже съвѣдѣтельство ([искаахоу лъжа лъжа съвѣдѣтельства] Мф 26: 59, 235; [искаахоу лъжа съвѣдѣтельства] Мф 26: 59, 245)

Лъжини пророци ([лъжини пр(ѣ)рци въстаноутъ] Мф 24: 11, 133)

Лъсти нѣ(стѣ) въ комь ([въ никмь же лъсти нѣ(ѣ)] Ин 1: 48, 197)

Лъстьж имати кого ([да їѧ лъстью имѣтъ] Мф 26: 4, 225)

Лѣто господьне ([посѣла ма <...> проповѣдати лѣто гїе] Лк 4: 18-19, 288)

Лѣтоу томоу ([каифа архикрѣвн сы лѣтоу томоу] Ин 11: 49, 62)

Любите врагы ваша (благословите кльнѣщаѧ вы) ([любите врагы ваша. блгословите кльнѣщаѧ вы] Мф 5: 44, 91; [обаче любите врагы ваша] Лк 6: 35, 141)

Любѣвь имѣти (междж собою) ([мои оученици ксте. аще любѣве имате межо собою] Ин 13: 35, 239)

Любви отьца ли матерь паче мене нѣсть мене достоинъ ([любви оца

ли мѣрь паче мене нѣсть мене достоинъ] Мф 10: 37, 107)

М

Мазати муромь ([мазаше муръмь] Лк 7: 38, 302)

Марѣо. марѣо. печеши са и мѣвиши о мънозѣ ([марѣа. марѣа. печешиса и мѣваше о мнзѣ] Лк 10: 41, 295)

Медъ дивни ([ѣды <...> медъ дивни] Мф 1: 6, 342; [ѣдъ же его <...> медъ дивни] Мф 3: 4, 339)

Месиа христосъ ([месиа придетъ глѣмыи хѣтъ] Ин 4: 25, 45)

Метати жрѣвниѧ (о чель) ([раздѣлиша ризы <...> метавъше жревыѧ] Мк 27: 35, 278; [раздѣлиша ризы. метавъше жревиѧ] Мк 27: 35, 259; [раздѣлиша ризы <...> метающе жревиѧ о нѧ] Мк 15: 24, 257; [раздѣлиша ризы <...> метавъше жревиѧ о нихъ] Мк 15: 24, 269; [раздѣлающе. ризы <...> метахоу жревиѧ] Лк 23: 34, 262)

Метати каменикмь на кого о чель ([о добрѣ дѣлѣ не мечемъ каменикмь на тѧ] Ин 10: 33, 56)

Мимо ити ([не мимо идетъ родъ съ] Мф 24: 34, 135; [земла мимо идетъ] Мф 24: 35, 135; [икрен <...> мимоиде] Лк 10: 32, 157; [леоугитъ <...> мимоиде] Лк 10: 32, 157) *см. также* Мимо ходити

Мимо ходити ([їѣъ назаранинъ мимоходитъ] Лк 18: 37, 174; [задѣша нѣкомоу мимоходѣцю] Мк 15: 21, 269; [слышавъ же народа мимо-

ХОДАЩА] Лк 11: 35, 174) *см. также*
Мимо ити

Мимо ходати *см.* Мимо ходити

Миръ вамъ ([гѣла <...> миръ
вамъ] Лк 24: 36, 68)

Миръ съ ([придохъ. въ миръ съ]
Ин 9: 99, 52; [свѣтъ мира сего]
Ин 11: 9, 210; [ненавидати <...> въ
мирѣ сѣмъ] Ин 12: 25, 215; Ин 12:
25, 64; [кнѣзь мира сего] Ин 12:
31, 65; Ин 16: 11, 78; Ин 12: 31, 216;
[соудъ кътъ мироу семоу] Ин 12:
31, 216; [нѣсть ѿ мира сего]
Ин 18: 36, 248) *см. также* Съ миръ

Молитвѣ дѣлати ([м(ѡ)лтвоу
дѣлаше] Мк 1: 35, 198)

Молитвѣ творити ([бѣ мѣтвоу
творѣ] Лк 1: 10, 373)

Молите за творащѣа вамъ
напасти ([молите за творащѣа
вамъ напасти] Мф 5: 44, 91)

Мосѣвови оученици ([мы же мосѣ-
ови къмъ оученици] Ин 9: 28, 61)

Мосѣово селище ([на мосѣовѣ
селищи сѣдоша] Мф 28: 2, 127)

Мрътви вѣстаѣтъ ([мрътви
вѣстаѣтъ] Мф 11: 5, 357)

Мрътвѣна вѣскрѣшати ([мрътвѣна
вѣскрѣшати] Мф 11: 8, 316)

Муромъ помазати чѣто ([муръмъ
помаза нозѣ мои] Лк 7: 46, 303)

Мъного глаголаніе ([въ мънозѣ
гѣлани <...> оуслышани бѣдѣтъ]
Мф 6: 7, 193)

Мънози сѣтъ зѣвани. мало же
извѣранѣихъ ([мънози бо соудъ
зѣвани мало же извѣранѣихъ]
Мф 22: 14, 131; Лк 14: 24, 166;

[мнози бо соудъ зѣвани. а мало
же извѣранѣихъ] Мф 20: 16, 331)

Мъслити въ сѣбѣ ([мышлаше
въ сѣбѣ гѣла] Лк 12: 17, 159-160)

Мъшьца господѣна ([мышьца
гѣла <...> ѿкрыса] Ин 12: 38, 66;
Ин 12: 38, 217)

Мъзды не имѣти отъ кого ([мъзды
не имате ѿ оца вашего] Мф 6: 1,
159-192)

Мъздѣ приимати ([мъздоу при-
иметь] Ин 4: 36, 47; Мф 10: 41, 107)

Мънитъ сѣ быти боли ([мънитъ
сѣ быти боли] Лк 22: 24, 223)

Мънитъ ти сѣ ([мънитъ ти сѣ.
такъ не могу нынѣ. оумолити оца
свогго] Мф 26: 53, 234)

къмъ мѣсто дръжати ([начнеши
<...> послѣдѣнекъ мѣсто дръжати]
Лк 14: 9, 171)

Мѣсто краникво ([приведоша на
мѣсто <...> краникво] Лк 23: 33, 261)

Мѣсто мѣченок (мѣченок) ([при-
доудъ на мѣсто <...> моученок]
Лк 16: 28, 147)

Мѣсто нарицаемок гол(ъ)гоѣа
([пришьдѣше на мѣсто. нарица-
емок голъгоѣа] Мф 27: 33, 277)

Мѣжа не знати ([моужа не
знаю] Лк 1: 34, 363)

Мѣжь (мѣжа) имѣти ([пѣтъ
моужь имѣла къси] Ин 4: 18, 363;
[моужа не имамъ] Ин 4: 17, 363)
см. также Имѣти мѣжь (мѣжа)

Мѣжь правѣдѣни ([вѣды <...>
моужа правѣдѣна] Мк 6: 20, 385)

Мѣжь свѣтъ ([вѣды <...> моужа
<...> сѣа] Мк 6: 20, 385)

Мѣжскъ полъ ([сѣтвори <...> мѣжскъ полъ] Мф 19: 4, 118; [младеньць моужьска полоу] Лк 2: 23, 353)

Мѣка вѣчьнаѧ ([иджть <...> въ моужь вѣчьнѧю] Мф 25: 46, 191-192; [ѡидоутъ <...> въ моужькоу вѣчьноую] Мф 25: 46, 213)

Н

На всѧко врѣмѧ чьто дѣяти ([бѣдите оубо молащеса на всѧко врѣмѧ] Лк 21: 36, 189)

На длъзѣ врѣмене ([и не хотѧше. на длъзѣ врѣмени. по сихъ же рече] Лк 18: 4, 179)

На земли миръ въ чловѣцѣхъ благовољник ([на земли миръ. въ члѣцхъ блговољник] Лк 2: 14, 329)

На колѣноу припадати ([на колѣноу. припадаѧ] Мк 1: 40, 198)

На лицѧ землѧ ([придетъ <...> на лицѧ землѧ] Лк 21: 35, 192)

На новъ мѣсѧць бѣсьновати сѧ ([на новъ м(ѣ)ць бѣсьноуетьсѧ] Мф 17: 15, 116)

имена чина написана на небесѣхъ ([имена вашѧ написана соутъ на небѣхъ] Лк 10: 20, 161)

Нареци има комоу кок ([наречеши има комоу іѡнѣ] Лк 1: 13, 373; Лк 1: 31, 362)

На рѣкѣ възати кого ([на роужькоу възьмоутъ тѧ] Мф 4: 6, 349)

Наслѣдити цѣсарьство ([придѣте <...> наслѣдити <...> ц(ѣ)рво] Мф 25: 34, 212) *см. также* Наслѣдовати цѣсарьствик

Наслѣдовати цѣсарьствик ([наслѣдите цр(ѣ)твиѣ] Мф 25: 34, 190) *см. также* Наслѣдити цѣсарьство

Наставити кого на кѣж истинѣ ([наставитъ ны на всѧкоу истиноу] Ин 16: 13, 78)

На оутриѧ ([пи(ѣ). на оутриѧ] 336: 3-5; [М(ѣ)ца то(ѣ). въ ѡ. преображеннѣ хѣо. на оутриѧ] 380: 18-20; [на оутрыѧ ишьдѣ] Лк 10: 35, 158; [на оутрыѧ кѣже кетъ по патъцѣ] Мф 27: 62, 267; Мф 27: 62, 283; [на оутрыѧ сѣхъ бѣгѡвлѣны(хъ)] Ин 1: 29, 347; [на оутрь(ѧ). сѣнѧтиѣ сѣѣи вѣи] Мф 2: 13, 332; [на оутрыѧ рѣства хѣѧ] Мф 12: 14, 336; [на оутрь(ѣ). ро(ж). хѣѧ] Мф 2: 10, 330)

Небо и землѧ мимо идетъ. а слова моѧ не мимо иджтъ ([нѣбо и землѧ мимоидетъ. а слова моѧ не мимоиджтъ] Лк 21: 33, 189)

Не видѣти очима. не разоумѣти срьдцемъ ([да не видѧтъ очима. ни разоумѣютъ срдцемъ] Ин 12: 40, 66; [не видѣтъ очима. ни разоумѣютъ ср(ѣ)цмъ] Ин 12: 40, 217)

Не врѣдоу сѣтворити ([не врѣдоу сѣтворишѧ] Мф 21: 42, 127)

Не възгласитъ (не възпокетъ) коуръ. дондеже три краты (тришьдѣ) отъврѣжѣши сѧ мене ([не възгласитъ дн(ѣ)ь коуръ. дондеже три краты ѡврѣжѣши сѧ мене] Лк 22: 34, 224; [не възпокетъ коуръ. дондеже отъврѣжѣши сѧ мене тришьдоу] Ин 13: 38, 239)

Не вѣдатъ (бо) сѧ чьто творатъ ([не вѣдатъ бо сѧ чьто творѧще] Лк 23: 34, 261-262)

Не вѣдѣти камо ити ([не вѣсть камо идеть] Ин 12: 35, 66; Ин 12: 35, 239)

Не дадите свѣтааго пѣсомъ ([не дадите сѣго пѣсомъ] Мф 7: 6, 94)

Недѣла антипасхы ([ищи. не(д̄). антипасхы] 308: 5-7)

Недѣла каа въсѣхъ свѣтъиухъ ([не(д̄) .д̄. всѣ(х̄). стх̄] 308: 8-9; [не(д̄). и всѣхъ. стѣиухъ] 351: 20-21)

Недѣла масопоустна ([не(д̄). ма(ѣ)поу(ѣ).] 189: 20)

Недѣла отць ([въ не(д̄). оц̄] 330: 13-14)

Недѣла прѣдъ масопоустомъ ([не(д̄). прѣдъ масопоу(ѣ).] 185: 1-2)

Недѣла каа пѣтикостна ([въ н(д̄) .д̄. по пѣнтоко(ѣ)] 91-92: 20-4)

Недѣла пѣтъдесѣтнаа ([въ н(д̄). пѣтъдесѣтноу] 85: 22; 85: 19)

Недѣла каа свѣтъиухъ пророкъ ([не(д̄) .д̄. стх̄ пр(ѣ)ркъ] 196: 13)

Недѣла сыропоустна ([не(д̄). сыропоу(ѣ)] 193: 22)

Недѣгы исцѣлати ([дасть имъ силоу и власть <...> недоугы исцѣлати] Лк 9: 1, 151) *см. также* Цѣлити кѣи недѣгы

Недѣгы приѣти и болѣзни понести ([недоугы наша приѣтъ. и болѣзни наша понесе] Мф 8: 17, 100)

Недѣжнѣа исцѣлити ([недоужнѣа исцѣли] Мф 8: 16, 100)

Не зрѣти на лица ([не зриши на лица] Мф 22: 16, 125)

Не имѣти власти кѣи *см.* Имѣти власть (кѣи)

Не имѣти вѣрты комоу *см.* Вѣрж имѣти комоу, въ кого, чесоמוу

Не имѣти кѣде главы подѣклонити ([не имать кѣде главы подѣклонити] Мф 8: 20, 100; Лк 9: 58, 158-159)

Не имѣти грѣха ([не имѣли грѣха] Ин 9: 41, 52)

Не имѣти мѣжа *см.* Имѣти мѣжъ (мѣжа)

Не имѣти части съ цѣмъ ([не имаши части съ мною] Ин 13: 8, 228)

Не лѣжи съвѣдѣтель вѣди ([ни лѣжи съвѣдѣтель боуди] Лк 18: 20, 172)

Не лѣжесъвѣдѣтельствоуи ([ни лѣжисъвѣдѣтельствоуиши] Мф 19: 18, 123)

Не можете богу работати ни мамонѣ ([не можете боу работати ни мамонѣ] Мф 6: 24, 98; [не можете боу работати ни мамонѣ] Лк 16: 13, 174) *см. также* Работати мамонѣ

Не обрѣтати до кого, въ комъ винты ([не обрѣтаю до нѣго вины] Ин 19: 6, 250; [не обрѣтаю въ нѣмъ вины] Ин 19: 6, 297)

Не оскѣдѣтъ вѣра чна ([не оскоу-дѣтъ вѣра твоа] Лк 22: 32, 224)

Не остати камень на камене ([не остати камень на камени] Мф 24: 2, 131)

Не осѣждаите да не осѣждени вѣдете ([не осоуждаите да не осоуждени боудете] Мф 7: 1, 93-94)

Не о хлѣбѣ единомъ живѣ бждеть чловѣкъ ([не о хлѣбѣ единомъ живѣ бждеть члѣвкъ] Мф 4: 4, 348)

Неповиньнѣ быти отъ кръве чинѣа ([неповиньнѣ ксмъ Ѡ кръви сего правѣдънааго] Мф 27: 24, 255; [неповиньнѣ ксмъ Ѡ кръви сего правѣдъника] Мф 27: 24, 276)

Не пометайте висѣръ чинѣхъ прѣдъ свиниами ([ни помѣтаите висѣръ вашихъ предъ свиниами] Мф 7: 6, 94)

Неправдѣно житиѣ ([въ неправдѣнѣмъ житии. не бысте вѣрнии] Лк 16: 11, 173)

Неправдѣнъи въ малѣ и въ мѣнозѣ неправдѣнѣ кстѣ ([неправдѣнъи въ малѣ. и въ мѣнозѣ неправдѣнѣ кстѣ] Лк 16: 10, 173)

Не прикман глѣ чинѣхъ *см.* Не приѣти глаголѣ чинѣхъ

Не приѣти глаголѣ чинѣхъ ([не прикман глѣ моихъ] Ин 12: 48, 218)

Не съкрывати комоу съкровища (на земли) ([не съкрывайте же себе съкровищъ на земли] Мф 6: 19, 194)

Не творити плода ([розгоу <...> не творящюю плода изъметъ] Ин 15: 1, 76; [древо. не творяще плода добра. посѣкаеться] Мф 3: 10, 340)

Не творити комоу трѣда ([не твори ми троуда] Лк 11: 7, 183)

Не творящаа плода *см.* Не творити плода

Не трѣбоуѣтъ съдравиѣ врача нѣ болащен ([не трѣбоуѣютъ съдравиѣ врача нѣ болащии] Мф 9: 12, 103; [не требоуѣютъ съдравиѣ врача нѣ болащен] Мк 2: 17, 201; [не трѣбѣ

имоуѣтъ съдравиѣ врача нѣ болащии] Лк 5: 31, 142)

Не оу авиѣ ([Не оу авиѣ] Лк 21: 9, 188)

Не оубии ([не оубиѣши] Мф 19: 18, 123; [Не оубии] Лк 18: 20, 172)

Неоудовѣ вѣннѣти богатоу въ цѣсарѣствѣ небесѣскоѣ, неоудовѣ имѣщю богатѣство въ цѣсарѣство божиѣ вѣннѣти ([неоудовѣ вѣннѣти богатоу въ цр(ѣ)твиѣ небѣскоѣ] Мф 19: 23, 124; [неоудовѣ имоуѣщю богатѣство въ цр(ѣ)тво бжиѣ вѣннѣти] Лк 18: 24, 173)

Не оукради ([ни оукрадѣши] Мф 19: 18, 123; [ни оукради] Лк 18: 20, 172)

Не оуспѣетъ ничѣто же. нѣ паче мѣва бѣваѣтъ ([не оуспѣетъ. ничѣто же. нѣ паче мѣва бѣваѣтъ] Мф 27: 24, 255) *см. также* Ничѣто же не оуспѣетъ. нѣ паче мѣва бѣваѣтъ

Не гавѣ чѣто сътворити ([не гавѣ кго сътворатъ] Мф 12: 16, 335)

Не тако же азъ хоцѣж. нѣ тако же ты ([не тако же азъ хоцѣю. нѣ тако же ты] Мф 26: 39, 232)

Не ѣти вѣрѣы (комоу) *см.* Ъти вѣрѣж (комоу)

Никага же польза кстѣ ([никага <...> польза кстѣ] Ин 12: 19, 214)

Ни вѣрѣы ѣти (комоу) *см.* Вѣрѣж ѣти (комоу)

Никѣто же благѣ тѣкмо богѣ кдинѣ ([никто же блѣгѣ тѣкмо бѣ кдинѣ] Мф 19: 17, 123)

Никѣи же пророкѣ. приѣтънѣ кстѣ въ отѣчѣствѣ своѣмъ ([никѣи же пр(ѣ)ркѣ. приѣтънѣ кстѣ

въ отъчъствни своѣмъ] Лк 4: 24, 370-371)

Никъи рабъ не можетъ дѣвѣма господинома работати ([никъи же рабъ можетъ дѣвѣма гѣнома работати] Мф 6: 24, 98; [никъи же рабъ не можетъ дѣвѣма господинома работати] Лк 16: 13, 173-174)

Ни прѣлюбъ сътвори ([ни прѣлюбъ сътвориши] Мф 19: 18, 123; [ни прѣлюбъ сътвори] Лк 18: 20, 172)

Ничто же покровено ксть. кже не отъкрыеть сѧ. и тайно кже не разоумѣеть сѧ ([ничто же покровено ксть кже не отъкрыеть сѧ. и тайно кже не разоумѣеть сѧ] Лк 12: 2, 311)

Ничто же не оуспѣеть. нъ паче мѣла бѣваетъ ([ничто же не оуспѣеть. нъ паче мѣла бѣваетъ] Мф 27: 24, 276) *см. также* Не оуспѣеть ничто же. нъ паче мѣла бѣваетъ

Ничто же ксть что ([слава моя ничто же ксть] Ин 8: 54, 50)

Ници доухомъ ([Блжни ници дѣмъ] Лк 6: 21, 310)

Ни кдинѣи винъ (не) обрѣтати ([ни кдиноа вины обрѣтаю] Ин 18: 38, 249)

Ни кдинѣи пользы обрѣтѣ *см.* Ни кдинѣи (же) пользы обрѣсти

Ни кдинѣи (же) пользы обрѣсти ([ни кдиноа же пользы обрѣтѣши] Мк 5: 26, 318)

Новок лѣто ([новаго лѣ(тѣ)] 278: 5; [новоуоумоу лѣтоу] 278: 7)

Новъи завѣтъ ([кръвь моя новаго завѣта] Мф 26: 28, 230)

Нозѣ оумъти (комоу) ([не требоуетъ <...> нозѣ оумъти] Ин 13: 10, 228) *см. также* Оумъти чин нозѣ

Нощъ и дѣнь что дѣяти ([слоужащи нощъ и дѣнь] Лк 2: 37, 355)

Нынѣ отъпоуцакши раба своѣго ([нынѣ ѿпоуцакши раба своѣго] Лк 2: 29, 354)

Нѣмъи доухъ ([нѣмыи дше] Мк 9: 25, 205)

Нѣсмъ достоинъ отърѣшити (раздрѣшити) ремене сапога чиего (обоуви чиеа, възвѣзы чиеа) ([нѣсмъ достоинъ ѿрѣшити ремене сапогоу кго] Лк 3: 16, 345; [нѣсмъ достоинъ поклонь сѧ раздрѣшити ремене. обоуви кго] Мк 1: 7, 342); [нѣсмъ достоинъ сапогоу отрѣшити възвѣзы кго] Мф 3: 11, 340-341)

Нѣсте дѣва нъ кдина плѣтъ ([нѣсте дѣва нъ кдина плѣтъ] Мф 19: 6, 118)

Нѣсте отъ овъць чинухъ *см.* Бѣти отъ овъць чинухъ

Нѣстѣ добро отъати хлѣба чадомъ ([нѣстѣ добро отати хлѣба чадомъ] Мф 15: 26, 183)

Нѣстѣ отъ бога кѣто *см.* Отъ бога бѣти

Нѣстѣ отъ мира сего что ([цѣство моѣ нѣстѣ ѿ мира сего] Ин 18: 36, 248)

Нѣстѣ отъсѣдѣ что ([цѣство моѣ нѣ(ѣ) ѿсюдѣ] Ин 18: 36, 249)

Нѣстѣ рабъ болии господина своѣго ([нѣ(ѣ) рабъ болии гѣа

своѣго] Ин 13: 16, 229)

Нѣстъ оумрѣла дѣвица нѣ съпитъ ([нѣстъ во оумрѣла дѣца нѣ съпитъ] Лк 8: 52, 151)

Оба на десѣте (апостола, оученика) ([Ѡ обою на десѣте] Лк 22: 2, 220; Мф 26: 14, 219; Мф 26: 14, 227; Мф 26: 47, 233; [оба на десѣте ап(ѣ)лъ] Лк 22: 14, 221; [ѡі] Мк 9: 35, 322; [оба на десѣте оученика] Лк 9: 1, 151; Мф 10: 1, 315; Мк 6: 7, 389; [обѣма на десѣте оученикома] Мф 11: 1, 108)

Область имѣти ^{кжж} ([область имамъ положити ю] Ин 10: 18, 54; [область имамъ пригати ю] Ин 10: 18, 54)

Обличати кого о грѣсѣ ([обличають ма о грѣсѣ] Ин 8: 46, 48-49)

Обложити словесьмъ ([облѣжють словѣмъ] Мф 22: 15, 125)

Облѣщи ^{кого} въ багърѣницѣ ([облекоша кго въ багърѣницю] Мк 15: 17, 268)

Облѣщи ^{са} силожъ съвыше ([облечетеса силою съвыше] Лк 24: 49, 69)

Образъ дати ^{комоу} ([образъ <...> дахъ вамъ] Ин 13: 15, 229)

Обратити срьдѣца ^{чимъ} ([дѣмъ и силою ^{илииною} обратить ср(ѣ)ца] Лк 1: 17, 374)

Обрѣсти доушжъ своѣжъ ([обрѣтѣи дшю свою] Мф 10: 39, 107)

Обрѣсти рѣчь на кого ([обращють рѣчь на нѣ] Лк 6: 7, 144)

Обрѣтеникъ ^{мощьмъ} свѣтааго прѣвомжченика стѣфана ([обрѣтеникъ ^{мощьмъ} стѣго прѣвомѣка стѣфана] 380: 15-16)

Обрѣтеникъ чьстѣныа главы ^{иона} прѣдѣтча и кръстителѣ ([обрѣтеникъ чьстѣныа главы ^{иона} пр(ѣ)тча. и кръстѣла] Лк 2, 10-12, 356; [обрѣтеникъ чьстѣныа главы прѣдѣтча. и кръстителѣ] Мф 10, 6-8, 370)

Обрѣтѣи доушжъ своѣжъ ^{см.}
Обрѣсти доушжъ своѣжъ

Обрѣсти покон доушамъ ^{чимъ} ([обращете покон ^{дшмъ} вашимъ] Мф 11: 29, 320)

Обращете покон доушамъ ^{чимъ} ^{см.}
Обрѣсти покон доушамъ ^{чимъ}

Обрѣченѣа жена ([написатисѣ съ <...> ^{вброученою} <...> ^{женою}] Лк 2: 5, 327-328)

Обрѣченѣа ^{мжжоу} ([посланъ ^{вы(ѣ)} <...> къ дѣѣ ^{вброученѣи} моужеви] Лк 1: 27, 361-362)

Обѣ на десѣте колѣнѣ израилѣва ([садете <...> ^{соудѣща} обѣма на десѣте колѣнома ^{излѣквома}] Лк 22: 30, 223)

Обѣтованикъ ^{отѣца} ([послю обѣтованикъ ^{оѣца}] Лк 24: 49, 69)

Овѣца ^{завлѣждѣшага} ([ищеть (овѣць) ^{завлоужьшѣга}] Мф 18: 12, 88)

Овѣца ^{погыбѣшага} ([нѣсмъ ^{посѣланъ} <...> къ овѣцамъ ^{погыбѣшимъ}] Мф 15: 24, 182; [идѣте ^{паче} къ овѣцамъ ^{погыбѣшимъ}] Мф 10: 6, 316)

Огнь ^{вѣчьныи} ([идѣте <...> въ ^{огнь} ^{вѣчьныи}] Мф 25: 41, 191; Мф

25: 41, 213)

Огнь лежащъ ([видѣша огнь лежащъ] Ин 21: 9, 395)

Огнь негасимъи ([съжъжетъ огньмь негасимымь] Лк 3: 17, 345)

Огнь сътворити ([стоахоу же ра- би. и слоугы огнь створьше] Ин 18: 18, 243)

Огнь створьше *см.* **Огнь сътворити**

Огньмь жегомъ ([видѣ тьцю его <...> огньмь жегомоу] Мф 8: 14, 99-100)

Одежда прьвага ([изнесѣте скоро одеждю прьвоую] Лк 15: 22, 186-187)

Одѣникъ брачьнокъ ([видѣ тоу члвк не обѣлачена въ одѣникъ брачьнокъ] Мф 22: 11, 130-131; [не имыи одѣника брачьнааго] Мф 22: 12, 130-131)

О имени чикмь чьто дѣяти ([повиноу- ютьса намъ о имени твокмь] Лк 10: 17, 309)

Окаменение срьдць чинухъ ([въз- рѣвъ <...> скърба о окаменении ср(д)ць ихъ] Мк 3: 5, 196)

Окаменити срьдца чина ([окаменилъ срдца ихъ] Ин 12: 40, 66; [окамени срдца ихъ] Ин 12: 40, 217)

Окрѣстъ живѣщен ([слышаша окрѣстъ живоущен] Лк 1: 58, 375)

Олтарь кадилъи ([стога одесноуо олтарѣ. кадилънааго] Лк 1: 11, 373)

О малѣ бѣ върьнѣ. надъ мѣногы тѣ поставлѣ ([о малѣ бѣ върьнѣ. надъ мѣногы тѣ поставлю] Мф 25: 21, 137)

Омочивъи съ цѣмь въ солило ржкожъ

см. **Омочити съ цѣмь въ солило ржкожъ (ржкожъ)**

Омочити съ цѣмь въ солило ржкожъ (ржкожъ) ([омочивыи съ мною въ солило роукою <...> предасть] Мф 26: 23, 229-230)

Онъ полъ ([повелѣ ити на онъ полъ] Мф 8: 18, 100; [варити на ономы полоу] Мф 14: 22, 112; Мф 14: 22, 113; [об онъ полъ] Мф 4: 15, 350)

Оскѣдѣетъ вѣра чина *см.* **Не оскѣдѣетъ вѣра чина**

Ослабленъ жилами ([принесоша кмоу ослабленъ жилами] Мф 9: 2, 106)

Ослѣпити очи чини ([ослѣпи очи ихъ] Ин 12: 40, 66)

Основати чьто на камене ([напа- доша на храминоу тоу и не падеса. основана во бѣ на камене] Мф 7: 25, 96)

Остави намъ длѣггы наша тако мы оставлаемъ длѣжникомъ нашимъ ([остави намъ длѣггы наша. тако и мы оставлаемъ длѣжникомъ нашимъ] Мф 6: 12, 193; [оста намъ грѣхы наша. тако мы оставлаемъ. длѣжникомъ нашимъ] Лк 11: 4, 366)

Остави кого огнь ([остави ю огнь] Мф 8: 15, 100)

Оставити мрътвыимъ погрети своѣ мрътвыца ([остави мрътвыи. погрети своѣ мрътвыца] Мф 8: 22, 100-101; [остави мрътвыимъ погрети своѣ мрътвыца] Лк 9: 60, 159)

Оставление грѣхъ ([се бо ксть кровь <...> проливаема. въ оставление грѣховъ] Мф 26: 28, 230)

Отвързосте сѧ комоу очи ([Ѡвѣрзоста сѧ има очи] Мф 9: 30, 108)

Отвързоша сѧ комоу небеса ([Ѡвѣрзошасѧ кмоу нѣса] Мф 3: 16, 347)

Отвързоша сѧ оуста чина ([Ѡвѣрзошасѧ кго оуста] Лк 1: 64, 376)

Отвързѣте сѧ очи ([Ѡвѣрзетесѧ наю очи] Мф 20: 33, 122-123)

Отврѣсти очи чини, комоу ([Ѡвѣрзе очи твои] Ин 9: 17, 59; Ин 9: 26, 60; [Ѡвѣрзе мои очи] Ин 9: 30, 61; [Ѡвѣрзе кмоу очи] Ин 9: 14, 59; [кмоу Ѡвѣрзе очи] Ин 9: 21, 59-60; [Ѡвѣрзе очи слѣпоу роже-ноу] Ин 9: 32, 61)

Отврѣсти оумъ комоу ([Ѡвѣрзе имъ оумъ] Лк 24: 45, 69)

Отврѣсти оуста комоу ([Ѡвѣрзи оуста ки] Мф 17-18: 27, 115-116)

Отити на небо ([Ѡидоша на нбѡ] Лк 2: 15, 329)

Отъ бога быти (изити) ([нѣсть Ѡ бѧ члвкъ] Ин 9: 16, 59; [Ѡ бѧ былъ] Ин 9: 33, 61; [Ѡ бѧ бысть] Мф 21: 42, 127; [Ѡ бѧ изидохъ] Ин 8: 42, 48; Ин 16: 27, 80-81; [Ѡ бѧ изиде] Ин 13: 3, 227-228; [Ѡ бѧ кси ишьлъ] Ин 19: 30, 81)

Отъ вѣка ([Ѡ вѣка нѣсть слышано] Ин 9: 32, 61)

Отъвѣта не сътворити комоу ([Ѡвѣта не сътвори кмоу] Ин 19: 9, 251; [Ѡвѣта имъ не сътвори] Ин 19: 9, 297)

Отъ галилеѧ пророкъ не приходитъ ([Ѡ галилѣѧ пророкъ не приходитъ] Ин 7: 52, 87)

Отъ днѣ того ([Ѡ днѣ того] Мф 22: 46, 134)

(евангелик) Отъ лоукы ([Ѡ лоукы] 305: 15-16; 308: 10-12; 321: 10-14; 323: 10-11; 351: 7-9; 363: 19-20; 380: 1-3; 387: 11-13; [Ѡ лоу(к)] 361: 7-11; 396: 1-6; [о(т) лоукы] 295: 20-21; [въ лоу(ц)] 352: 15-17; [отъ лоукы] 370: 14-16)

Отължити съньмища кого ([кто исповѣсть хѣа. Ѡлоученъ съньмища боудеть] Ин 9: 22, 60; [мнози вѣроваша въ нь <...> не Ѡлоучени съньмища <...> вѣдоутъ] Ин 12: 42, 67)

(евангелик) Отъ марка ([Ѡ МАР(к)] 197: 19; [Ѡ марка] 341: 3; 352: 1-2)

(евангелик) Отъ матѣѣа ([Ѡ матѣѣа] 283: 19; 305: 14; [Ѡ ма(т)] 296: 3; [Ѡ матъ(ѣ)] 316: 17; 318: 6; 336: 9; 379: 7; 388: 2; 391: 6; 397: 1)

Отъ мрътвѣныхъ вѣскръснѣти ([Ѡ мрътвѣныхъ вѣскръснѣть] Лк 16: 31, 147; [подобаетъ <...> Ѡ мрътвѣныхъ вѣскръсноути] Ин 20: 9, 394) *см. также* Вѣскръснѣти отъ мрътвѣныхъ

Отъ мрътвѣныхъ ити ([Ѡ мрътвѣныхъ идеть] Лк 16: 30, 147)

Отъ назареѣа можетъ ли что добро быти ([Ѡ назареѣа можетъ ли что добро быти] Ин 1: 47, 196-197)

Отъ не имѣщаго. и кже аще мьнитъ сѧ имѣти възыметъ сѧ отъ него ([Ѡ неимоущаго же. и кже аще мьнитъсѧ имѣти. възыметъсѧ отъ него] Мф 25: 29, 211)

Отъ отца днавола (бѣти) ([Ѡ оца днавола ксте] Ин 8: 44, 48)

Отъ плода (во) дрѣво познано вждетъ ([Ѡ плода во дрѣво познано воудетъ] Мф 12: 33, 110)

Отъпоустити грѣхы ^{чнѣ} ([Ѡпжсти грѣхы моѧ] Лк 18: 13, 180) *см. также* Отъпоуцати грѣхы (комоу), Грѣхы отъпоуцати

Отъпоустити прѣгрѣшениѧ ^{комоу, чнѧ} ([Ѡпоуститъ вамъ. прегрѣшениѧ ваша] Мк 11: 25, 388; [Ѡпоуститъ. прегрѣшениѧ вашихъ] Мк 11: 26, 388)

(не) Отъпоустити ^{комоу} съгрѣшениѧ ^{чнѣ} ([не Ѡпжститъ вамъ съгрѣшениѧ вашихъ] Мф 6: 15, 194)

Отъпоуцати грѣхы (комоу) ([оувѣсте тако <...> Ѡпоуцати грѣхы] Мф 9: 6, 106; Лк 5: 24, 139-140; [може Ѡпоуцати грѣхы] Лк 5: 21, 139; [можетъ отъпоуцати грѣхы] Мк 2: 7, 199; [оувѣсте <...> Ѡпоуцати на земли грѣхы] Мк 2: 10, 200) *см. также* Отъпоустити грѣхы ^{чнѣ}, Грѣхы отъпоуцати

Отъпоуцати прѣгрѣшениѧ ^{комоу, чнѧ} ([не Ѡпоуцакте братоу свокому прѣгрѣшениѧ вашихъ] Мф 18: 35, 122)

Отъпоуцати съгрѣшениѧ ^{комоу, чнѧ} ([Ѡпжцакте члѣкмъ съгрѣшениѧ ихъ] Мф 6: 14, 193-194; [не Ѡпжцакте чл(ѣ)комъ съгрѣшениѧ ихъ] Мф 6: 15, 194)

Отъпоуцати съ мирѣмъ ^{кого} ([Ѡпоуцакши раба свокого <...> съ мирѣмъ] Лк 2: 29, 354)

Отъпоуцажтъ сѧ грѣси (комоу, чнѣ)

([Ѡпоуцають ти сѧ грѣси твои] Мф 9: 2, 106; Лк 5: 23, 139; [Ѡпоуцають ти сѧ грѣси] Мк 2: 9, 200; [Ѡпоуцають тѣ сѧ грѣси твои] Лк 20: 48, 303-304; [Ѡпоуцаютьсѧ грѣси твои] Мф 9: 5, 106; [Ѡпжцають ти сѧ грѣси твои] Лк 5: 20, 139; [Ѡпоуцаютьсѧ тобѣ грѣси твои] Мк 2: 5, 199; [Ѡпоуцаютьсѧ грѣси ки] Лк 7: 47, 303) *см. также* Грѣхъ отъпоуститъсѧ ^{комоу}

Отъпоуцена отъ недѣга ^{чнѣ}, кѣто ([жено Ѡпоуцена кси Ѡ недоуга твоко] Лк 13: 12, 162)

Отъпоуцениѣ грѣхъ ([покаание въ Ѡпоуцениѣ грѣховъ <...> начьнѣше] Лк 24: 47, 69; [проповѣдага крщениѣ. покаанию въ Ѡпоуцениѣ грѣховъ] Мк 1: 4, 341)

Отъ пѣчель сътъ ([даша <...> Ѡ пѣчель сътъ] Лк 24: 42, 68)

Отъ сънѣмищъ изгнати ^{кого} ([фарисеи <...> Ѡ сънѣмищъ. изгнаниѧ воудотъ] Ин 12: 42, 217)

Отъ того (же) днѣ ([Ѡ того же днѣ съвѣщаша <...> быша оубили] Ин 11: 53, 63)

Отъ того часа ([Ѡ того часа погатъ] Ин 19: 27, 264; Ин 19: 27, 299) *см. также* Отъ часа того

Отътрасти прахъ. иже кетъ подъ ногама ^{чнѣ} ([Ѡтраствѣте прахъ. иже кетъ подъ ногами вашими] Мк 6: 11, 390) *см. также* Прахъ отъ ногъ ^{чнѣ} отътрасти, Прахъ отъ ногъ ^{чнѣ} отътрасти

Отъ часа того ([спѣена высть жена Ѡ часа того] Мф 9: 22, 105) *см. также* Отъ того часа

Отъ чрѣва чиего истекжтъ воды живы ([Ѡ чрѣва кго истекоуть воды живы] Ин 7: 38, 86)

Отъць прѣбывааи въ мѣнѣ ([оць же пребывааи въ мѣнѣ. ть творить дѣло] Ин 14: 10, 71; [оць же пребывааи въ мѣнѣ ть творить дѣла] Ин 14, 21-1, 240)

Отъць и сынъ и сватъи доухъ ([късть <...> слава оца и сѣа и стго дха] Мф 6: 13, 193; [наоучите <...> въ има оца и сѣа и стго дха] Мф 28: 19, 286)

Отъць чии небесъныи ([видите оца можег небснааго] Мф 18: 10, 88; [оць вашъ небесъныи. дастъ доуха благааго. просащимъ] Лк 11: 13, 184; [Ѡпжщанте <...> оць вашъ небсныи] Мф 6: 14, 194; [оць вашъ. небсныи. дастъ дхъ блгъ. просащимъ] Лк 11: 13, 367; [оць вашъ небсныи Ѡпоуститъ вамъ] Мк 11: 25, 388)

Отъць чии небесъскыи ([нѣсть волл предъ оцьмъ вашимъ небсскимъ] Мф 18: 14, 89; [оць вашъ небсскыи съвршенъ късть] Мф 5: 48, 91; Мф 6: 26, 98; Мф 6: 32, 99; [оць мон небсскыи сътворить вамъ] Мф 18: 35, 122)

Отъць правдъныи ([оце правдъныи] Ин 17: 25, 83)

Отъче господи ([оце гй] Лк 10: 21, 161)

Отъче нашъ ([оце нашъ] Мф 6: 9, 193; Лк 11: 2, 366)

Отъче нашъ иже (кси) на небсхъ ([оце нашъ иже на небсхъ] Мф 6: 9, 193)

Отъче сватъи ([оце стъи] Ин 17: 11, 75)

Отъче съпаси ма ([оце сѣси ма] Ин 12: 27, 64)

Отъчство давидово ([зане бѣ Ѡ домоу и отъчства двѣа] Лк 2: 4, 327)

Отжгъчати срьдца чиа ([отжгъчаютъ срдца ваша] Лк 21: 34, 189; [отжгъчаютъ срдца вашл] Лк 21: 34, 192)

Отжгъченъ грѣхы ([отжгъченъ грѣхы] 390: 17-21)

Оцътно вино ([дагахоу кмоу. пити оцътно вино] Мк 15: 23, 269)

Очи на небо възвести ([не съмаше ни очи на неб възвести] Лк 18: 13, 180)

Очи чии отажъчалѣ ([очи ихъ. отажъчалѣ] Мф 26: 43, 233)

Очи са отвързосте ([са очи Ѡвързоста] Ин 9: 10, 58)

П

Пакости комоу дѣяти ([пакости кмоу дѣгаша] Мф 26: 67, 236; Мф 26: 67, 246)

Памать всѣмъ сватъимъ ([памла(т̄) всѣмъ стъимъ] 92: 20-4)

Памать сватааго иакова. брата господьна ([памла(т̄). стго иакова. брата господьна] 14-17, 311)

Памать сватъихъ отъць ([памать стъихъ оць] 73: 10-13)

Памать тржсоу ([памла(т̄). троусоу] 313: 14-16; 387: 16-18)

Папежъ римьскыи ([въ .ѣ. стго сильвестра. папежа римьскаго] Лк 2: 1, 339)

Пасти ници (ниць) ([паде ниць на ногоу юго] Лк 17: 16, 169; [паде ниць] Мф 26: 39, 232; [падоша ници] Мф 17: 6, 383)

Пастоухъ добрын ([азъ ксмь пастоухъ добрын] Ин 10: 11, 289; Ин 10: 11, 289; Ин 10: 14, 289)

Пастырь овцамъ ([пастырь ксть овцамъ] Ин 10: 2, 52; Ин 10: 2, 53)

Пасхъ сънѣсти ([пасхоу сънѣмь] Лк 22: 11, 221) *см. также* Пасхъ гаси

Пасхъ гаси ([пасхоу да гамъ] Лк 22: 8, 221; [въж(а)дахъса. сию пасхоу гаси съ вами] Лк 22: 15, 221) *см. также* Пасхъ сънѣсти

Пеци са доушеѣ ([пѣцѣтеса дшею] Мф 6: 25, 98)

Пещь огньна ([въвъргоутъ <...> въ пещь огньноу] Мф 13: 50, 307; [въвъргоутъ <...> въ пеще огньноу] Мф 13: 42, 398)

Печали житинскына ([отагъчаютъ <...> печальми житинскыми] Лк 21: 34, 189; [отагъчаютъ <...> печальми житинскыми] Лк 21: 34, 192)

Печаль имѣти ([вы <...> печаль имѣти имате] Ин 16: 22, 80)

Писано (во) ксть ([писано ксть] Лк 10: 26, 156; Мф 4: 4, 348; Мф 4: 7, 349; [писано во ксть] Мф 26: 31, 231; Мф 4: 6, 349; [писано естъ пр(ѣ)ркь] Мф 2: 5, 331; [пи(ѣ). ксть.] 363: 15-18)

Пити кжѣ чашъ ([не вѣстаса что просаща. можетъ ли пити чашю] Мф 10: 38, 208) *см. также* Чашъ кжѣ испити

Плакати са горько ([петръ] плакаса горько] Мф 26-27: 75, 237)

Плачь и скръжьтъ зѣвомъ ([боудеть плачь и скръжьтъ зѣвомъ] Мф 22: 13, 131; [боудеть плачь и скръжьтъ зоувомъ] Мф 8: 12, 102; Лк 13: 28, 168; Мф 25: 30, 211; Мф 13: 50, 307; [боудеть плачь и - крьжьтъ. зоувъмо] Мф 13: 42, 398)

Плодъ виньныи ([не имамъ пити ѿ сего плода. виньнааго] Мф 26: 29, 230)

Плодъ лозьныи ([не имамъ пити ѿ плода лозьнааго] Лк 22: 18, 222)

Плодъ (кьи) сътворити ([плодъ волни сътворитъ] Ин 15: 2, 76; [плодъ многъ сътворитъ] Ин 12: 24, 215; [плодъ сътвори] Мф 13: 26, 397) *см. также* Сътворити кьи плодъ, Плодъ творити, Творити плодъ (кьи)

Плодъ творити ([розга не можетъ плода творити] Ин 15: 4, 76) *см. также* Творити плодъ (кьи), Плодъ творити, Сътворити кьи плодъ

Плътъ и крѣвь ([плътъ и крѣвь не гави тебе] Мф 16: 17, 378)

Плътъ немоцъна ([плътъ немоцъна] Мф 26: 41, 233)

Повиньнъ съмърти ксть ([повиньнъ съмърти ксть] Мф 26: 66, 236; Мф 26: 65, 246)

По всей земли чьто (бъ) ([тьма вы по всей земли] Мк 15: 1, 271; [тьма вы(ѣ) по всей земли] Мф 27: 45, 279)

По вса дъни ([по вса дъни <...> сѣдмахъ] Мф 26: 55, 234)

По вса лѣта ([хожаста <...> по вса лѣта] Лк 2: 41, 337)

Погребеникъ сътворити комоу

([погребеніє мнѣ сътвори] Мф 26: 12, 219)

Погоубити доушѣ чинѣ ([погоубить дшю свою] Мк 8: 35, 202; Мф 10: 39, 107) *см. также* Доушѣ (чинѣ) погоубити

Подати измѣнѣ (на доуши своки) ([подасть измѣноу на дшї своки] Мк 8: 37, 202)

Подъ владыкоу бѣти ([къмъ подъ владыкою] Мф 8: 9, 101)

Подъ смокъвиѣ видѣти (кого) ([подъ смокъвию видѣхъ тѣ] Ин 1: 49, 197; [видѣхъ тѣ подъ смокъвию] Ин 1: 51, 197)

По дѣломъ въсприяти (прияти) кого ([по дѣломъ наю. въсприкѣмакъѣ] Лк 23: 41, 278; [по дѣломъ наю прѣмакъѣ] Лк 23: 41, 262)

По дѣломъ чинѣ не творити ([по дѣломъ <...> ихъ не творите] Мф 23: 3, 128)

Понмѣше кого на сѣдище *см.* Понати кого на сѣдище

Поканикъ грѣхъ ([приде <...> проповѣдаѣ крѣщеникѣ на поканикѣ грѣховъ] Лк 3: 3, 343)

Поклоненикѣ чѣстнаго дрѣва ([въ. I днѣ. поклонникѣ чѣстнаго дрѣва] 296: 1-3; [въ. вї. днѣ. поклонникѣ чѣстнаго дрѣва] 296: 4-7)

Поклонати сѣ комоу доухомъ истинноу ([поклонатѣ сѣ оцѣ дхмѣ истинноу] Ин 4: 23, 45)

Покывати главами своими ([покывающе главами своими] Мк 15: 29, 258; Мф 27: 39, 259; Мк 15: 29, 270)

Покывающе главами своими *см.* Покывати главами своими

Полагати (за кого) доушѣ чинѣ ([полагаю дшю мою] Ин 10: 17, 54) *см. также* Доушѣ чинѣ полагати за кого, Доушѣ чинѣ положити за кого

Положеникѣ погаса свѣтъна богородица ([въ .ла. положеникѣ погаса стѣга бѣа] 387: 8-10)

Положеникѣ ризѣ свѣтъна богородица ([въ .б. положеникѣ ризѣ. стѣга бѣа] 379: 11-12)

Положити въ гробѣ кого ([положи к. въ <...> гробѣ] Мф 27: 60, 282)

Положити доухъ чинѣ на комѣ ([положу дхъ мои на нѣмъ] Мф 12: 18, 335)

Положити (чѣто) на срьдцихъ чинѣ ([положити оубо на срдцхъ вашихъ] Лк 21: 14, 304; [положиша вси на ср(д)цхъ своихъ] Лк 1: 66, 376)

Положити кого подъножикѣ ногама чинѣ ([положу врагы твоя. подъножикѣ ногама твоима] Мф 22: 44, 134)

Помазавъши муромъ кого *см.* Помазати муромъ кого

Помазати муромъ кого ([бѣ же мариѣ помазавъши ѣа мурѣмъ] Ин 11: 2, 209)

Помилоуи ма (ны) господи (сыноу давѣдовъ) ([помилжи ма гї сїоу дѣдвѣ]) Мф 15: 22, 182; [помилоуи ны гї сїоу дѣдвѣ]) Мф 20: 30, 122; Мф 20: 31, 122; [сїе дѣдвѣ помилоуи ма]) Лк 18: 38, 175; [сїе дѣдвѣ помилоуи ма]) Лк 18: 39, 175)

По мѣнозѣхъ врѣменьхъ ([по мѣнозѣхъ врѣменьхъ приде гї] Мф 25: 19, 137)

Помышлати въ себѣ ([начаша помышлати въ собѣ] Лк 5: 21, 139;

[помышляють въ собѣ] Мк 2: 8, 200; [помышляше въ себѣ] Лк 1: 29, 362)

Помышляти въ срьдцихъ (чиихъ) ([помышляете въ срдцихъ вашихъ] Лк 5: 22, 139; [помышляюще въ ср(д)цхъ своихъ] Мк 2: 6, 199; [помышляете. въ ср(д)цхъ вашихъ] Мк 2: 8, 200; [помышляющемъ всѣмъ. въ ср(д)цхъ] Лк 3: 15, 345)

Помышляти зълок ([помышляете зълок] Мф 9: 4, 106)

Помышляюще въ срьдцихъ (чиихъ)
см. Помышляти въ срьдцихъ (чиихъ)

Понеже сътвористе єдиномоу отъ сихъ (малыхъ) братъ моихъ меньшихъ и мнѣ сътвористе ([понеже не сътвористе єдиномоу ѿ сихъ меньшихъ. ни мнѣ сътвористе] Мф 25: 45, 191; [понеже не сътвористе єдиномоу ѿ сихъ меньшихъ. ни мнѣ сътвористе] Мф 25: 45, 213; [понеже сътвористе єдиномоу ѿ сихъ малыхъ братъ моихъ меньшихъ и мнѣ сътвористе] Мф 25: 40, 191; [понеже сътвористе єдиномоу ѿ сихъ братъ. моихъ меньшихъ. мнѣ сътвористе] Мф 25: 40, 212-213)

Поношеник чикъ въ чловѣцѣхъ ([призри. отати поношеник моє. въ члвцхъ] Лк 1: 25, 375)

По обычаю (коємоу) чьто дѣетъ сѧ ([ишдѣ идаше по обычаю] Лк 22: 39, 225; [въниде по обычаю своємоу] Лк 4: 16, 287; [вы(ѣ) <...> въсходящемъ <...> по обычаю праздника] Лк 2: 42, 337; [въведоста <...> сътворити <...> по обычаю законноуемоу] Лк 2: 27, 353; [по обычаю

иеренскоу лоучисѧ <...> покати въ цркъвь] Лк 1: 9, 373)

По приключаю чьто бы(сть) ([по приключаю <...> мимонде] Лк 10: 31, 157)

Попьрати кого ногама своимѧ ([попероутъ ихъ ногами своими] Мф 7: 6, 94)

Поражж пастоухѧ и разиджтъ сѧ овьца стадынныѧ ([поражж пастоухѧ. и разидоутъсѧ овьца стадынныѧ] Мф 26: 31, 231)

По семь чьто бѣаше ([по семь глѧ имъ] Ин 11: 11, 210; [разоумѣкши же по семь] Ин 13: 7, 228; [по семь видѣ] Ин 19: 28, 264; [по семь вѣды] Ин 19: 28, 299)

По сихъ (же) чьто бѣаше ([єсть оученикъ. съвѣдѣтельствоуѧ по сихъ] Ин 21: 24, 365; [по сихъ же рече] Лк 18: 4, 179; [по сихъ же <...> ависѧ] Мк 16: 12, 391)

По сихъ же днѣхъ чьто бѣаше ([по сихъ же днѣхъ. зачатъ] Лк 1: 24, 375)

Послѣднек мѣсто ([начьнешѧ <...> послѣднек мѣсто държати] Лк 14: 9, 171; [шдѣ сѧди на послѣднимъ мѣстѣ] Лк 14: 10, 171)

Послѣднии днь ([то соудитъ <...> въ послѣднии днь] Ин 12: 48, 218)

Посълати въ миръ кого ([єго <...> и посъла въ миръ] Ин 10: 36, 56-57; [мѧ оѣе посъла въ миръ] Ин 17: 18, 82; [посълахъ га въ миръ] Ин 17: 18, 82; [не посъла <...> сѧа своего въ миръ] Ин 3: 17, 296)

По томъ же чьто бѣаше ([по томъ же придетъ днаволъ] Лк 8: 12, 146; [по

томъ же гѣла оученикомъ] Ин 11: 7, 210; [по томъ же вѣлыа водоу въ оумывальницу] Ин 13: 5, 228; [по томъ же гѣла оученикоу] Ин 19: 27, 299; Ин 19: 27, 365)

Похоти чинѣ творити ([похоти оѣа вашего хощете творити] Ин 8: 44, 48)

Поѣати кого на сѣдище ([поимъше Гѣа на соудищи. съвѣраша на нь] Мф 27: 27, 276)

Праздникъ опрѣснѣкъ ([привлѣжашесѣа праздникъ. опрѣснѣкъ нарицаемъи пасха] Ин 8: 44, 48)

Праздникъ пасцѣ ([хожаста <...> въ праздникъ пасцѣ] Лк 2: 41, 337)

Прахъ отъ ногъ чинихъ отътрасти ([прахъ прильпѣшии насѣ. Ѡ града вашего. въ ногахъ нашихъ. Ѡтра-саемъ вамъ] Лк 10: 11, 291) *см. также* Прахъ отъ ногъ чинихъ отътрасти

Прахъ отъ ногъ чинихъ отътрасти ([прахъ Ѡ ногъ вашихъ Ѡтра-сѣте] Лк 9: 5, 152) *см. также* Отътрасти прахъ иже кетъ подъ ногама чинѣма, Прахъ отъ ногъ чинихъ отътрасти

Привлѣжи сѣа часѣ кѣи, чини ([привлѣжисѣа ча(ѣ). и сѣи члѣчъ предактѣсѣа. въ роуки грѣш-никъ] Мф 26: 45, 233)

Приде вода ([приде вода] Мф 24: 39, 135)

Приде врѣма (кою) ([приде врѣма] Ин 16: 2, 77; [приде врѣма плодомъ] Мф 21: 34, 126)

Приде(тъ) година кага ([приде годи-на да прославитѣсѣа сѣи члѣчъскѣи] Ин 12: 23, 64; [оѣе приде година да прослави сѣа своко] Ин 17: 1, 73;

[приде година кага кагда же родитѣ отроча] Ин 16: 21, 79; [кагда придетѣ година. поминанте си] Ин 16: 4, 77; [придетѣ же година. кагда въ притѣчахъ к томоу не гѣю вамъ] Ин 16: 25, 80)

Приде часѣ кѣи ([приде ча(ѣ). да прославитѣсѣа сѣи члѣчъ] Ин 12: 23, 215)

Приди и вижъ ([приди и вижъ] Ин 1: 47, 197)

Придѣте и видите ([придѣте и видите] Ин 4: 29, 46)

Принимъ чашѣ кѣи *см.* Принѣти чашѣ

Прилѣпитѣ сѣа (чловѣкъ) женѣ своки ([и прилѣпитѣсѣа женѣ своки] Мф 19: 5, 118)

При ногоу чиню (вѣти, сѣдѣти) ([обрѣтоша сѣдаща члѣка <...> при ногоу исѣоу] Лк 8: 35, 154) *см. также* Сѣдѣти при ногоу

Прискрѣвѣна кетъ доуша мога ([прискрѣвѣна кетъ дѣа мога] Мф 26: 38, 232)

Прити въ миръ (кѣи) ([придохъ. въ миръ сѣ] Ин 9: 39, 52; [придохъ въ всѣ миръ] Ин 16: 28, 81; [придохъ въ миръ] Ин 18: 37, 249) *см. также* Въ миръ прити

Прити въ славѣ своки ([при-идетѣ гѣи члѣчъ. въ славѣ своки] Мф 25: 31, 211)

Прити въ слѣдъ комоу ([приди въ слѣдъ мене] Мф 19: 21, 124)

Притѣча плевельнага ([скажи намъ притѣчу плевельноу] Мф 13: 36, 397)

Притѣчѣ глаголати ([притѣча ни кѣинога гѣеши] Ин 16: 29, 81)

Пришьствик сына чловѣчьскааго
([боудеть пришьствик сѣна
члѣвьскааго] Мф 24: 39, 135)

Прияти кръстъ (свои) ([приметь
кр(ѣ)та своаго] Мф 10: 38, 107)

Прияти мжкты ([не приимоу
моуки] Лк 22: 15, 221-222)

Прияти кого, чѣто на ржкж своахъ ([и
тѣ пригаты и на роукоу своаю] Лк
2: 28, 354)

Прияти поношеник въ чловѣцѣхъ
([призрѣ приати. поношеник <...>
въ члѣцѣхъ] Лк 2: 25, 361)

Прияти слово ([прикмяють сло-
во] Лк 8: 13, 146)

Прияти страхъ ([приатъ же
страхъ вса] Лк 7: 16, 143)

Прияти чаша кжж ([примъ чашю
<...> рече] Лк 22: 17, 222)

Прозьрѣсте комоу очи ([прозь-
рѣста има очи] Мф 20: 34, 123)

Прокаженыа очищати ([прока-
женыа очищате] Мф 10: 8, 316)

Проповѣстъ са евангелик ([пропо-
вѣстьса. еуаггелик се] Мф 26: 13,
219; [проповѣстьса. еваѣглик се]
Мф 26: 13, 226)

Просите и вждетъ (дастъ са)
вамъ ([просите и боудеть вамъ]
Ин 15: 7, 77; [просите и дастъса
вамъ] Мф 7: 7, 94; Лк 11: 9, 184; Лк
11: 9, 366; Лк 11: 9, 388-389)

Прославити бога ([прославить бѣ]
Ин 21: 19, 84; [прослави бѣ] Лк 23:
47, 263)

Прославить са отьць о сыноу ([про-
славитьса оѣ о сѣѣ] Ин 14: 13, 72)

Прославити славоахъ кого ([прослави

ма оѣе оу тебе сааого. словою
оже имѣхъ] Ин 17: 5, 74)

Прострѣти ржкж ([ѣтъ простъръ
роукоу] Мф 14: 31, 114; [ѣ <...> про-
стъръ роукоу] Мк 1: 41, 198; [ѣдинъ
ѣ соущиухъ съ ѣмь. простъръ
роукоу] Мф 26: 51, 234; [простърри
роукоу твою] Лк 6: 10, 145; [простърри
роукоу свою] Мк 3: 5, 196)

Просащемоу оу тебе дан ([проса-
щемоу оу тебе дан] Мф 5: 42, 90)

Противнъ вѣтръ ([вѣ бо проти-
внъ вѣтръ] Мф 14: 24, 113-114)

Прваа сѣбота ([въ първоую
соуботоу приде] Мф 28: 1, 283; [въ
първоую соуботоу ависа] Мк 16: 9,
391)

Прьстомъ своимъ не хотѣти дви-
гнжти ([пърстѣмъ своимъ нехота-
ще двигноути] Мф 23: 4, 128)

Пърстѣмъ своимъ не хотаще дви-
гнжти *см.* Прьстомъ своимъ не
хотѣти двигнжти

Прѣбъити въ словесе чинемъ ([пре-
боудете въ словеси можмъ] Ин 8:
31, 301)

Прѣгъивати колѣнѣ ([прегъива-
юще колѣнѣ кланяхоуса] Мк 15:
19, 257; Мк 15: 18, 269)

Прегъивающе колѣнѣ *см.* Прѣгъи-
вати колѣнѣ

Прѣдавати на съньмища кого
([възложатъ бо на вы роуки своа и
ижденоутъ предающе на сънь-
мища] Лк 21: 12, 304) *см. также*
Прѣдати кого на съньмты

Прѣдавъ кръвь неповинноу *см.*
Прѣдати кръвь неповиннъ

Прѣданъ быти кѣто въ ржцѣ чини

[Прѣданъ иметь быти сѣмъ члѣчскимъ въ ржцѣ члѣвкомъ] Мф 17: 22, 117-118; [преданъ боудеть. въ роуцѣ чл(ѣ)вкомъ] Мк 9: 31, 206; [преданоу быти. въ роуцѣ члѣкѣ грѣшникѣ] Лк 24: 7, 393)

Прѣдати доухъ (чин) ([предаю дхъ мой] Лк 23: 46, 263; [преда дхъ] Ин 19: 30, 264; [предасть дхъ] Ин 19: 30, 299)

Прѣдати кръвь неповинныхъ ([сѣ-грѣшихъ предавъ кръвь неповинноу] Мф 27: 4, 252; Мф 27: 4, 273)

Прѣдати кого на скръвь ([прѣ-дадутъ вы на скръвь] Мф 24: 9, 132)

Прѣдати кого на смръть ([пре-дасть <...> брата. на смръть] Мф 10: 21, 369)

Прѣдати кого на съньмы ([пре-дадутъ <...> вы на съньмы] Мф 10: 17, 369) *см. также* Прѣдавати на съньмица кого

Прѣдати сѣ въ ржцѣ чин ([пре-дактъсѣ. въ роуцы грѣшникѣ] Мф 26: 45, 233)

Прѣдати сѣ на распатию ([преда-стьсѣ на распатию] Мф 26: 2, 225)

Прѣдающе на съньмица *см.*
Прѣдавати на съньмица

Прѣдъ богомъ быти кын ([боудеть <...> велии предъ бгмъ] Лк 1: 15, 374)

Прѣдъ лицемъ чинимъ ([посла <...> предъ лицемъ своимъ] Лк 10: 1, 290; [послю <...> предъ лицемъ твоимъ] Мк 1: 2, 341; Мф 11: 10, 357; [оуготовалъ <...> предъ лицемъ всѣхъ люди] Лк 2: 31, 354; [предъидеши бо предъ лицемъ гнѣмъ] Лк 11: 76, 377)

Прѣдътеча и кръститель ([ѡбрѣ-теник. чьстьныя главы. прѣдтча. и кръстителѣ] 370: 6-8)

Прѣдънек мѣсто ([не сѣди на прѣдънимъ мѣстѣ] Лк 14: 8, 171)

Прѣже врѣмене чьто дѣяти ([при-шълъ кси сѣмо прѣже врѣмене моучитъ насъ] Мф 8: 29, 104)

Прѣже даже коуръ не въспоютъ тришдоу отъвржеши сѣ мене ([преже даже коуръ не въспоютъ. тришдоу ѡвржеши сѣ мене] Мф 26: 34, 231; [преже даже коуръ не въспоютъ. трішдоу ѡвржеши сѣ] Мф 26: 75, 237)

Прѣже съложениа мира чьто бѣаше ([вълюбилъ ма кси. прѣже съложениа мира] Ин 17: 24, 83) *см. также* Съложеник мира

Прѣлюбы творити ([прѣлюбы творить] Мф 19: 9, 119)

Прѣображеник христово ([пре-ображеник хѣо] 380: 18-20)

Прѣселкеник вавилоньскок ([въ преселкеник вавулоньское. по преселкенин вавилоньсѣмъ <...> роди] Мф 1: 12, 324; [роди <...> до преселкениа вавилоньскааго] Мф 1: 17, 325; [роди <...> ѡ преселкениа вавилоньскааго] Мф 1: 17, 325)

Прѣстолъ славы ([сѣдетъ <...> на прѣстолѣ славы] Мф 10: 28, 93)

Прѣторъ солломонъ ([хождааше <...> въ прѣторѣ солломон] Ин 10: 23, 54)

Прѣтрьпѣвтын до коньца съпа-сенъ вждетъ (съпасетъ сѣ) ([претрьпѣвыи <...> до коньца съпасенъ боудетъ] Мф 10: 22, 370;

[прѣтърпѣвыи <...> до конца спѣтєса] Мф 24: 13, 133)

Поустити гласъ великъ ([поустивъ гла(ѣ) великъ] Мк 15: 37, 271)

Поустити женѣ своѣ ([достонѣ члѣвоу пжстити женоу свою] Мф 19: 3, 118; [повелѣ вамъ поустити жены своя] Мф 19: 8, 119; [поуститъ женѣ свою] Мф 19: 9, 119)

Поусто мѣсто (Мк 1: 35, 197; [пжсто кєтъ мѣсто] Мф 14: 15, 111; [въземемъ на поустѣ мѣстѣ] Мф 15: 33, 112)

Пѣтица небєсьныѣ ([имоутѣ. и птица небѣсныѣ] Лк 9: 58, 159)

Пѣтица небєсьскыѣ ([възърите на птица небѣскыѣ] Мф 6: 26, 98; [имоутѣ. птица небѣскыѣ] Мф 8: 20, 100; Лк 8: 5, 145; [птица небѣскыѣ позоваша] Лк 13: 19, 167)

Пѣтица небєсьскыѣ не сѣжтѣ ни жьнжтѣ ни сѣбиражтѣ въ житъница ([възърите на птица небѣскыѣ. ꙗко не сѣютѣ ни жьнютѣ ни сѣбираютѣ въ житъницу] Мф 6: 26, 98)

Пѣны точа *см.* Пѣны точити

Пѣны точити ([падѣ на земли валашєса. пѣны точа] Мк 9: 20, 204)

Патѣкъ великыѣ недѣла ([въ пѣ(ѣ). вели(ѣ). не(ѣ)] 273: 1-2)

Патѣкъ иоуденскъ ([тоу <...> патѣка дѣла иоудєнска <...> положєста] Ин 19: 42, 267)

Патѣкъ пасхы (пасцѣ) ([вѣ же патѣкъ пасхы] Ин 19: 14, 252; [вѣ же патѣкъ пасцѣ] Ин 19: 14, 298)

Пжть божи ([поути вѣию <...>

оучиши] Мф 22: 16, 125)

Пжть вѣдѣти ([можемъ поутѣ вѣдѣти] Ин 14: 5, 70)

Пжть господьнѣ ([оуготовантє поутѣ гѣнѣ] Мф 3: 3, 339; Мк 1: 3, 341; Лк 3: 4, 343)

Пжть творити ([начаша <...> поутѣ творити] Мк 2: 23, 195)

Р

Раба господьна ([речє <...> раба гѣна] Лк 1: 38, 363)

Работати мамонѣ *см.* Не можете богоу работати ни мамонѣ

Рабѣ архiereовѣ ([оудари раба архiereова] Мф 26: 51, 234)

Разврьзоста сѣ слоуха чина ([разврьзостасѣ слоуха кѣго] Мк 7: 35, 203)

Раздрѣшити кого отѣ жзы кокъ ([не достогашє ли раздрѣшити кѣ ꙗ оузы сєта] Лк 13: 16, 162)

Раздрѣши сѣ жза ꙗзыка чикѣго ([раздрѣшисѣ. оуза ꙗзыка кѣго] Мк 7: 35, 203)

Разлжчати овьца отѣ козьлицѣ ([ꙗко же пастырь разлоучаєтѣ овьца. ꙗ козьлицѣ] Мф 25: 32, 190; [ꙗко же пастоухѣ разлоучаєтѣ овьца ꙗ козьлицѣ] Мф 25: 32, 211-212)

Разорѣтѣ сѣ кѣнигы ([не могутѣ сѣ разорити кѣнигы] Ин 10: 35, 56)

Разоумѣти кѣнигы ([разоумѣютѣ кѣнигы] Лк 24: 45, 69)

Разоумѣти срьдцємѣ ([разоумѣ-

ють сѣдцьмь] Ин 12: 40, 66)
Разоумѣють миръ ([разоумѣють миръ] Ин 17: 23, 82)
Распъни распъни кѣго ([распъни распъни кѣго] Ин 19: 6, 250)
Распърга въ народѣ кого ради ([распърга же бы въ народѣ кѣго ради] Ин 7: 43, 86)
Расточити имѣникъ чикъ ([и тж расточи имѣникъ своѣ] Лк 15: 13, 185)
Растръзати ризы чикъ ([растръзати ризы своѣ] Мф 26: 65, 236)
Реци въ себѣ ([рѣша въ себѣ] Мф 21: 38, 127)
Реци притѣчъ къ ([рече <...> притѣчю сню] Мф 21: 33, 126; Мф 23: 1, 129; Лк 28: 4, 145; Лк 12: 16, 159; Лк 13: 19, 166; Лк 18: 2, 179; Лк 18: 10, 180; Лк 15: 11, 185; [рече <...> притѣчю сню] Мф 22: 1, 136; Лк 14: 16, 165)
Реци слово божикъ ([рече слово бжикъ] Ин 10: 35, 56)
Родъ невѣрнъ (и развращенъ) ([о роде невѣрнъ] Мф 17: 17, 117; [о роде невѣрнъ и развращенъ] Мк 9: 19, 204)
Родъ прѣлюбовдѣинъ и грѣшнъ ([постыдйтсѣ <...> въ родѣ <...> прѣлюбовдѣинѣмь. и грѣшнѣмь] Мк 8: 38, 202)
Рожество иона крѣстителѣ см. День рожества иона крѣстителѣ
Рожество (исоусъ) христово ([предъ рожествѣмь х(ѣ)мь] 323: 1-11; [предъ рожествѣмь хѣмь] 323: 12-14; [книгы ржства Ісѣ хѣа] 323: 15-16; [на вечери ро(ж). хѣа] 327: 11; [на оутръ(н) ро(ж). хѣа] 330: 10-12; [на оутръи ржства хѣа] 336:

13-15; [по ржствѣ хѣѣ] 335: 4; [по ржствѣ хѣѣ] 336: 3-5)

Рожество свѣти богородици ([ржство. стѣи бѣи] 293: 5-7)

Ротити сѣ и клѣти сѣ ([начать ротитисѣ и клѣтисѣ] Мф 26: 74, 237; [нача ротитисѣ и клѣтисѣ] Мф 26: 74, 247)

Рѣчъ къ приносити на кого ([кою рѣчъ приносите. на чловѣка сего] Ин 18: 29, 248)

Ржка деснага ([роука деснага бѣ сѣха] Лк 6: 6, 144)

Ржка соуха ([роука <...> бѣ сѣха] Лк 6: 6, 144; [роука <...> бѣ соуха] Мк 3: 1, 195) см. также Соуха ржка

Ржкы възложити на кого ([на недоужнымъ роуки възложатъ] Мк 16: 18, 392)

Г

Гамъ о себе глаголати ([самъ о себе глѣть] Ин 9: 21, 59-60)

Гамъ сѣ творити см. Га самъ творити

Гвѣта нѣстъ о комъ ([свѣта нѣ(ѣ) о немъ] Ин 11: 10, 210) см. также Гвѣтъ въ комъ кстѣ

Гвѣтильникъ тѣлоу кстѣ око ([свѣтильникъ тѣлоу кстѣ око] Мф 6: 22, 97)

Гвѣтлага недѣла ([въ вѣтри(к). свѣт(л)и .не(д)] 394: 1-3)

Гвѣтъ (въсемоу) мироу ([свѣтъ ксмь мирови] Ин 9: 5, 57; [азъ ксмь свѣтъ въсемоу мирж] Ин 8: 12, 88)

Гвѣтъ имѣти ([свѣтъ имате] Ин 12: 35, 65; Ин 12: 36, 66; Ин 12:

35, 216; Ин 12: 36, 216)

Свѣтъ мира сего ([свѣтъ мира сего видить] Ин 11: 9, 210)

Свѣтъ въ комъ кетъ ([свѣтъ въ васъ кетъ] Ин 12: 35, 65) *см. также* Свѣта нѣстъ о комъ

Свѣтаа богородица ([ржство. стѣви бѣи] 293: 6; [вънесеник. стѣви бѣи] 317: 19-20; [сънатиє стѣви бѣи] 332: 21; [вѣговѣщеник стѣви бѣи] 361: 7-8; [положеник ризѣ. стѣва бѣа] 379: 11-12; [сщеник стѣви бѣи] 379: 15-16; [оуспеник стѣви. бѣи] 383: 20-21; [положеник погаса стѣва бѣа] 387: 8-10)

Свѣтаа мѣченица ([стра(ѣ). стѣва мѣница] 293: 3; [стра(ѣ). стѣви мѣници] 323: 6-7; [въ .ѣи. стѣоѣ мѣницѣ] 379: 17)

Свѣтаа прьвомѣченица ([въ .ѣд. стѣва прьвомѣ(н)ца] 305: 13)

Свѣтии богоавлѣнии ([Навече-рик стѣхъ вѣоавлѣныхъ] 342: 9; [въ стѣхъ богоавлѣкныхъ] 345: 21; [На оутрыа стѣхъ вѣоавлѣны(х)] 347: 9)

Свѣток еуангелик ([Сжботы и не(д) стымъ еуа(р)] 90: 11-12)

Свѣтѣи ангелъ ([придетъ снѣ члѣчскѣи <...> и всѣи стѣи анѣли] Мф 25: 31, 189)

Свѣтѣи апостолъ ([въ .ѣ. днѣ. пама(т). стѣго ап(ѣ)ла] 306: 5-6; [въ .ѣ. днѣ. стѣго ап(ѣ)ла] 308: 5; [въ .ѣ. днѣ. стѣго ап(ѣ)ла] 308: 10; [въ .ѣи. стѣго ап(ѣ)ла] 308: 18; [въ .ѣи. стѣго ап(ѣ)ла] 317: 12; [въ .ѣ. стѣго ап(ѣ)ла] 318: 5; [въ .ѣи. поклонѣникъ чѣстьнааго моуѣа. стѣго ап(ѣ)ла] 351: 10-11; [въ .ѣв. стѣго ап(ѣ)ла] 351: 19; [въ .ѣв.

стѣго ап(ѣ)ла] 364: 2; [въ .ѣ. стѣго ап(ѣ)ла] 364: 7; [въ .ѣ. днѣ. стѣго ап(ѣ)ла] 364: 14; [въ .ѣи. стѣоу ап(ѣ)лоу] 370: 14; [въ .ѣ. стѣхъ .ѣи. ап(ѣ)лоу] 379: 6-7; [въ .ѣв. стѣго ап(ѣ)ла] 384: 8; [въ .ѣ. стѣхъ .ѣи. ап(ѣ)лоу] 379: 6-7)

Свѣтѣи градъ ([вънидоша въ стѣи градъ] Мф 27: 53, 261; Мф 27: 53, 280; Мф 4: 5, 349)

Свѣтѣи доухъ ([стѣи во дѣхъ. наоучить] Лк 12: 12, 305) *см. также* Доухъ свѣтѣи

Свѣтѣи исповѣдѣникъ ([въ .ѣи. стѣхъ исповѣдѣникъ] 317: 9)

Свѣтѣи младѣнѣць ([въ .ѣв. стѣхъ. младѣнѣць] 336: 10)

Свѣтѣи мѣченикъ ([вѣ. стѣго мѣ(н)ка] 288: 20-21; [въ .ѣ. стѣго мѣнка] 290: 7; [въ .ѣ. стѣго. мѣнка] 290: 9; [въ .ѣ. днѣ. стѣоу мѣнкоу] 308: 8; [въ .ѣи. стра(ѣ). стѣымъ мѣникмъ] 308: 15-16; [въ .ѣз. стра(ѣ). стѣомоу. мѣнкоу] 313: 14-15; [въ .ѣз. стра(ѣ). стѣго мѣника] 314: 11-12; [въ .ѣи. стѣго мѣнка] 317: 2; [въ .ѣг. <...> стѣго мѣника] 318: 2; [въ .ѣи. стѣхъ мѣникъ] 321: 3; [въ .ѣ. днѣ. стѣго мѣнка] 352: 16; [въ .ѣг. стѣго мѣнка] 364: 1; [въ .ѣи. стѣго. мѣника] 367: 11; [въ .ѣи. стѣго мѣника] 367: 16; [въ .ѣв. стѣго мѣника] 369: 1; [въ .ѣи. стѣго мѣнка] 371: 21; [въ .ѣи. стѣго мѣнка] 379: 13; [въ .ѣа. стѣго. мѣника] 380: 6; [въ .ѣз. стѣго мѣника] 380: 11; [въ .ѣи. стѣго. мѣника] 384: 1; [въ .ѣв. стѣхъ мѣникъ] 311: 18; [въ .ѣв. <...> стѣго мѣнка] 384: 5-6; [въ .ѣ. стѣхъ. мѣникъ] 316: 18; [въ .ѣг. стѣхъ. мѣникъ] 323: 7; [въ .ѣ. днѣ. стра(ѣ). стѣхъ. мѣникъ] 358: 13-14)

Свѣтъи отрокъ ([въ .зї. стѣхъ .ї. отрокъ] 321: 11-12)

Свѣтъи отць ([въ .з. стѣго оца] 316: 16; 320: 15; [въ .к. стѣхъ оць] 317: 16; [въ .ѣ. днѣ. стѣго. оца] 319: 20-21; [Не(д̄). предъ рожьствѣмъ хѣмъ. стѣхъ оць] 323: 12; [Не(д̄) .д. стѣхъ оць] 323: 12; [въ .ї. стѣго оца] 351: 5; [въ .зї. стѣго оца] 351: 13; [въ .ке. стѣго. оца] 358: 11; [въ .ві. стѣою оцю] 367: 14; [память стѣиныхъ оць] 73: 10-11; [въ .д. стѣхъ оць] 351: 7)

Свѣтъи правдѣникъ ([въ .ѡ. стѣою правдѣникоу] 320: 19; [въ .ке. стѣою правдѣникоу] 380: 8)

Свѣтъи пророкъ ([въ .ѣ. днѣ. стѣго. пр(д̄)рка] 291: 13; [въ .д. днѣ. стѣго. пр(д̄)рка] 364: 11; [въ .к. стѣго пр(д̄)рка] 365: 17; [въ .дї. стѣго пр(д̄)рка] 370: 17; [въ .к. стѣго пр(д̄)рка] 380: 4; [въ .к. стѣго пр(д̄)рка] 384: 3; [Не(д̄) <...> стѣхъ пр(д̄)ркъ] 196: 13)

Свѣтъи прьвомъченикъ ([въ .кз̄. стѣго прьвомчѣка] 336: 6-7; [въ .в. оврѣтеникъ мощьмъ стѣго прьвомчѣка] 380: 15-16)

Свѣтъи свѣщенномъченикъ ([въ .кї. стѣго сщномчѣка] 356: 8-9; [въ .кз̄. стѣго сщномчѣка. васїла] 364: 5)

Свѣтъинѣ глаголати ([стѣиню глѣю] Ин 8: 45, 48)

Свѣщеникъ свѣтѣи вогородицѣ на ложи ([сщеникъ стѣи бѣци. на ложи] 379: 15-16)

Сего дѣла ([сего дѣла] Ин 12: 18, 214; Ин 12: 27, 215; Ин 12: 39, 217)

Сего мира кѣназь ([градеть во сего мира кѣназь] Ин 14: 30, 76) *см. также* Кѣназь мира сего

Сего ради ([сего ради] Ин 10: 17, 54; Ин 9: 23, 60; Ин 12: 27, 64; Ин 12: 39, 66; Ин 16: 15, 78; Мф 6: 25, 98; Мф 12: 31, 109; Мф 19: 5, 118; Мф 24: 44, 136; Лк 14: 20, 165; Ин 13: 11, 228; Ин 19: 11, 251; Мф 28: 34, 291; Мф 13: 52, 307; Мф 24: 44, 136; Мк 11: 24, 388)

Село кръве ([наречеса <...> село кръви] Мф 27: 8, 253; Мф 27: 7, 274)

Село скѣдѣльниче ([коупиша <...> село скоудѣльниче] Мф 27: 7, 253; Мф 27: 7, 274; [даша <...> на селѣ скоудѣльничи] Мф 27: 10, 253; Мф 27: 9, 274)

Се чловѣкъ ([се чл(д̄)вкъ] Ин 19: 5, 250)

Сии малии братѣ мои хъ мѣньшихъ ([сѣтвористе <...> ѿ сихъ малыхъ братѣ мои хъ мѣньшихъ] Мф 25: 40, 191) *см. также* Брати мои мѣньшии

Сила вражиа ([дахъ вамъ власть настоупити <...> на всю силоу вражию] Лк 10: 19, 160)

Сила исходитъ (изиде) из кого ([сила исхожаше из него] Лк 6: 19, 396; [чюхъ силоу ишьдѣшию из мене] Лк 8: 46, 150)

Сила исшьдѣша из кого *см.* Сила исходитъ (изиде) из кого

Силы дѣвѣтъ са о комъ ([силы дѣвѣтъса о немъ] Мк 6: 14, 384)

Силы небесныхъ ([силы <...> небсныхъ дѣвѣтъса] Лк 21: 26, 189)

Скимѣ възимати ([скимоу възимають] 387: 19)

Скрѣвѣти и тѣжити ([нача скрѣвѣти и тоужити] Мф 26: 37, 232)

Скрѣжьи зѣвѣти ([скрѣжѣть

зѸвы] Мк 9: 18, 204)

Слава божия ([вѣзлюбиша <...> славоу божию] Ин 12: 43, 67; [си волѣзнь нѣ(ѣ) къ смърти. нѣ о славѣ божи] Ин 11: 4, 209; [вѣзлюбиша <...> славоу бжию] Ин 12: 43, 217)

Слава въ вышнихъ комоу ([слава въ вышнихъ боу] Лк 2: 14, 329)

Слава господня ([с(л)ава гѣа осиа] Лк 2: 9, 328)

Слава чловѣчская ([вѣзлюбиша <...> славоу члвчскоу] Ин 12: 43, 67; [вѣзлюбиша <...> славоу чл(ѣ)вчскоу] Ин 12: 43, 217)

Славити бога ([иде <...> слава бѣ] Лк 5: 25, 140; [вѣзвратиса <...> слава бѣ] Лк 17: 15, 169; [идаше слава бѣ] Лк 18: 43, 175; [славлахоу бѣ] Лк 5: 25, 140; Лк 7: 16, 143; [славаше бѣ] Лк 13: 13, 162; [славлахоу бѣ] Мк 2: 12, 200; [вѣзвратишася пастыри. славаще <...> бѣ] Лк 2: 20, 330; [вѣзвратишася пастыри. <...> славаще бѣ] Лк 2: 20, 336-337)

Слава бога *см.* Славити бога

Славѣ дати комоу ([славоу <...> дастъ ми] Ин 17: 22, 82)

Словеса господня ([гла(ѣ). ѣ словесми гѣмь] Ин 21: 20, 85)

Словесъ чинхъ не съблюдати ([словесъ моухъ не съблюдактъ] Ин 14: 24, 242)

Словеса чина (не) творити ([слышитъ словеса мога си. и творитъ га] Мф 7: 24, 96; [всакъ слышан словеса мога си. и не творя ихъ. оуподобитъса] Мф 7: 26, 96) *см. также* Творити чина словеса

Словесная благодѣть ([дивла-

хоуца о словеснѣи блѣдѣти] Лк 4: 22, 288)

Слово божие ([рече слово бжие] Ин 10: 35, 56; [ксть слово бжие] Лк 8: 11, 146; [си соутъ слышачи слово бжие] Лк 8: 17, 148; Лк 11: 28, 295)

Слово истинное ([слово ксть истинное] Ин 4: 37, 47)

Слово исусово ([слово иѣво съвоудетъса] Ин 18: 32, 248)

Слово праздно ([слово праздно <...> глють] Мф 12: 36, 110)

Слово прѣлюбодѣнно ([поуститъ женѣ <...> развѣ словесе прѣлюбодѣннаго] Мф 19: 9, 119)

Слово речи ([слово рекъ] Мф 26: 44, 233)

Слово чие съблюдати ([слово кого съблюдаю] Ин 8: 55, 50) *см. также* Слово чие съблюсти, Словесъ чинхъ не съблюдати

Слово чие съблюсти ([слово мое съблюдетъ] Ин 8: 51, 49; Ин 14: 23, 242; [слово мое съблюде[тъ]] Ин 8: 52, 49) *см. также* Слово чие съблюдати

Слово чие съхранити ([слово твоѣ съхраниша] Ин 17: 6, 74)

Сложеніе мира ([вѣлюбил <...> прѣже съложениа мира] Ин 17: 24, 83) *см. также* Прѣже съложениа мира чьто бѣше

Слоужьбѣ приносити комоу ([мьнитъса слоужьбоу приносити бѣи] Ин 16: 2, 77)

Слоухъ бы(стъ) ([слоухъ бы(ѣ)] Мк 2: 1, 199)

Слышавъше слово *коѣ см.* Слышатъ слово *коѣ*

Слышати слово кож ([слышавъше слово се глахоу] Ин 7: 40, 86; [слышитъ словеса мога] Мф 7: 24, 96; [всакъ слышави словеса мога <...> оуподобитъса] Мф 7: 26, 96)

Слышати слоухъ чии ([слыша <...> слоухъ їсвъ] Мк 6: 14, 384)

Слѣпъ роженъ ([ѡвѣрзе очи слѣпоу роженоу] Ин 9: 32, 61)

Слѣпыимъ очи дагати ([можетъ слѣпыимъ очи дагати] Ин 10: 21, 54)

Срѣда великыѧ недѣля ([въ сре(д). великыѧ. недѣлѣ] 218: 18-19)

Срѣтениѣ господа нашего исоуса Христа ([въ .їв. срѣтениѣ гѧ нашего їсѹ хѧ] 352: 18-19)

Старьци и фарисеи ([и старьци. и фарисеи глахоу] Мф 27: 41, 259; [и старьци и фарисеи глахоу] Мф 27: 41, 279)

Старьци людьскыи ([сѣбърашася <...> старьци людьскыи] Мф 26: 3, 225; [сѣтвориша <...> старьци людьскыи] Мф 27: 1, 273; Ин 19: 1, 297; [приде <...> ѡ старьць людьскыихъ] Мф 26: 47, 233; [сѣтвориша <...> старьци людьскыи] Мф 27: 1, 238)

Старѣшинны галиленскыѧ ([сѣтвараше <...> старѣшинамъ галилскимъ] Мк 6: 21, 385)

Ставъши при ногоу чию см. Стати при ногоу чию

Стати при ногоу чию ([ставъши <...> при ногоу кого. плачущися] Лк 7: 38, 302)

Стража нощнаѧ ([пастыри влхоу <...> вѣдѣще. и стрегоуще

стражю нощною] Лк 2: 8, 328)

Страсть сватаѧго еустаѧиѧ и дружинны кого ([въ .їк. стра(ѣ). стѣго еустаѧиѧ и дружины кого] 304: 6-7)

Страсть сватаѧго зиновиѧ и кѹриака (патриарха) ([въ. .їл. стра(ѣ). стѣго зиновиѧ. и кѹриака патриарха] 315: 11-12)

Страсть сватомоу мѣченикоу димитрию ([въ .їз. стра(ѣ). стѣомоу. мѣникоу. димитрию] 313: 14-15)

Страсть сватѣи мѣченици анастасии ([въ .їв. стра(ѣ). стѣи мѣници. анастасии] 323: 6-7)

Страхомъ одържимъ ([страхъ <...> одържими влхоу] Лк 8: 37, 154)

Страхъ нападе на кого ([страхъ нападе на нь] Лк 1: 12, 373)

Стъглазъ киносьныи ([покажѣте <...> стъглазъ киносьныи] Мф 22: 19, 125)

Соуха рѣка ([рече <...> имощеомоу сѣхъ роукоу] Лк 6: 8, 144; [гѧ <...> имощеомоу соухоу роукоу] Мк 3: 3, 196) *см. также* Рѣка соуха

Сѣблюдати глаголты кыѧ ([сѣблюдаше всѧ гѧы сѧга] Лк 2: 19, 330; [сѣблюдаше всѧ гѧы сѧга] Лк 2: 51, 338) *см. также* Глаголты чииѧ сѣблюсти

Сѣблюсти заповѣди ([сѣблюди заповѣди] Мф 19: 17, 123) *см. также* Заповѣди чииѧ сѣблюсти

Сѣвѣстъ сѧ реченок цѣмъ ([сѣвы(ѣ)сѧ реченок пр(ѣ)кмъ неремнемъ] Мф 2: 17, 333)

Сѣвѣрати въ кѣдино ([сѣвереть въ кѣдино] Ин 11: 52, 63)

Сѣврѣшати дѣла чииѧ ([можъ вращѣ-

но кѣтъ <...> съвършага дѣла его] Ин 4: 34, 46)

Съвѣтъ сътворити ([съвѣтъ сътвориша] Ин 12: 19, 63; Мф 26: 4, 225; Мф 27: 2, 238; Мф 27: 1, 273; [съвѣтъ сътвориша] Мф 22: 15, 125; [съвѣтъ <...> сътворише коупиша] Мф 27: 7, 253; Мф 27: 7, 274; Мф 28: 12, 285; [свѣтъ сътвориша] Ин 19: 1, 297)

Съвѣтъ сътворише *см.* Съвѣтъ сътворити

Съваза сатана кого ([сию же дъщерь аврамлю соущю <...> съваза сотона] Лк 13: 16, 162)

Съгрѣшихъ на небо и прѣдъ тобою ([съгрѣшихъ на нѣбо и прѣдъ тобою] Лк 15: 18, 186)

Създати храминѣ на камене ([създа храминоу <...> на камени] Мф 7: 24, 96)

Създати храминѣ на пѣсѣцѣ ([създа <...> храминоу на пѣсѣцѣ] Мф 7: 26, 96)

Съконьчаникѣ вѣка (сего) ([боудеть и въ съконьчаникѣ вѣка] Мф 13: 49, 307; [боудеть ско[н]чаникѣ вѣка сего] Мф 13: 40, 397)

Съкроушени срьдцемъ ([послалъ ма ицѣлти съкроушеныа срдць] Лк 4: 18, 288)

Съкрывати *комоу* съкровища на небесе ([съкрывайте <...> себе съкровища на небѣ] Мф 6: 20, 194)

Сълагати въ срьдци своємъ чьто ([съблюдаше <...> глы <...> сълагающи въ ср(д)ци своємъ] Лк 2: 19, 330)

Сълагающи въ срьдци своємъ *см.*

Сълагати въ срьдци своємъ чьто

Съложеникѣ (всего) мира ([наслѣдите <...> ѿ съложениа всего мира] Мф 25: 34, 190; [наслѣдите <...> ѿ съложениа мира всего] Мф 25: 34, 212)

Сълѣзти съ кръста ([снѣ вжи кси. сълѣзи съ кр(ѣ)та] Мф 27: 40, 259; [да сълѣзетъ нынѣ съ кр(ѣ)та] Мф 27: 42, 259; [да сълѣзетъ нынѣ съ крста] Мф 27: 42, 279)

Съмръти не имѣти ([съмръти не имать] Ин 8: 51, 49; Ин 8: 51, 49)

Съмрътиѣ *кокеж* оумрѣти ([кокою съмрътию хотѣаше оумрети] Ин 12: 33, 65; [кокою съмрътию хотѣаше оумрети] Ин 12: 33, 216; [кокою съмрътию хотѣаше оумрети] Ин 18: 32, 248)

Съмѣренъ срьдцемъ кьто ([къмъ <...> съмѣренъ ср(д)ць] Мф 11: 29, 320)

Съмѣщакъ сѣ срьдце чик ([да не съмоуцакьтѣсѣ ваше срдце] Ин 14: 1, 70; Ин 14: 1, 239; [да не съмоуцакьтѣсѣ срдце ваше] Ин 17: 27, 75;)

Съ нами богъ ([съ нами бѣ] Мф 1: 23, 327)

Сънити съ кръста ([съниди съ кр(ѣ)та] Мк 15: 30, 258; [да сънидетъ нынѣ съ кръста] Мк 15: 32, 270)

Съньмища изгънани *см.* Съньмища изгънати

Съньмища изгънати ([не ѿлоучени съньмища изгънани вѣдоутъ] Ин 12: 42, 67)

Съпасеникѣ божиѣ ([оузритъ <...> спсѣникѣ вжиѣ] Лк 3: 5, 343)

Съпасти миръ ([да спѣоу миръ]
Ин 12: 47, 218)

Съпасти себе ([съзидага сѣси
себе] Лк 23: 40, 278)

Съпасъ мира христосъ ([съ кетъ
<...> сѣсъ мира хѣтъ] Ин 4: 42, 48)

Състязати са о словесе съ цѣмь
([състязаса съ ними о словеси]
Мф 25: 19, 137; [начьнъшю же
къмоу. състязатиса о словеси] Мф
18: 24, 120)

Сътвори са самъ богъ ([сътво-
ришиса самъ бѣ] Ин 10: 33, 56)

Сътворити бракъ комоу ([сътвори
бракъ снѣу свокмоу] Мф 23: 2, 129)

Сътворити бръник ([сътвори
бръниѣ] Ин 9: 6, 58; [сътвори
бръниѣ] Ин 9: 14, 59)

Сътворити вечерѣж ([сътвори
вечерю] Лк 14: 16, 165) *см. также*
Вечерѣж сътворити

Сътворити чѣто въ памать чинѣж
([сътвори си. въ памать кѣа] Мф
26: 13, 219; Мф 26: 13, 226)

Сътворити знаменик ([слышаша
кго. се сътвориша. знаменик] Ин 12:
18, 214) *см. также* Знаменига (знаме-
ник) сътворити, Знаменига (знаме-
ник) творити

Сътворити кого ловьца чловѣкомъ
([сътворю ва ловьца члѣвомъ]
Мф 4: 19, 95)

Сътворити милость съ цѣмь ([сътво-
ри мл(ѣ)тъ съ нимь] Лк 10: 37, 158)

Сътворити мьсть чинѣж ([сътворитъ
мьсть ихъ] Лк 18: 8, 179)

Сътворити пасхѣж ([сътворю пас-
хоу] Мф 26: 18, 227)

Сътворити плодъ кѣи (плоды кѣи)
([сътворитъ плодъ мъногъ] Ин 15:
5, 77; [сътвори плодъ съторицею]
Лк 8: 8, 145; [сътворитъ мъногъ
плодъ] Ин 15: 5, 314; [сътворите
<...> плоды достойны покаганю] Лк
3: 8, 344) *см. также* Плодъ кѣи сътво-
рити

Сътворити чрѣжденик ([сътвори
чрежденик] Лк 5: 29, 141)

Сътворишь знаменик *см.* Сътво-
рити знаменик

Съхранити доушѣж чинѣж ([Любви
дшю свою погоувитъ ю. нена-
видан дша свока <...> съхранитъ
ю] Ин 12: 25, 64; [любви дшю
свою погоувитъ ю. и ненавидан
дша свока <...> съхранитъ ю] Ин
12: 25, 215)

Съшьдъ съ небесе кѣто, съшьдѣи
съ небесе кѣто ([ангѣлъ <...> гнѣ.
съшьдъ съ нѣсе. и пристоупѣлъ]
Мф 28: 2, 284; [никто же възиде
на небо. тѣкмо съшьдѣи съ нѣсе]
Ин 3: 13, 296)

Съинове въшьняаго ([боудете
сѣнове вышьняаго] Лк 6: 35, 141) *см.*
также Съинъ въшьняаго

Съинове израилеви ([цѣнѣша ѿ
си(ѣ)въ излѣвъ] Мф 27: 9, 253;
[цѣнѣша ѿ сѣвъ излѣвъ] Мф 27: 9,
274; [сѣны излѣвы шбратитъ къ гѣу
бѣу] Лк 1: 16, 374)

Съинове неприазнини ([плевели
соутъ сѣнове неприазни[н]ии] Мф
13: 38, 397-398)

Съинове отьца чинѣго ([боудете
сѣнове оѣа вашего] Мф 5: 45, 91)

Съинове свѣта, сѣинове свѣтоу ([да
сѣнове свѣтоу боудете] Ин 12: 36, 66;

Ин 12: 36, 66; [да сїове свѣта
боудете] Ин 12: 36, 216; 297: 6-8)

Сынове цѣсарства (цѣсарь-
ствиа) ([соутъ сїве цѣства] Мф 13:
38, 397; [сїове цр(ѣ)твиа изгънани
боудутъ] Мф 8: 12, 102)

Сыноу давидовъ помилоуи ма
(ны) *см.* Помилоуи ма (ны)
господи (сыноу давидовъ)

Сынъ авраамъ (авраамовъ)
([снѣ аврамъ ксть] Лк 19: 9, 178;
[Книгы ржства Ісѣ хѣа. сїа
авраамова] Мф 1: 1, 323)

Сынъ божи ([снѣ бжи ксмъ] Ин
10: 36, 57; Мф 27: 43, 279; [снѣ бжи
кси] Мф 14: 33, 115; Мф 27: 40, 259;
Лк 23: 40, 278; Мф 4: 3, 348; Мф 4: 6,
349; [кси снѣ бжи] Ин 1: 50, 197;
Мф 26: 63, 236; [прославитьса снѣ
бжи] Ин 11: 4, 210; [снѣ бжи
творитса] Ин 19: 7, 251; [сынъ
божи съ вѣ] Мф 27: 54, 261; [снѣ
бжи вѣ] Мк 15: 39, 271; Мф 27: 54,
280; [съ ксть снѣ бжи] Ин 1: 34,
348; Мф 13: 37, 397; [наречеть са
снѣ бжи] Лк 1: 35, 363; [вѣроуши
ли въ сїа бжиа] Ин 9: 35, 61; [что
ксть <...> тебе сїе бжи] Мф 8: 29,
104; [Зачало еуаѣгликѣ ісѣ хѣа сїа
бжиа] Мк 1: 1, 341) *см. также* Божии
сынъ

Сынъ вышняго ([снѣ вышня-
го. наречетьса] Лк 1: 32, 362) *см.
также* Сынове вышняго

Сынъ давидовъ ([помилоуи ны
снѣ дѣдвѣ] Мф 9: 27, 108;
[помилоуи ны гї сїоу дѣдвѣ] Мф
20: 30, 122; Мф 20: 31, 122; [чи
ксть снѣ. глѣша кмоу дѣдвѣ] Мф
22: 42, 134; [сїе двѣ помилоуи
ма] Лк 18: 39, 175; [сїе дѣдвѣ

помилоуи ма] Лк 18: 38, 175;
[помиажи ма гї сїоу дѣдвѣ] Мф
15: 22, 182; [глѣа сїоу дѣдвѣ] Мф
1: 20, 326)

Сынъ иночадъ (иночадын)
([изношаахоу оумьръшь снѣ
иночадын мѣри своки] Лк 7: 12,
142; [призри на снѣ мон. тако
иночадъ ми ксть] Лк 9: 38, 155;
[възлюби <...> тако и сїа своего
иночадаго] Ин 3: 16, 296)

Сынъ погыбѣли ([не погыбе
тѣкмо снѣ погыбѣли] Ин 17: 12, 75)

Сынъ чловѣчь ([ксть снѣ
чл(ѣ)вчь] Мк 2: 28, 195; [съ ксть
снѣ чл(ѣ)вчь] Ин 12: 34, 216; [снѣ
чл(ѣ)вчь предастьса на распатиѣ]
Мф 26: 2, 225; [снѣ чл(ѣ)вчь сын
(на) несе] Ин 3: 13, 296; [посать снѣ
чл(ѣ)вчь] Мф 13: 41, 398; [власть
имать снѣ члвчь] Мк 2: 10, 200;
[снѣ члвчь преданъ боудеть] Мк 9:
31, 206; [прослависа снѣ члвчь] Ин
13: 31, 238; [снѣ члвчь постыдытьса
кго] Мк 8: 38, 202; [снѣ члвчь
преданъ боудеть] Мк 10: 33, 207;
[прославитьса снѣ члвчь] Ин 12: 23,
215; [снѣ члвчь предастьса] Мф 26:
24, 230; [снѣ члвчь предаетьса. въ
роуки грѣшьникъ] Мф 26: 45, 233;
[снѣ члвчь исповѣсть] Лк 12: 8, 313;
[речеть слово на снѣ члвчь] Лк 12:
10, 313; [снѣ члвчь. из мьртвынхъ
въскрьснетъ] Мф 17: 9, 383;
[подобаеть си(ѣ)ви члвчю. много
пострадати] Мк 8: 31, 206-207; [снѣ
<...> чл(ѣ)вчь не приде] Мк 10: 45,
209; [снѣ <...> чл(ѣ)вчь идеть] Лк
22: 22, 222; [снѣ же члвчь идеть]
Мф 26: 24, 230; [оузрите сїа
чловѣча] Мф 26: 64, 246; [възнесете
сїа чл(ѣ)вча] Ин 8: 28, 301;

[пронесоуть иѣа <...> сѣа члѣча ради] Лк 6: 22, 311)

Сынъ чловѣчскъ, сынъ чловѣчскын ([вѣзнестиса подоваѣтъ. сынови чл(ѡ)вчскоу] Ин 12: 34, 216; [оузьрите сѣа чл(ѡ)вчска] Мф 26: 64, 236; [прославитьсѣ сѣъ члѣчскын] Ин 12: 23, 64; [садетъ сѣъ члѣчскын на прѣстолѣ славы] Мф 10: 28, 93; [сѣъ члѣчскын не имать кѣде главы подѣклонити] Мф 8: 20, 100; [прѣданъ иметь быти сѣъ члѣчскын] Мф 17: 22, 118; [вѣзнестиса подоваѣтъ сѣоу члѣчскому] Ин 12: 34, 65; [кто кетъ сѣъ члѣчскын] Ин 12: 34, 65; [приде сѣъ члѣчскын] Мф 18: 11, 88; [власть имать сѣъ члѣчскын] Мф 9: 6, 106; Лк 5: 24, 139; [сѣъ члѣчскын придетъ] Мф 24: 44, 136; [кетъ сѣъ члѣчскын] Лк 6: 5, 144; [кѣгда сѣъ члѣчскын. из мѣртвнхъ вѣскрѣситъ] Мк 9: 9, 382; [на сѣа члѣчскааго ѡпжститьсѣ] Мф 12: 32, 109; [такъ боудеть въ дѣни сѣа члѣчскааго] Мф 24: 37, 135; [такъ боудеть пришьствнѣ сѣа члѣчскааго] Мф 24: 39, 135; [сѣъ чловѣчскын. не имать кѣде главы подѣклонити] Лк 9: 58, 159; [приде во сѣъ чловѣчскын] Лк 19: 10, 178; [сынъ чловѣчскын] Лк 9: 58, 159; [оузьратъ сѣъ члѣчскын] Лк 21: 27, 189; [придетъ сѣъ члѣчскын] Мф 25: 31, 189; [стати прѣдъ сѣъмъ члѣчскымъ] Лк 21: 36, 189; [стати прѣдъ сѣъмъ члѣчскымъ] Лк 21: 36, 192; [оузьрите <...> съходаща надъ сѣа члѣчскаагѡ] Ин 1: 52, 197; [подоваѣтъ вѣзнестиса сѣоу чл(ѡ)вчскому] Ин 3: 14, 296; [глѣють <...> сѣа члѣчскааго] Мф 16: 13, 378; [подоваѣтъ сѣоу

члѣчскоуоумоу преданоу быти] Лк 24: 7, 393)

Съ вѣкѣ ([не ѡпоуститьсѣ <...> въ съ вѣкѣ] Мф 12: 32, 110) *см. также* Вѣкѣ съ

Съ миръ ([градеть <...> сего мира князь] Ин 14: 30, 76; [ѡ сего мира было бы] Ин 18: 36, 248) *см. также* Миръ съ

Съ чловѣкѣ ([глѣ кетъ члѣчскъ. како съ члѣкѣ] Ин 7: 46, 87)

Сѣдѣти въ тѣмѣ ([сѣдащен въ тѣмѣ. видѣша <...> сѣдащен въ тѣмѣ] Мф 4: 16, 350)

Сѣдѣти о деснжж кого, чесога ([оузьрите <...> сѣдаща одесноуоу силы] Мф 26: 64, 236; [сѣде одесноуоу бѣ] Мк 16: 19, 392; [оузьрите <...> сѣдаща одесноуоу силы] Мф 26: 64, 246)

Сѣдѣти при ногоу ([сѣдѣши при ногоу Ісвоу слышаше слово кѣго] Лк 10: 39, 295)

Сѣдѣши при ногоу *см.* Сѣдѣти при ногоу

Сѣдан одеснжж силъы кого, чесога *см.* Сѣдѣти о деснжж кого, чесога

Сѣдащен въ тѣмѣ *см.* Сѣдѣти въ тѣмѣ

Сѣма давѣдово ([рѣша како ѡ сѣмене дѣдва] Ин 7: 42, 86)

Сѣма сѣати ([сѣма сѣалъ] Мф 13: 27, 397) *см. также* Сѣати сѣма

Сѣно сельнок ([сѣно сельнок дньсь соущек. бѣ тако дѣкѣтъ] Мф 6: 30, 99)

Сѣнь сѣмрътнага ([видѣша <...> сѣдащен <...> въ сѣни сѣмрътъ-

нѣи] Мф 4: 16, 350)

Сѣсти на прѣстолѣ ([сидеть на прѣстолѣ] Мф 25: 31, 190)

Сѣсти одеснѣжъ кого ([сиди одесноую мене] Мф 22: 44, 134)

Сѣлавъши сѣма *см.* Сѣати сѣма

Сѣати сѣма ([оуподобиса члѣкоу сѣлавъшо доброк сѣма] Мф 13: 24, 397) *см. также* Сѣма сѣати

Сла очи отъврѣзоста комоу ([ти сла очи ѿврѣзоста] Ин 9: 10, 58)

Сла самъ творити ([са самъ твориши] Ин 8: 53, 49-50)

Слбота велика(та) ([Въ соу(ѣ). ве(ѣ). на зоу(ѣ)] 282: 20-21)

Слбота масопоустъна ([Сж(ѣ). ма(ѣ)поу(ѣ)] 188: 11)

Слбота по въздвиженни ([Соу(ѣ). по въздвиженни] 300: 17)

Слбота прѣдъ масопоустомъ ([Сж(ѣ). пре(ѣ) ма(ѣ)пж(ѣ)] 183: 10)

Слбота пантикостънага ([ищи соу(ѣ) пантикостънага] 305: 19-20; [пи(ѣ) сж(ѣ). пантикостънага] 351: 11-12)

Слбота сыропоустъна ([Сж(ѣ). сыропж(ѣ)] 192: 13)

Слбота чловѣка ради бы, а не чловѣкъ сжботы ради ([соубота чл(ѣ)вка ради бы(ѣ). а не чл(ѣ)вкъ соуботы ради] Мк 2: 27, 192)

Слботы не хранити ([соуботы не хранитъ] Ин 9: 16, 59)

Слдии неправдънын ([соудии неправдънын глѣтъ] Лк 18: 6, 179)

Слжити мироу ([да соужю мироу] Ин 12: 47, 67)

Слждъ мира сего ([соудъ ксть мира сего] Ин 12: 31, 65)

Слжпржгъ воловнын ([соупроугъ воловнынхъ коупихъ патъ] Лк 14: 19, 165)

Т

Татик и разбоиници (бъти) ([татик соутъ и разбоиници] Ин 10: 8, 53)

Творити безаконик ([свьроутъ <...> творщага безаконик] Мф 13: 41, 398)

Творити волю чинъ ([да твори волю посѣлавъшааго ма] Ин 4: 34, 46) *см. также* Волю творити чинъ

Творити чьто въ чинъ памать ([се творите въ мою пам(ѣ)] Лк 22: 19, 222) *см. также* Сътворити чьто въ памать чинъ

Творити дѣла (чина), дѣло (кок, чик) ([не творю дѣлъ оца моего] Ин 10: 37, 57; [тъ творитъ дѣла] Ин 14: 10, 241; [тъ творитъ дѣло] Ин 14: 10, 71) *см. также* Дѣла чина, ката творити

Творити милостынѣ ([твориши мл(ѣ)тыню] Мф 6: 2, 192) *см. также* Сътворити милость съ цѣмь

Творити плодъ (кын) ([не творашюю плода изьметъ ю] Ин 15: 1, 76; [творашюю плодъ отрѣвитъ ю] Ин 15: 2, 76; [не творашекъ плода добра посѣкаютъ к] Лк 3: 9, 344) *см. также* Плодъ творити, Плодъ (кын) сътворити, Сътворити кын плодъ

Творити прѣлюбъы ([поуститъ ѣж

<...> творити га прѣлювы. и женианса потъвѣгою прѣлювы творить] Мф 19: 9, 119)

Творити силѧ о чѣмъ ([творить силоу. о мокъмъ имени] Мк 9: 39, 322)

Творити чикъ слово ([си соутъ слышащен слово вжиѧ и твораще к] Лк 8: 17, 148) *см. также* Гловеса чига (не) творити

Творити стъза чикъ ([творите стъза кго] Мк 1: 3, 341; Лк 3: 4, 343)

Творитъ кѣто комоу трѣдъ ([творить ми троудъ вѣдовица си] Лк 18: 5, 179)

Творащен безаконикъ *см.* Творити безаконик

Теченик кръве ([жена соуци въ течении кръве] Лк 8: 43, 149; [жена етера. въ точении. кръве] Лк 8: 43, 149)

Тлъкжцоуоумоу отъврѣзетъ сѧ ([тълкоушцемоу ѿврзоутъсѧ] Мф 7: 8, 94; [тълкоушцоуоумоу ѿврзоутъсѧ] Лк 11: 10, 184; [тълкоушцоуоумоу ѿврзетъсѧ] Лк 11: 10, 366; Лк 11: 10, 389) *см. также* Тлъцѣте и отъврѣзетъ сѧ (вамъ)

Тлъцѣте и отъврѣзетъ сѧ (вамъ) ([тлъцѣте и ѿврзоутъсѧ. вамъ] Мф 7: 7, 94; [тлъцѣте и ѿврзоутъсѧ вамъ] Лк 11: 9, 184; [тлъцѣте и ѿврзетъсѧ вамъ] Лк 11: 9, 366; Лк 11: 9, 388-389)

Того часа чѣто бѣаше ([ѿ того часа поятъ ю] Ин 19: 27, 365)

Томъ часѣ чѣто бѣаше ([исцѣлѣ отрокъ <...> томъ часѣ] Мф 17: 18, 117)

Третия стража ([въ третиюю стражу придетъ] Лк 12: 38, 164)

Тридѣсать сѣребрьникъ ([поставиша <...> три десѧти сѣребрьникъ] Мф 26: 15, 219-220; [поставиша <...> три десѧте сѣребрьникъ] Мф 26: 15, 227; [възврати .л. сѣребрьникъ] Мф 27: 3, 252; Мф 27: 3, 273; [пригаша .л. сѣребрьникъ] Мф 27: 9, 253; Мф 27: 9, 274)

Тръновъ (тръновынъин) вѣнъць ([изиде <...> носѧ тръновынъин вѣнъць] Ин 19: 5, 250; [възложиша на нь. и сплетъше тръновъ вѣнъць] Мк 15: 17, 268)

Трѣдъ дѧати (дѣѧти) комоу ([трѣдъ дакте женѣ] Мф 26: 10, 219; [трѣдъ дѣкте женѣ] Мф 26: 10, 226)

Трѣсъ великъ бѣистъ ([трѣсъ великъ бы(ѣ)] Мф 8: 24, 313)

Тоуѧкѣ приѧсте, тоуѧкѣ же и дадите ([тоуѧкѣ приѧсте, тоуѧкѣ же и дадите] Мф 10: 8, 316)

Тѣла тѣлитъ ([ни тѣла тѣлитъ] Лк 12: 33, 163; [тѣла тѣлитъ] Мф 6: 19, 194; [ни тѣла тѣлитъ] Мф 6: 20, 194)

Тѣма кромѣшьнаѧ ([изгѣнани боудутъ въ тѣмоу кромѣшьною] Мф 8: 12, 102; [въврѣзѣте въ тѣмоу кромѣшьною] Мф 22: 13, 131; Мф 25: 30, 211)

Тѣма кого не иметъ ([тѣма васъ не иметъ] Ин 12: 35, 65; Ин 12: 35, 216)

Тѣлѣсьмъ малъ бѣити ([тѣ-лѣсьмъ малъ бѣ] Лк 19: 3, 177)

Тѣло исоусово ([възаста же тѣло
Іѣво] Ин 19: 40, 267)

ОУ

ОУбогати сѧ страхомъ великъмъ
([оубогашасѧ страхомъ великъмъ]
Лк 2: 9, 328)

ОУготовати мѣсто *комоу* ([идоу оуго-
товати мѣсто вамъ] Ин 14: 2, 70)

ОУготовати (*комоу* гѧсти) пасхж
([оуготоваша пасхоу] Мф 26: 19,
227; [оуготовакѣмъ ти гѧсти
пасхоу] Мф 26: 17, 227)

ОУготовати пжти *чии* ([предъ-
идеши <...> оуготовати поугти кѣго]
Лк 11: 76, 377) *см. также* ОУготовати
пжть *чии*

ОУготовати пжть *чии* ([оуготованте
поутъ гнѣ] Мф 3: 3, 339; Мк 1: 3, 341;
Лк 3: 4, 343; [оуготовитъ поутъ
твои] Мк 1: 2, 341; Мф 11: 10, 357) *см.
также* ОУготовати пжти *чии*

ОУдарити въ ланитж *кого* ([оудари
въ ланитоу іѣа] Ин 18: 22, 243-244)

ОУдобъ носимъ ([събирають же
брѣмена тажъкага. и оудобъ носи-
ма] Мф 23: 4, 128)

ОУдобѣк (во) ксть вельвждоу
сквозѣ игълинѣ оуши проити. неже
богатоу въ цѣсарьствик божик
вънити ([оудобѣк ксть вельвоудоу
сквозѣ игълинѣ оуши проити. неже
богатоу въ цр(ѣ)твик вжик
вънити] Мф 19: 24, 124; [оудобѣк во
ксть вельвоудоу. сквозѣ игълинѣ
оуши проити. неже богатоу въ
цр(ѣ)твик вжик вънити] Лк 18: 25,
172-173)

ОУжасъ прияти ([оужасъ при-
ятъ ѧ всѧ. и славлахоу бѣ] Лк
5: 25, 140)

ОУже нѣсмь достоинъ нареци сѧ
сынъ твои ([оуже нѣсмь достоинъ
нарециса снѣ твои] Лк 15: 21, 186)

ОУмрътвик *иродово* ([вѣ тоу до
оумрътвниѧ *иродова*] Мф 2: 15, 333)

ОУмръти за люди ([да кдинъ
члѣкъ оумреть за люди] Ин 11: 50,
62; [хоташе Іѣ оумрети за люди]
Ин 11: 51, 63)

ОУмывати *чии*, *комоу* нозѣ ([нача
оумывати нозѣ оученикомъ] Ин 13:
5, 228; [мои оумывакиши нозѣ] Ин
13: 6, 228; [дѣлжни ксте. дроугъ
дроугоу оумывати нозѣ] Ин 13: 14,
229)

ОУмыти *чии* нозѣ ([не оумыкиши
ногоу мою] Ин 13: 8, 228; [оумы
нозѣ іхъ] Ин 13: 12, 228; [оумыхъ
ваши нозѣ] Ин 13: 14, 229) *см. также*
Нозѣ оумыти *комоу*

ОУмыти ржцѣ прѣдъ народомъ
([оумы роуцѣ прѣдъ народомъ] Мф
27: 24, 255; [оумы роуцѣ. прѣда
народомъ] Мф 27: 24, 276)

ОУповати на бога ([оупова на бога]
Мф 27: 43, 259-260; [оупова на бѣ]
Мф 27: 43, 279)

ОУслышана бѣистъ молитва *чии*
([оуслышана вы(ѣ) млтѣва твога] Лк
1: 13, 373)

ОУспѣник сватѣи богородици ([въ
ѣи. оупеник стѣи. бѣи] 373: 20-21)

ОУста источьникъ крѣве *чии*
([оуста источьникъ крѣвк кѣа] Лк 8:
44, 149)

ОҮсѣкновеникѣ ноана прѣдѣтеча и крѣстителя ([вѣ .кѣ. оҮсѣкнове- ник. іѡна прѣтча и крѣтла] 384: 10-13)

ОҮтаинокѣ вѣдетъ познано ([ни оҮтаинокѣ не боудеть познано] Лк 8: 17, 148)

ОҮченикъ исоусовъ ([оҮченикъ сы Ісѣвъ] Ин 19: 38, 266)

Х

Хвалити бога ([вѣзвратишася <...> хвалаще бѣа] Лк 2: 20, 330)

Хвалити и благословестити бога ([вѣхоу выиноу <...> хвалаще и блѣсловестаще бѣа] Лк 24: 53, 70)

Хвалѣ въздати (комоу) ([хвалоу въздавѣ подасть оҮченикомѣ Ин 6: 11, 51; [хвалоу въздавѣ. прѣломѣ дастъ оҮченикомѣ] Мф 15: 36, 113; [хвалоу въздавѣ рече] Лк 22: 17, 222; [хвалоу въздавѣ преломі и дастъ имѣ] Лк 22: 19, 222; [хвалоу въздавѣ дастъ имѣ] Мф 26: 27, 230) *см. также* Хвалѣ въздати комоу

Хвалѣ въздати комоу ([паде ниць <...> хвалоу комоу въздати] Лк 17: 16, 169; [хвалоу тебе въздаю] Лк 18: 11, 180) *см. также* Хвалѣ въздати (комоу)

Хлѣви прѣдѣложения, хлѣвъ прѣдѣложения ([вѣнидоша <...> хлѣвы предѣложения сынѣсть] Мк 2: 26, 195; [хлѣвъ прѣдѣложения примѣ кетѣ] Лк 6: 4, 144)

Хлѣвъ нашъ насѣщѣный (днѣв- ныи) даждь (дан) намѣ днѣсь (вѣсакѣ днѣ) ([хлѣвъ нашъ на соущѣный днѣ. дан намѣ дн(ѣ)ь]

Мф 6: 11, 193; [хлѣвъ нашъ днѣв- ныи. дан намѣ всакѣ днѣ] Лк 11: 3, 366)

Хлѣвъ прѣломити ([и примѣ хлѣвъ <...> преломі] Лк 22: 19, 222; [вѣзьмѣ іс хлѣвъ. и <...> преломи] Мф 26: 26, 230)

Хлѣвъ тачнѣ(и) ([имать .ѣ. хлѣвъ тачнѣ] Ин 6: 9, 51; [оҮкроухѣ ѿ пяти хлѣвъ тач- ныихѣ] Ин 6: 13, 52)

Ходити въ слѣдѣ ([ходѣи въ слѣдѣ мене. не имать ходити въ тѣмѣ] Ин 8: 12, 88)

Ходити въ тѣмѣ ([не имать ходити въ тѣмѣ] Ин 8: 12, 88; [ходѣи въ тѣмѣ. не вѣсть камо идетѣ] Ин 12: 35, 216) *см. также* Вѣ тѣмѣ ходити

Ходити на водахѣ ([хожааше на водахѣ] Мф 14: 29, 114) *см. также* Ити по водамѣ

Ходити по морю ([иде <...> ходѣ по морю] Мф 14: 25, 114; [видѣвъше и оҮченици ходѣщѣ по морю] Мф 14: 26, 114)

Ходѣ въ слѣдѣ *см.* Ходити въ слѣдѣ

Ходѣи въ тѣмѣ *см.* Ходити въ тѣмѣ

Ходѣ по морю *см.* Ходити по морю

Хотѣщаго отѣ тебе дати не вѣзирати ([хотѣщаго ѿ тебе дати не вѣзирати] Мф 5: 42, 90)

Храмѣ божи ([вѣнидоша въ храмѣ вѣжи] Мк 2: 26, 195)

Христово рожество ([на оҮтрѣнии хѣа ржѣтва зача(лѣ)] Мф 1: 18,

щан цр(ѣ)твиѣ бжикѣ] Лк 9: 60, 159; [оуправленъ ксть въ цр(ѣ)твиѣ бжикѣ] Лк 9: 62, 159; [пророкы въ цесарствини божиѣ <...> изгоними вънѣ] Лк 13: 28, 168; [възлагоутъ въ цесарствини бжии] Лк 13: 29, 168; [неже богатоу въ цр(ѣ)твиѣ бжикѣ вънити] Лк 18: 25, 173; [ксть црѣтвиѣ бжикѣ] Лк 6: 21, 311)

Цѣсарьствикѣ небесьнокѣ ([иже са исказиша сами цр(ѣ)твиѣ ради небесьнааго] Мф 19: 12, 119; [оуподобиса цр(ѣ)твиѣ небьнокѣ члѣкѣ ц(ѣ)рю] Мф 18: 23, 120; [наоучьса црѣствию небьноуоумоу] Мф 13: 52, 307; [привлижи бо са црѣтвиѣ небьнокѣ] Мф 3: 2, 339; [привлижи бо са црѣтвиѣ небьнокѣ] Мф 4: 17, 351; [црѣтвиѣ небьнокѣ ноудитьса] Мф 11: 12, 358; [въ ц(ѣ)рьствини небьнѣмъ <...> ксть] Мф 11: 11, 358; [оуподобиса цр(ѣ)твиѣ небьнокѣ члѣкоу] Мф 13: 24, 397)

Цѣсарьствикѣ небесьскоѣ ([възлагоутъ <...> въ цр(ѣ)твини небесьцѣмъ] Мф 8: 11, 102; [болии ксть въ цр(ѣ)твини небьсцѣвомъ] Мф 18: 1, 116; [не имате вънити въ цр(ѣ)твиѣ небьскоѣ] Мф 18: 3, 116; [ксть болии въ цр(ѣ)твини небьсцѣвомъ] Мф 18: 4, 116; [неоудобъ вънити <...> въ цр(ѣ)твиѣ небьскоѣ] Мф 19: 23, 124)

Цѣсарьство божиѣ ([оуподоблю цр(ѣ)тво бжикѣ] Лк 13: 20, 167; [неоудобъ имоуцю богатьство въ цр(с)тво бжикѣ вънити] Лк 18: 24, 172; [видатъ црѣство бжикѣ] Мк 9: 1, 202; Лк 22: 18, 222; [кънѣчакѣтъса въ црѣствѣ бжии] Лк 22: 16, 222; [иже тѣ бѣ чага црѣства. бжии] Мк 15: 43,

265; [привлижиса <...> црѣство бжикѣ] Лк 10: 12, 291)

Цѣсарьство моѣ нѣстѣ отъ мира сего *см.* Нѣстѣ отъ мира сего чѣто

Цѣсарьство моѣ нѣстѣ отъсѣдѣ *см.* Нѣстѣ отъсѣдѣ чѣто

Цѣсарьство небесьнокѣ ([подобно ксть цр(ѣ)тво небьнокѣ члѣкѣ ц(ѣ)рю] Мф 23: 2, 129; Мф 22: 2, 136; [подобно ксть цесарьство небесьнокѣ. зьрноу горошьноу] Лк 13: 19, 166; [подобно ксть ц(ѣ)рьство небьнокѣ коупьцю] Мф 13: 45, 306; [подобно ксть црѣство небьнокѣ неводоу] Мф 13: 47, 307; [привлижиса црѣство небьнокѣ] Мф 10: 7, 316; [подобно ксть црѣство небьнокѣ члѣкоу домовитоу] Мф 20: 1, 358; [дамъ товѣ ключѣ цр(ѣ)тва небьнааго] Мф 16: 19, 378-379)

Цѣсарѣ севѣ творити ([ц(ѣ)рѣ себе творить] Ин 19: 12, 251)

Ч

Чаша (не) минетъ отъ мене ([не можетъ си чаша минути ѿ мене] Мф 26: 42, 233)

Чашѣ *кѣж* испити ([чашю оубо юже азъ пию. испиѣта] Мк 10: 39, 208) *см. также* Пити *кѣж* чашѣ

Четвертага стража ([въ четвъртоу стражю ноци. иде] Мф 14: 25, 114)

Четвъртѣи соборъ ([л. оѣ. четвъртаго събора. ищи] 380: 1-3)

Чловѣкоу оубиница бѣти ([онъ члѣкоу оубиница бѣ] Ин 8: 44, 48)

Чловѣкъ божи ([Мца то(ѣ). въ

десѣте] Лк 24: 9, 393)

Єдинъ отъ обою на десѣте ([шьдъ <...> єдїнъ: Ѡ обою на десѣте] Мф 26: 14, 227; [одинъ Ѡ обою на десѣте. приде] Мф 26: 17, 233)

Єдинъи истиньни богъ ([да знаютъ тебе єдинога истиньнаго бѣ] Ин 17: 3, 73)

Єдинъи на десѣте оученикъ ([Єдинъи же на десѣте оученикъ. идоша въ галилею] Мф 28: 16, 286)

Єдинъи, єдинъ (отъ) малыхъ сихъ ([иже колиждо напоитъ. єдинога малыхъ сихъ] Мф 10-11: 42, 107; [не радите о єдиномъ Ѡ малыхъ сихъ] Мф 18: 10, 88; [да погивнетъ єдинъ малыхъ сихъ] Мф 18: 14, 89)

Єже къ оуху глаголасте въ таилицахъ. проповѣстъ са на кровѣхъ ([єже къ оуху глаголасте. въ таилицехъ проповѣстѣса на кровѣхъ] Лк 12: 3, 312)

Єже ксть съказаніе ([єже ксть съказаніе] Мф 1: 23, 327)

Єле живъ ([оставльше и єль жива соуща] Лк 10: 30, 157)

Єлико аще раз(д)рѣшите на земли. вѣдетъ раз(д)рѣшено и на небесехъ ([єлико аще раздрѣшите на земли. боудетъ раздрѣшенъ и на небсехъ] Мф 18: 18, 90)

Єлико въ тьмѣ рекосте. въ свѣтѣ оуслышитъ са ([єлико въ тьмѣ рекосте. въ свѣтѣ оуслышитѣса]

Лк 12: 3, 312)

Єсть писано ([такъ ксть писано] Лк 24: 46, 69; [ксть писано въ книгахъ] Лк 3: 4, 343; [ксть писано. въ законѣ гїи] Лк 2: 23, 353; [о немъ же ксть писано] Мф 11: 10, 357)

И

Ити вѣрж ([не емлете вѣры мѣнѣ] Ин 8: 45, 48; [не гаша <...> вѣры иудѣи] Ин 9: 18, 59; [не гаша вѣры] Мк 16: 11, 391; [не гаша вѣры] Мк 16: 14, 392)

СВЕРХСЛОВНЫЕ НАИМЕНОВАНИЯ ЛИЦ, УПОМИНАЕМЫХ В ПАМЯТНИКЕ

Авель правдыни ([да придетъ <...> Ѡ крѣве авелга правдынаго] Мф 28: 35, 292)

Авифаръ архіереи ([при авифарѣ архіереи] Мк 2: 26, 195)

Аврамъ отъць ([аврамъ оць <...> радъ бы былъ] Ин 8: 56, 50)

Ангель гаврилъ ([посланъ бы(ѣ) англь гаврилъ] Лк 1: 26, 361)

Анна пророчица ([бѣ анна пророчица] Лк 2: 36, 355; [въ .ї. <...> анны прр(ѣ)цѣ] 356: 1)

Апостолъ иаковъ ([М(ѣ)ца то(ї). въ .ї. стїо ап(ѣ)ла. иакова] 364: 7)

Апостолъ матѣи ([М(ѣ)ца того

(ж). въ .ѣа. ап(ѣ)ла. маѳеа] 305: 9)

Апостолъ павълъ ([М(ѣ)ца
т(ѣ)г(ѣ)]. въ .кѣ. ст҃го ап(ѣ)ла.
павла] 352: 4)

Апостолъ ѳадѣи ([М(ѣ)ца то(ѣ)].
въ .ѣ. ст҃го <...> ап(ѣ)ла. ѳадѣа]
384: 4)

Архангелъ гаври(и)лъ ([М(ѣ)ца
то(ѣ)]. въ .ї . днѣ. съньмъ архан-
гѣома миѳилоу. и гаврилоу] 316: 20-
21)

Архангелъ миѳилъ ([М(ѣ)ца
то(ѣ)]. въ .ї . днѣ. съньмъ ар-
хангѣома миѳилоу. и гаврилоу]
316: 20-21)

Безмъздникъ кѣръ ноаннъ
([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .лѣ. ст҃ю
безмъздникоу кѣроу иваноу] 352:
13-14)

Врѣховннѣи апостолъ павълъ
([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .кѣ. ст҃хъ и
врѣховннхъ. ап(ѣ)лъ. петра. и
паула] 377: 19-20)

Врѣховннѣи апостолъ петръ
([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .кѣ. ст҃хъ и
врѣховннхъ. ап(ѣ)лъ. петра. и
паула] 377: 19-20)

Господь исоусъ ([не обрѣтоша
телесе гѣ іѣа] Лк 24: 3, 393)

Григории богословъць ([въ .кѣ.
ст҃го григориа. бѣсловца] 352: 3)

Григории ноусьскѣи ([въ .ї. ст҃го оѣа
григориа. ноусьскаго] 351: 5-6)

Григории чоудотворъць ([въ .зі.

ст҃го григориа чоудотворъца] 317:
14-15)

Давыдъ цѣсаръ ([иосѣи же роди
дѣда ц(ѣ)рѣ] Мф 1: 6, 324)

Даниилъ пророкъ ([данила
пр(ѣ)рка. пи(ѣ)] 321: 12)

Евангелистъ лоука ([въ .їі. <...>
евангѣлиста лоука] 308: 18-19)

Евангелистъ маркъ ([въ .кѣ. ст҃го
ап(ѣ)ла. и еуѣнгѣлиста марка] 364: 2)

Евангелистъ матѳеи ([въ .сі.
ст҃го ап(ѣ)ла. и еуѣнгѣлиста.
матъ(ѣ)] 317: 12-13)

Елисеи пророкъ ([вахоу <...> при
елисеи пр(ѣ)рци] Лк 4: 27, 371)

Епимерии авианъ ([иереи етеръ
<...> Ѡ епимериа авианѣ] Лк 1: 5,
372)

Ефремъ сѣринъ ([М(ѣ)ца то(ѣ)].
въ кѣ. ст҃го ефрема сѣрина] 352: 7)

Захариа сынъ варахинъ ([до
крѣве захариа сѣа варахинна]
Мф 28: 35, 292)

Игнатии богоносъць ([М(ѣ)ца
того(ж). въ .ѣ. ст҃го игнатиа.
бѣносъца] 321: 14-15; [М(ѣ)ца
то(ѣ)]. въ .кѣ. стагѣо игнатиа
бѣносъца] 351: 5-6)

Иоанъ богословъць ([М(ѣ)ца
того(ж). въ .кѣ. преставлениѣ Іѣна
бѣсловца] 305: 17-18; [М(ѣ)ца
то(ѣ)]. въ .ї. днѣ. ст҃го ап(ѣ)ла. и
еуѣнгѣлиста иоана бѣсловца] 364: 17-
18)

Иоанъ златооустъин ([М(ѣ)ца то(ж). въ .гї. сѣго иѡана златоустаго] 317: 4-5; [М(ѣ)ца то(г̃). въ .кз̃. възвращеник. иона златоустаго] 352: 5-6)

Иоанъ кръстителъ ([приде иванъ крътъль] Мф 3: 1, 339; [не въставъ рожени женами. боли и ивана кр(ѣ)тъла] Мф 11: 11, 357-358; [Ѡ дѣни бо иѡна крѣтъла] Мф 11: 12, 358; [вы(ѣ) иѡнъ кръстителъ] Мк 1: 4, 341; [прошу <...> главы иѡна крѣтъла] Мк 6: 24, 386; [даси <...> главоу. иѡна. крѣтъла] Мк 6: 25, 386; [они же Ѡвещаша. ови иона крѣтъла] Мк 8: 28, 206; [они же рѣша кмоу. ови иѡна крѣтъла] Мф 16: 14, 378; [На оутрыа сѣхъ вѣдѣвлени(х̃) и сѣго иѡна крѣтъла] 347: 9-10; [М(ѣ)ца то(г̃). въ .кг̃. зачатик. Иѡна кр(ѣ)тъла] 305: 10; [М(ѣ)ца то(г̃). въ .кд̃. ржство иѡна крѣтъла] 372: 1)

Иоанъ кръстан ([иѡна крѣстан въста Ѡ мъртвинухъ] Мк 6: 14, 384)

Иоанъ прѣдѣтча и кръстителъ ([М(ѣ)ца. то(г̃). въ .кд̃. обрѣтеник чьстныа главы. иѡна. пр(д̃)тча. и крѣтъла] 356: 10-11; [М(ѣ)ца то(г̃). въ .кѣ. оуствновеник. иѡна. прѣтча. и крѣтъла] 384: 10-11)

Иоанъ сынъ зеведеовъ ([идиаста. иаковъ иванъ. сѣна зеведеова] Мф 10: 35, 207)

Иосифъ отъ аримаѣя ([пришьдъ иосифъ Ѡ аримаѣя] Мк 15: 43, 265; [молиса <...> носифъ. иже вѣ Ѡ аримаѣя] Ин 19: 37, 299)

Иродъ цѣсарь ([рожьшюса <...> въ дѣни ирода ц(ѣ)ра] Мф 2: 1, 330; [иродъ ц(ѣ)рь съматеса] Мф 2: 3, 331; [слыша иродъ ц(ѣ)рь] Мк 6: 14, 384)

Исаиа пророкъ ([съ оубо кетъ речени исанемъ пр(д̃)ркмъ] Мф 3: 3, 339; [да събоудетьса реченок исанемъ пр(д̃)ркмъ] Мф 4: 14, 350; [кетъ писано въ книгахъ словеси исаиа пр(д̃)рка] Лк 3: 4, 343; [даша <...> кѣнгы. исаиа пр(д̃)рка] Лк 4: 17, 287; [да събоудетьса слово. исаиа пр(д̃)рка] Ин 12: 38, 66; [да събоудетьса слово. исаиа пр(д̃)рка] Ин 12: 38, 217)

Исоусъ галилеискъин ([ты вѣ съ исоусъмъ. галилеискимъ] Мф 26: 69, 237; [ты вѣ съ иѣъмъ. галилеискимъ] Мф 26: 69, 246)

Исоусъ назаранинъ ([вѣ члвкъ. съ иѣъмъ назаранинъмъ] Мф 26: 71, 237; [иѣ назаранинъ мимоходитъ] Лк 18: 37, 175; [вѣ же написано. иѣ назаранинъ] Ин 19: 19, 299)

Исоусъ нарицаемъ(и) христосъ ([родиса иѣ нарицаемин хѣтъ] Мф 1: 16, 325; [Ѡпоущо <...> иѣа. нарицаемаго х̃а] Мф 27: 17, 254; [Ѡпоущо <...> иѣа нарицаемаго хѣа] Мф 27: 17, 275; [что же творю иѣви нарицаемоу х̃оу] Мф 27: 22, 255; [что (жѣ) сътвороу. иѣоу нарицаемоу хоу] Мф 27: 22, 276)

Исоусъ сынъ бога въшьнааго ([иѣе сѣе бѣ въшьнааго. молю ти] Лк 8: 28, 153)

Исоусъ сынъ носифовъ ([обрѣто-

хотъ Гѣа. сѣа нисифова] Ин 1: 46, 196)

Исоусъ сынъ давидовъ ([ісе сїе дѣдвѣ помилоуи ма] Лк 18: 38, 175)

Исоусъ христосъ ([М(ѣ)ЦА ГЄН(Ѣ)АРА. ВЪ .ѧ. днѣ. обрѣзание гѧ. нашего. ісѹ хѧ] 336: 16-17; [М(ѣ)ца то(ї). въ .Ѣ. сѣрѣтеник. гѧ. нашего. ісѹ хѧ] 352: 18-19; [Зачало еуаѣглик ісѹ хѧ сѣа вжига] Мф 1: 1, 341; [посѣла іс хѣа] Ин 17: 3, 74)

Иаковъ зеведеовъ ([прѣшдѣ <...> дѣва брата. иакова зеведеова] Мф 4: 21, 95; [идѣста. иаковъ іванъ. сѣа зеведеова] Мф 10: 35, 207)

Июда искаріотскыи ([шдѣ кдінъ <...> нарицакмыи июда. искаріотскыи] Мф 26: 14, 219; [шдѣ кдінъ <...> нарицакмыи июда искаріотскыи] Мф 26: 14, 226-227; [Гѧа <...> июда искаріотскыи] Ин 14: 22, 242)

Июда нарицакмыи искаріотъ ([вѣниде <...> въ июдоу. нарицакмааго искаріота] Лк 22: 3, 220)

Июда прѣдавъи кго ([видѣ июда. предавыи кго] Мф 27: 3, 273)

Июда прѣдаѣ кго ([июда предаѣа кго рече] Мф 26: 25, 230)

Июда скаріофескыи ([избра <...> июдоу скаріофескаго] Лк 6: 13-16, 396)

Канафа архіерен ([ведоша къ кана-

фѣ. архіеревни] Мф 26: 57, 235; Мф 26: 57, 245; [канафа архіерѣи сы] Ин 11: 49, 62)

Кесарь авгоустъ ([изиде повелѣник ѿ кесара аугоуста] Лк 2: 1, 327)

Левгии алѣевъ ([видѣ левгиоу алѣева] Мк 2: 14, 200)

Мариа иаковла ([вѣ <...> мариа и иаковла] Мф 27: 56, 282)

Мариа носифова ([мариа же магдалыни. и мариа носнова. зѣраста] Мк 15: 47, 266)

Мариа иакова малааго ([вѣ <...> и мариа. иакова малааго] Мф 15: 40, 271)

Мариа клеопова ([стоѧхоу <...> мѣи кго и сестра мѣре кго. мѣна клеопова] Ин 19: 25, 264; Ин 19: 25, 299; Ин 19: 25, 364-365)

Мариа магдалыни ([вѣ мариа магдалыни] Мф 15: 40, 271; Мф 27: 56, 282; Мф 27: 61, 282; Лк 24: 10, 393; [приде мариа магдалыни] Мф 28: 1, 284; Мф 27: 61, 282; [мариа же магдалыни. и мариа носнова. зѣраста] Мк 15: 47, 266; [ависа прѣжде марии магдалыни] Мк 16: 19, 391; [мариа магдалыни. приде] Ин 10: 1, 394; [стоѧхоу <...> мѣи кго и сестра мѣре кго. мѣна клеопова магдалыни] Ин 19: 25, 264; Ин 19: 25, 299; Ин 19: 25, 364-365)

Мѣодни архіепископъ моравскыи ([М(ѣ)ЦА АПРИЛА ВЪ .S. днѣ <...> оѣа нашего мѣодни. архі-

еп(ѣ)па маравьска] 363: 15-18)

Миханлъ архистратигъ ([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .с. днь. чю(д). преславьнааго. миханла. архистратига] 293: 1-2)

Мжченикъ акакии ([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .й. днь. <...> мчнка акака] 293: 1-2)

Мжченикъ анастасъ ([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .кв. <...> мчнка. анастаса] 351: 19-20)

Мжченикъ хрьстофоръ ([М(ѣ)ца то(ѣ)]. въ .ѡ. <...> мчнка хрьстофора] 365: 17-18)

Мжченица варвара ([М(ѣ)ца дектавра въ .а. днь. пам(ѣ)]. стьпа мчнца. варвары] 318: 7-8)

Назарѣѡ галилеискъин ([приде <...> ѿ назарѣѡа галилеискааго] Мк 1: 9, 346)

Нееманъ сюрьскъин ([очистиса тькмо нееманъ сюрьскъин] Лк 4: 27, 371)

Нектории епископъ нарсакиа ([въ .аі. пам(ѣ)] некториа. еп(ѣ)па. нарсакиа.] 13-14, 308)

Отъ ариматеа носифъ ([отъ ариматеа. именемъ носифъ] Мф 27: 57, 282)

Отъць авраамъ ([боли еси оца <...> аврама] Ин 8: 51, 49; [оче авраме] Лк 16: 30, 147)

Отъць иларии ([въ .ка. оца нашего. илариа] 240: 4-5)

Отъць иаковъ ([боли еси оца <...> иакова] Ин 4: 12, 44)

Отъць меѡодии архиепископъ моравьскъин ([въ .з. днь. <...> оца нашего меѡодиа. архиеп(ѣ)па маравьска] Лк 1, 15-18, 363)

Павль исповѣдникъ ([въ .з. стго оца. павла исповѣдника] 16-17, 316)

Понтъскъин пилатъ ([предаша <...> понтьскоуоумоу пилатоу] Мф 27: 2, 238; [предаша <...> поньскоуоумоу пилатоу] Мф 27: 2, 273; [владающю понтьскоуоумоу пилатоу иудею] Лк 3: 1, 342)

Правдникъ акима ([въ .ѡ. правднику. акима <...> пи(ѣ)] 295: 20-21)

Пророкъ иеремиа ([реченое пр(ѡ)ркь. иеремиемъ] Мф 27: 9, 274; [реченок пр(ѡ)ркь. иеремиемъ] Мф 2: 17, 333)

Пророкъ исаня ([реченок пр(ѡ)ркь. исанемъ] Мф 8: 17, 100; [реченое пр(ѡ)ркь. исанемъ] Мф 12: 17, 335; [въ .ѡ. стго пр(ѡ)рка исаня] 365: 17-18)

Прѣподовьнъин маркелъ ([въ .кѡ. стхъ младеньць. и преподовьнаго маркела] 336: 10-12; [въ .ді. преподовьнааго. маркела] 383: 18-19)

Свѡтаа анастасиа римлянъини ([стра(ѣ). стви анастасии. римлянина] 315: 9-10)

Свѡтаа безмьздника козма и дамианъ ([въ .а. днь. стюо безмьзднику. козмы. и дамиана] 315: 14-17; 379: 8-10)

Свѡтаа еуфимиа ([въ .зї. днь. стра(ѣ). стьпа. еуфимивъ] 301: 19)

Свѡтаа мжченица анастасиа

Свѣтъи апостолъ ѳома ([вѣ .з̄. днѣ. ст҃го ап(ѣ)ла. ѳомы] 308: 5)

Свѣтъи арсени ([вѣ .й. днѣ. <...> ст҃го арс(е)ниа] 364: 17-18)

Свѣтъи аѳанасии ([вѣ .йї. ст҃го аѳанасиа] 351: 15)

Свѣтъи безмъздникъ дамианъ ([вѣ .а̄. днѣ. ст҃юю безмъздникоу. козмы. и дамиана] 379: 8-10)

Свѣтъи безмъздникъ ноанъ ([вѣ .ла̄. ст҃юю безмъздникоу. куроу иваноу пи(ѣ)] 352: 13-14; [вѣ .кй̄. ст҃юю безмъздникоу. кѹра. ноана слоу(ж)] 377: 16-17)

Свѣтъи безмъздникъ козма ([вѣ .а̄. днѣ. ст҃юю безмъздникоу. козмы. и дамиана] 379: 8-10)

Свѣтъи безмъздникъ кѹръ ([вѣ .ла̄. ст҃юю безмъздникоу. куроу иваноу пи(ѣ)] 352: 13-14; [вѣ .кй̄. ст҃юю безмъздникоу. кѹра. ноана слоу(ж)] 377: 16-17)

Свѣтъи василии ([вѣ .а̄. днѣ. <...> ст҃го василиа] 336: 17-18)

Свѣтъи врьховьнѣи апостолъ павль ([вѣ .кѣ̄. ст҃хъ и врьховьнѣхъ. ап(ѣ)лѣ. петра и паула] 377: 19-20)

Свѣтъи врьховьнѣи апостолъ петръ ([вѣ .кѣ̄. ст҃хъ и врьховьнѣхъ. ап(ѣ)лѣ. петра и паула] 377: 19-20)

Свѣтъи вачеславъ ([вѣ .кй̄. ст҃го. вачеслава] 306: 1)

Свѣтъи григории богословъ ([вѣ .кѣ̄. ст҃го григориа. бѣсловаца] 352: 3)
см. также Григории богословъ

Свѣтъи григории великѣи армениа ([вѣ .а̄. ст҃го. григориа. великѣи

армениа] 306: 3-4)

Свѣтъи григории чудотворъ ([вѣ .зи. ст҃го григориа чудотворъца] 317: 14-15) *см. также* Григории чудотворъ

Свѣтъи дамианъ ([вѣ. к̄з. ст҃го козмы. и дамиана] 305: 20-21)

Свѣтъи даниилъ пророкъ ([вѣ .зи. ст҃хъ .г̄. отрокъ и данила пр(ѣ)рка] 321: 11-12)

Свѣтъи дионисии ареопагитъ ([вѣ. г̄. днѣ. ст҃го дионисиа ареопагита] 306: 13-14)

Свѣтъи елеѹѳерии ([вѣ .ей̄. палл(т̄). ст҃го елеѹѳериа] 321: 6-7)

Свѣтъи еѹфимии ([вѣ .к̄. ст҃го еѹфимиа] 351: 17)

Свѣтъи ефремъ сѹринъ ([вѣ. кй̄. ст҃го ефрема сѹрина] 352: 7)

Свѣтъи еѹстаѳии ([вѣ .к̄. стра(ѣ). ст҃го еѹстаѳиа] 304: 6)

Свѣтъи еѹстратии ([вѣ .г̄ї. ст҃го. еѹстратиа] 321: 1-2)

Свѣтъи еѹтѹхни патриархъ ([вѣ. з̄. днѣ. ст҃го еѹтѹхиа. патриарха] 363: 16)

Свѣтъи зинови ([вѣ .а̄. стра(ѣ). ст҃го зиновиа] 315: 11)

Свѣтъи игнатии богоносъ ([вѣ .к̄. ст҃го игнатиа. бѣносъца] 321: 14-15; [вѣ .кѣ̄. ст҃го игнатиа бѣносъца] 352: 9-10)

Свѣтъи ноанъ златоѹстѣи ([вѣ. г̄ї. ст҃го иѡана златоѹстаго] 317: 4-5)

Свѣтъи ноанъ крѣстителъ ([На ѹтрьга <...> ст҃го иѡна крѣтла] 347: 9-10)

Свѣтъи иона постѣникъ ([вѣ. а̄. и

сѣго. Іѡна. постыни(ѣ)] 288: 20-21)

Свѣтѣи носифъ патриархъ ([вѣ .ѣѡ. пама(ѣ). сѣго. носифа. патриарха] 315: 7-8)

Свѣтѣи исповѣдникъ авивъ ([вѣ .ѣі. сѣхъ исповѣдникъ. самонѣ. гоурна. и авива] 317: 9-10)

Свѣтѣи исповѣдникъ гоурни ([вѣ .ѣі. сѣхъ исповѣдникъ. самонѣ. гоурна. и авива] 317: 9-10)

Свѣтѣи исповѣдникъ самонъ ([вѣ .ѣі. сѣхъ исповѣдникъ. самонѣ. гоурна. и авива] 317: 9-10)

Свѣтѣи иаковъ. братъ господень ([вѣ .ѣг. пама(ѣ). сѣго иакова. брата господня] 311: 14-15)

Свѣтѣи калиникъ (патриархъ) ([вѣ .ѣв. сѣго. калиника. патриарха] 384: 5-6)

Свѣтѣи климентъ (архиепископъ римскы) ([вѣ .ѣг. сѣго. климента] 317: 21; [вѣ .ѣг. сѣго. климента. архиеп(ѣ)па римска] 317: 21 – 318:1; [вѣ .ѣг. сѣго. климата] 352: 1; [вѣ .ѣ. обрѣтеникъ мощьмъ сѣго климанта] 352: 11-12)

Свѣтѣи козма ([вѣ. ѣз. сѣго козмы. и дамиана] 305: 20-21)

Свѣтѣи кѹприанъ ([вѣ .ѣ. днѣ. сѣаго кѹприана и ѹстины] 306: 8-9)

Свѣтѣи кѹрикъ ([вѣ .ѣі. сѣхъ кѹрика. и оѹлиты слоѹ(ж)] 379: 19-20)

Свѣтѣи кѹрилъ ([вѣ .ѣі. сѣго аѡнасна. и кѹрила] 351: 15-16; [вѣ .ѣі. сѣго <...> кѹрила] 356: 4-5)

Свѣтѣи лазаръ ([ѢѸ(Ѣ) .ѣ. и сѣго. лазора] 209: 8)

Свѣтѣи лѹѣктъ ([вѣ .ѣѡ. стра(ѣ).

сѣго лѹѣкта] 351: 3)

Свѣтѣи митрофонъ (архиепископъ цѣсарга града) ([вѣ .ѣ. днѣ сѣго митрофона. архиеп(ѣ)па. ц(ѣ)ра града] 370: 9-11)

Свѣтѣи миѡилъ ([вѣ .ѣѡ. сѣго миѡила] 306: 2)

Свѣтѣи мѡченикъ агаѡоникъ ([вѣ .ѣв. <...> сѣго мѡнка агаѡоника] 384: 5-6)

Свѣтѣи мѡченикъ андроникъ ([вѣ .ѣі. стра(ѣ). сѣымъ мѡникмъ. прова. тараха. и андроника] 308: 15-16)

Свѣтѣи мѡченикъ анѡимъ ([вѣ г. сѣго мѡнка. анѡима] 290: 7)

Свѣтѣи мѡченикъ аполонъ ([вѣ .ѣі. сѣхъ мѡникъ. фѹлимона. и аполона] 321: 3-4)

Свѣтѣи мѡченикъ вавѹла ([вѣ .ѣ. сѣго. мѡка. вавѹлы] 290: 9)

Свѣтѣи мѡченикъ вакхъ ([вѣ .ѣ. днѣ. сѣою мѡикоѹ сергиа вакха] 308: 8-9)

Свѣтѣи мѡченикъ василискъ ([вѣ .ѣв. сѣго мѡника василиска] 369: 1)

Свѣтѣи мѡченикъ витъ ([вѣ .ѣі. сѣго мѡнка. вита] 371: 21)

Свѣтѣи мѡченикъ георгии ([вѣ. ѣг. сѣго мѡнка геѡргиа] 364: 1)

Свѣтѣи мѡченикъ димитрин ([вѣ .ѣз. стра(ѣ). сѣоמוѹ. мѡикоѹ. димитриноѹ] 313: 14-15)

Свѣтѣи мѡченикъ диомидъ ([вѣ .ѣі. сѣго. мѡника. диомида] 384: 1)

Свѣтѣи мѡченикъ исидоръ ([вѣ .ѣі. сѣго мѡника исидора] 367: 16)

Свѣтѣи мѡченикъ (и чѣтьць) макрианъ ([вѣ .ѣе. сѣхъ мѡникъ. и

чьтьць. макрїана] 311: 18-19)

Свѣтѣи мѣченикъ (и чьтьць) мартѣрини ([вѣ .ѣѣ. стѣхъ мѣникъ. и чьтьць. макрїана. и мартѣрина] 311: 18-19)

Свѣтѣи мѣченикъ мамантъ ([ѣѣ. стѣго мч(н)ка маманта] 288: 20-21)

Свѣтѣи мѣченикъ меркоѣрини ([вѣ .ѣѣ. <...> стѣго мѣника меркоѣрина] 318: 2-3)

Свѣтѣи мѣченикъ мина ([вѣ .ѣѣ. стѣго мѣника] 317: 2)

Свѣтѣи мѣченикъ мокии ([вѣ .ѣѣ. стѣго. мѣника. мокиа] 367: 11)

Свѣтѣи мѣченикъ несторъ ([вѣ .ѣѣ. стра(ѣ). стѣго мѣника. нестора] 314: 11-12)

Свѣтѣи мѣченикъ пантелеимонъ ([вѣ .ѣѣ. стѣго мѣника пантелеимона] 380: 11)

Свѣтѣи мѣченикъ провъ ([вѣ .ѣѣ. стра(ѣ). стѣимъ мѣникмъ. прова. тараха. и андроника] 308: 15-16)

Свѣтѣи мѣченикъ прокопии ([вѣ .ѣѣ. стѣго мѣка прокопия] 379: 13)

Свѣтѣи мѣченикъ сергии ([вѣ .ѣѣ. днѣ. стѣю мѣикоѣ сергия вакха] 308: 8-9)

Свѣтѣи мѣченикъ тарахъ ([вѣ .ѣѣ. стра(ѣ). стѣимъ мѣникмъ. прова. тараха. и андроника] 308: 15-16)

Свѣтѣи мѣченикъ трѣфонъ ([вѣ .ѣѣ. днѣ. стѣго мѣника трѣфона] 352: 16)

Свѣтѣи мѣченикъ фока ([вѣ .ѣѣ. стѣго. мѣника фоки] 380: 6)

Свѣтѣи мѣченикъ фѣлимонъ ([вѣ .ѣѣ. стѣхъ мѣникъ. фѣлимона. и

аполона] 321: 3-4)

Свѣтѣи мѣченикъ фѣрсъ ([вѣ .ѣѣ. стѣхъ мѣникъ. фѣлимона. и аполона. и фѣрса] 321: 3-4)

Свѣтѣи никита ([вѣ .ѣѣ. днѣ. стра(ѣ). стѣго никиты] 301: 17)

Свѣтѣи отѣць авраамъ ([Не(ѣ). предѣ рожьствѣмъ хѣмъ. стѣхъ оѣъ. аврамоѣ. исаакоѣ. и иаковоѣ] 323: 12-13)

Свѣтѣи отѣць анатоліи ([вѣ .ѣѣ. стѣхъ оѣъ. маѣиміана. и прокла. и анатоліа] 317: 16-17)

Свѣтѣи отѣць антоніи ([вѣ .ѣѣ. стѣго оѣа антоніа] 351: 13)

Свѣтѣи отѣць германъ ([вѣ .ѣѣ. стѣю оѣю. епифаноѣ и герmanoѣ] 367: 14-15)

Свѣтѣи отѣць григоріи ноѣсьскіи ([вѣ .ѣѣ. стѣго оѣа григоріа. ноѣсьскаго] 351: 5-6)

Свѣтѣи отѣць епифанъ ([вѣ .ѣѣ. стѣю оѣю. епифаноѣ и герmanoѣ] 367: 14-15)

Свѣтѣи отѣць исаакъ ([Не(ѣ). предѣ рожьствѣмъ хѣмъ. стѣхъ оѣъ. аврамоѣ. исаакоѣ. и иаковоѣ] 323: 12-13)

Свѣтѣи отѣць иаковъ ([Не(ѣ). предѣ рожьствѣмъ хѣмъ. стѣхъ оѣъ. аврамоѣ. исаакоѣ. и иаковоѣ] 323: 12-13)

Свѣтѣи отѣць маѣиміанъ ([вѣ .ѣѣ. стѣхъ оѣъ. маѣиміана. и прокла. и анатоліа] 317: 16-17)

Свѣтѣи отѣць нашъ никола (избавникъ и архіепископъ въ мирѣхъ) ([вѣ .ѣѣ. стѣго оѣа нашего. никола. избавника. и архіепа(ѣ)па

въ мѹрѣхъ] 320: 15-16)

Свѣтъи отьць нашъ сава ([въ .ѣ. днѣ. ст҃го. оца наше(го). савы] 319: 20-21)

Свѣтъи отьць павль (исповѣдникъ) ([въ .з̄. ст҃го оца павла исповѣдника] 316: 16)

Свѣтъи отьць проклъ ([въ .к̄. ст҃хъ оцѣ. маѣимиана. и прокла. и анатолиа] 317: 16-17)

Свѣтъи отьць тараси ([въ .ке. ст҃го. оца нашего тарасиа] 358: 11)

Свѣтъи памфилъ ([въ .зи. ст҃го памфила] 356: 6)

Свѣтъи пафноутти ([въ .ке. ст҃го. романа и пафноуттиа] 305: 15-16)

Свѣтъи петръ алеѣандрьскыи ([въ .кг. <...> ст҃го. петра алеѣандрьскаго] 318: 1-2)

Свѣтъи правѣдникъ анна ([въ .ѡ. ст҃ю правѣдникуѹ. ивакима. и анны] 320: 19-20; [въ .ке. ст҃ю правѣдникуѹ. ивакима. и анны] 380: 8-9)

Свѣтъи правѣдникъ ноакимъ ([въ .ѡ. ст҃ю правѣдникуѹ. ивакима. и анны] 320: 19-20; [въ .ке. ст҃ю правѣдникуѹ. ивакима. и анны] 380: 8-9)

Свѣтъи пророкъ елисеи ([въ .ди. ст҃го пр(ѡ)рка елисеа] 370: 17)

Свѣтъи пророкъ захариа ([въ .ѣ. днѣ. ст҃го. пр(ѡ)рка захарии] 291: 13)

Свѣтъи пророкъ иеремиа ([въ .а. днѣ. ст҃го. прѣрка иеремиа] 364: 11)

Свѣтъи пророкъ илиа ([въ .к̄. ст҃го пр(ѡ)рка илиѣ] 380: 4)

Свѣтъи пророкъ исана ([въ .к̄.

ст҃го пр(ѡ)рка исана] 365: 17)

Свѣтъи пророкъ самоилъ ([въ .ѡ. ст҃го пр(ѡ)рка самоила] 384: 3)

Свѣтъи прьвомъченикъ стѣфанъ ([въ .кз̄. ст҃го прьвомъчѣка стѣфана] 336: 6-7; [въ .в. обрѣтеникѣ мощьмъ ст҃го прьвомъчѣка стѣфана] 380: 15-16)

Свѣтъи романъ ([въ .ке. ст҃го. романа и пафноуттиа] 305: 15-16)

Свѣтъи самѡонъ ([въ .кз̄. ст҃го самѡона] 377: 15)

Свѣтъи свѣщеномъченикъ васили ([въ .кз̄. ст҃го сщѣномъчѣка. василѣа] 364: 5)

Свѣтъи свѣщеномъченикъ поликарпъ ([въ .кѣ. ст҃го сщѣномъчѣка. поликарпа] 356: 8-9)

Свѣтъи симеонъ богопримѣць ([въ .г̄. ст҃го и симеона. вѣопри-и(м)ца] 356: 1)

Свѣтъи сильвестръ. папежь римьскыи ([въ .в. ст҃го сильвестра. папежа римьскаго] 339: 2)

Свѣтъи сѹмеонъ ([ст҃го сѹмеона. еѹа(г̄). ищи] 278: 5)

Свѣтъи трофимъ ([въ .кѡ. палла(т̄). ст҃го. носифа. патриарха и трофима] 315: 7-8)

Свѣтъи ѡеодоръ ([ѡоѹ(ѣ). а. по(ѣ). И ст҃го ѡеодора] 195: 1-2)

Свѣтъи ѡеодоръ евѣхантьскыи ([въ .й̄. ст҃го. ѡеодора. евѣхантьскаго] 370: 12-13)

Свѣтъи ѡеодоръ патриархъ ([въ .а. ст҃го. ѡеодора. патриарха] 336: 14)

Свѣтъи ѡома патриархъ ([въ .кѡ. ст҃го. ѡомы патриарха] 361: 5)

Свѣтъи цѣсарь константинъ ([въ

.ќа. сѣою ц(ѣ)рю костантина] 367: 18-19)

Симонъ нонинъ ([симоне нонинъ любвиши ли ма] Ин 21: 15, 83; Ин 21: 16, 83; Ин 21: 17, 84)

Симонъ кѣриненскъ ([задѣша <...> симоноу кѣриненскоу] Мк 15: 21, 257; Мк 15: 21, 269)

Симонъ нарицаемъ петръ ([видѣ <...> симона нарицаемаго петра] Мф 4: 18, 95)

Симонъ петръ ([гѣла <...> братъ симона петра] Ин 9: 8, 51; [гѣла симоноу петроу] Ин 21: 15, 83; Ин 10: 2, 394; [приде <...> къ симоноу петрѣ] Ин 13: 6, 228; [гѣла <...> симонъ петръ] Ин 13: 9, 228; Ин 13: 36, 239; Ин 13: 37, 239; [бѣ <...> симонъ петръ] Ин 18: 25, 244; [симонъ петръ рече] Мф 16: 16, 378; [приде къ симоноу петроу] Ин 10: 2, 394; [приде <...> симонъ (петръ)] Ин 20: 6, 394)

Симонъ прокаженъи ([бывъшю <...> въ домоу симона прокаженаго] Мф 26: 6, 218; [бывъшю <...> въ домоу симона прокаженаго] Мф 26: 6, 226)

Тиверии кесарь ([въ патокъ на десѣте лѣто вл(а)дычства тиверии кесаря] Лк 3: 1, 342)

Цѣсарь коста(н)тинъ ([М(ѣ)ца то(ѣ) въ .ќа. сѣою ц(ѣ)рю костантина] 367: 18-20)

СВЕРХСЛОВНЫЕ ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАИМЕНОВАНИЯ

Великаа арменна ([М(ѣ)ца того (ж). въ .ќ. сѣго. григориа. великыа арменна] 273: 3)

Видѣсаида галилѣ(е)искаа ([бѣ ѿ видѣсаиды галилѣискыа] Ин 12: 21, 63)

Виѣлеемъ иуденскъ ([рожьшюса въ виѣлеомѣ иуденсцѣмъ] Мф 2: 1, 330; [рекоша <...> въ виѣлеомѣ иуденсцѣмъ] Мф 2: 5, 331)

Виѣлѣомьскъ градъць ([рѣша <...> ѿ виѣлѣомьска градъца] Ин 7: 42, 86)

Виѣсаида галиленскаа ([бѣ ѿ виѣсаиды галиленскыа] Ин 12: 21, 214)

Виѣсаида градъ ([бѣ ѿ виѣсаиды града] Ин 1: 45, 196)

Въсь геѣсимани ([приде <...> въ въсь нарицаемю. геѣсимани] Мф 26: 36, 231)

Гора елеоньска ([изидоша въ гороу елеоньскоую] Мф 26: 30, 231; [идлаше <...> въ гороу елеоньскоую] Лк 22: 39, 225; [сѣдацю <...> на горѣ елеоньсцѣи] Мф 24: 3, 131)

Гора синаискаа ([въ горѣ синаисцѣи. ищи] 351: 8)

Градъ галиленскъ ([послан бы(ѣ) <...> въ градъ галиленскъ] Лк 1: 26, 361)

Градъ иероусалимскъ ([садите въ градѣ иер(ѣ)лимьстѣ] Лк 24: 49, 69)

Градъ назаретскъи ([възиде <...> ѿ галилеа града назаретскаго] Лк 2: 4, 327)

Градъ назареѣъ ([възвратиши се <...> въ градъ <...> назареѣъ] Лк 2: 39, 355)

Земля генисареѣйска ([придоу на землю генисареѣйскоу] Мф 14: 34, 115)

Земля израилева ([изиди въ землю израилю] Мф 2: 20, 334; [въниде въ землю израилю] Мф 2: 21, 334)

Земля иудея ([и ты вниде оме земли иудея] Мф 2: 6, 331)

Земля завлония ([земля завлония] Мф 4: 15, 350)

Земля невѣалимля ([земля невѣалимля] Мф 4: 15, 350)

Иорданская рѣка ([кръщахоу <...> вси въ иорданъ(ѣ)цѣи рѣцѣ] Мк 1: 5, 341)

Иуденская страна ([исходѣаше <...> вса иуденская страна] Лк 6: 13-16, 396)

Кесария филипова ([изиде <...> въ вси кесария филиповы] Мк 8: 27, 206)

Морк галиле(ѣ)иско ([ходан <...> при мори галилеистѣмь] Мф 4: 18, 95; [приде на море галиленско] Мк 7: 31, 202)

Область гергесинская ([молиша <...> области гергесинския] Лк 8: 37, 154)

Поморие сидонско ([ѿ помориа тоурьска и сидонска <...> придоша послушати его] Лк 6: 17, 310; [ѿ помориа турьска и сидонска <...> придоша послушати его] Лк 6: 17, 396)

Поморие тоурьско ([ѿ помориа тоурьска и сидонска <...> придоша послушати его] Лк 6: 17, 310; [ѿ помориа турьска и сидонска <...> придоша послушати его] Лк 6: 17, 396)

Предѣли декапольски ([приде на море галиленско. предѣлы декапольски] Мк 7: 31, 202-203)

Предѣли завоулони ([пришьдъ въ капернаоумъ. поморие (въ) предѣлѣхъ. завлонихъ] Мф 4: 13, 350)

Предѣли магдальски ([въ предѣлы магдальски] Мф 15: 39, 113)

Предѣли невѣалимля ([пришьдъ въ капернаоумъ. поморие (въ) предѣлѣхъ. завлонихъ. и невѣалимляхъ] Мф 4: 13, 350)

Предѣлъ сидонскъ ([ишьдъ ѿ предѣлъ. тоурьскъ и сидонскъ] Мк 7: 31, 202-203)

Предѣлъ тоурьскъ ([ишьдъ ѿ предѣлъ. тоурьскъ и сидонскъ] Мк 7: 31, 202-203)

Поустыни иуденская ([приде <...> въ поустыни. иуденскѣ] Мф 3: 1, 339)

Сереѣта сидонская ([посланъ бы(ѣ) <...> въ сереѣтоу сидонскоу] Лк 4: 26, 371)

Страна гадарѣньска ([пришьдѣ-
шю <...> въ страну гадарѣньскоу
сърѣте] Лк 8: 27, 152)

Страна галиленска ([ѡиде въ
страну галиленскоу] Мф 2: 22, 334)

Страна гергесиньска ([пришьдѣшю
<...> въ страну гергесиньскоу.
сърѣтоста] Мф 8: 28, 103)

Страна иорданьска ([исъхожаше
къ нѣмоу <...> вса страна
иорданьска] Мф 3: 5, 339)

Страна иуденска(га) ([и приде въ
<...> страну иуденскоу] Лк 3: 3,
343; [вы(ѣ) <...> страхъ <...> въ всеи
странѣ иуденцѣи] Лк 1: 65, 376)

Страна кесариа ([пришьдѣ <...> въ
страну кесариа] Мф 16: 13, 378)

Страна сидоньска ([въниде <...>
въ страны <...> сидоньскы] Мф 15:
21, 182)

Страна тоурьска ([въниде <...>
въ страны тоурьскы] Мф 15: 21,
182)

Трахонитьскага страна ([четвер-
товластьствоующю <...> трахонить-
скою страну] Лк 3: 1, 342)

Цѣсарь градъ ([тарасиа. архи-
еп(ѣ)па. ц(ѣ)ри градѣ] 358: 11-12;
[митрофона. архиеп(ѣ)па. ц(ѣ)рѣ
града] 370: 9-11)

СРАВНИТЕЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ

Ако на небесе и на земли ([ака на
неби и на земли] Мф 6: 10, 193)

Акты друугага (оутвърди сѣ рѣка
кѣго цѣла) ([оутвърдисѣ роука кѣго

цѣла. акы друугага] Мк 3: 5, 196)

Ако агньца посрѣдѣ вѣлкѣ (по-
сылати кого) ([се азъ посылаю вы:
такъ агньца посрѣдѣ вѣлкѣ] Лк 10: 3,
290-291)

Ако блади (глаголи чина гавиша сѣ)
([и авишасѣ прѣдѣ ними ако блади
гѣи ихъ] Лк 24: 10, 393)

Ако власть имын (оучити) ([вѣ бо
оуча га такъ власть имын] Мф 7-8:
29, 96)

(отъць любитѣ вѣ) Ако вѣ мене
възлюбисте ([самѣ бо оѣць любитѣ
вы. такъ вы мене възлюбисте] Ин
16: 27, 81)

Ако голѣбикѣ (вѣдѣте цѣли)
([боудѣте <...> цѣли такъ голоуѣикѣ]
Мф 10: 16, 369)

Ако голѣбѣ (доухъ (божин)
съходащѣ съ небесѣ) ([видѣ раз-
водащасѣ невѣса. и дѣхъ такъ голоуѣѣ
съходащѣ на нь] Мк 1: 10, 346;
[ѡвѣрзошасѣ кѣмоу невѣса. и видѣ дѣхъ
бжин съходащѣ. такъ голоуѣѣ
идоушѣ на нь] Мф 3: 17, 347;
[видѣхъ дѣхъ съходащѣ такъ
голоуѣѣ. съ невѣсе] Ин 1: 32, 347-348)

Ако дѣти (вѣти) ([боудете такъ
дѣти] Мф 18: 3, 116)

Ако же възлюбихъ васѣ. да и вѣ
любите друугѣ друуга ([такъ же
възлюбихъ васѣ. да и вы любите
друугѣ друуга] Ин 13: 34, 238)

Ако же змиѣ (вѣдѣте мѣдри)
([боудѣте моудри. такъ же змиѣ]
Мф 10: 16, 369)

Ако же и мѣ кѣдино (вѣдѣтѣ кѣто
кѣдино) ([и га зѣ славоу юже дастѣ
ми дахъ имѣ да боудоутѣ кѣдино.
такъ же и мы кѣдино] Ин 17: 22, 82)

(вждете оубо щедри) Гѣко же и отьць вашъ щедръ ксть ([воудѣте оубо щедри. тако же и оѣць вашъ щедръ ксть] Лк 6: 36, 141)

Гѣко же моисей възнесе змиѣ въ поустыни (такъ подобаетъ възнести сѧ сынови чловѣчьскоуоу) ([такъ же моиси възнесе. змию въ поустыни. тако подобаетъ възвестисѧ сѣоу чл(д)вчскоуоу] Ин 3: 14, 296)

Гѣкоже пастоухъ разлжчатъ овьца отъ козлыщъ (разлжити кого) ([разлоучитъ г. дроугъ Ѡ дроуга. тако же пастоухъ разлоучатъ овьца Ѡ козлыщъ] Мф 25: 32, 211-212)

Гѣкоже розга (изврѣжетъ сѧ вѣнъ) ([изврѣжетсѧ вѣнъ. тако же розга] Ин 15: 6, 77)

Гѣкоже събираетъ кокошь пѣтеньца своѧ подъ крилѣ (събрати чада чна) ([съ(бъ)рати чада твоѧ. тако же събираетъ кокошь пѣтеньца своѧ подъ крилѣ] Мф 28: 37, 292)

Гѣко зрно гороушьно (имѣти вѣрѣ) ([аще имати вѣроу тако зрно гороушьно] Мф 17: 20, 117; [аще высте вѣроу имѣли. тако зрно гороушьно] Лк 17: 6, 176)

Гѣко зъло (пронесжтъ има ваше) ([пронесоутъ има ваше тако зло] Лк 6: 22, 311)

(исцѣлѣ) Гѣко и дроугага (рѣка) ([оутвърдисѧ роука ѧго и исцѣлѣ тако и дроугага] Лк 6: 10, 145)

Гѣко и прочии чловѣци (нѣсмь во азъ) ([нѣсмь во азъ тако и прочии члѣци] Лк 18: 11, 180)

Гѣко и сына своѧго иночадааго

(възлюбити миръ) ([такъ бо възлюби мира. тако и сѣа своѧго иночадааго] Ин 3: 16, 296)

Гѣко и ѧзъчъници (лихо глаголати) ([не лихо глѣте. тако и ѧзъчъници] Мф 6: 7, 193)

Гѣко корабль на пжчинѣ моря (въ житии отагъченъ) ([И инога члѣка отагъченъ грѣхы вѣчисльнъими <...> въ житии тако корабль на [поучине моря]] 390: 17-21)

Гѣко кънижьници и фарисей (бъти) ([бѣ <...> оуча <...> тако кънижьници ихъ и фарисѣи] Мф 7-8: 29, 96)

Гѣко лицемѣри (бъти) ([не бдѣте тако лицемѣри сѣтжющесѧ] Мф 6: 16, 194)

Гѣко мрътви (стрѣгъщенъ быша), тако мрътвъ (бъти) ([сѣтрасоша же сѧ стрегоущи. и быша тако мрътви] Мф 28: 3, 284; [и бы(сѣ) тако мрътвъ] Мк 9: 26, 205)

Гѣко мълниѧ (бѣ зракъ чни) ([бѣ же зракъ ѧго тако мълныѧ] Мф 28: 3, 284)

(не) Гѣко мытарь (бъти) ([нѣсмь во азъ <...> не тако съ мытарь] Лк 18: 11, 180)

Гѣко мълниѣ съ невесе съпадъшѣ (видѣхъ сотонѣ) ([видѣхъ сотоноу тако мълнию съ нѣсе съпадъшю] Лк 10: 18, 309)

Гѣко овьца посрѣдѣ вълкъ (азъ сълѣ вы) ([се азъ сълю вы. тако овьца посрѣдѣ вълкъ] Мф 10: 16, 369)

Гѣко отрочѧ (съмѣрити сѧ) ([иже бо сѧ съмѣритъ тако отрочѧ] Мф 18: 4, 116)

Глаголю и отъць вашъ небесьскыи
(быти съвършенъ) ([ако и оць
вашъ небьскыи съвършенъ ксть]
Мф 5: 48, 91)

Глаголю плавъ (быти) ([нивы. ако
плавъ соуть къ жатвѣ] Ин 4: 36, 47)

Глаголю розга (исъшетъ) кьто ([кто
въ мнѣ не пребоудеть. извържетъ-
са вьнѣ ако розга исъшетъ] Ин 15:
6, 314)

Глаголю самъ са (възлюбити кого)
([възлюбиши гдѣ бѣ твою <...> ако
самъ са] Лк 10: 27, 156-157)

Глаголю свѣтъ (ризы чинъ быша)
([ризы ко быша ако свѣтъ] Мф
17: 2, 382)

Глаголю слоуга (быти) ([да боудеть
ако мнни. и старѣи ако слоуга] Лк
22: 26, 223)

Глаголю слоужаи (быти) ([азъ же
посредѣ васъ ксмь. ако слоужаи] Лк
22: 27, 223)

Глаголю слънце (просвѣте са лице
чине) ([просвѣтѣса лице ко ако
слънце] Мф 17: 2, 382)

Глаголю снѣгъ (одѣникъ чинъ бѣло)
([одѣникъ ко бѣло ако снѣгъ] Мф
28: 3, 284; [быша ризы ко вьщаща-
са. бѣлы зѣло ако снѣгъ] Мк 9: 3,
381)

Глаголю содомгамъ (глаголати) ([глаголю
же вамъ. ако содомгамъ] Лк 10: 12,
291)

Глаголю свѣтъ придетъ (на вьса
сѣдаща на лицы вьсея земля)
([ако свѣтъ бо придетъ на вьса
сѣдаща на лицы вьсея земля] Лк
21: 35, 189)

Глаголю ты отъче въ мнѣ (и азъ въ
тебѣ) ([ако же ты отъче въ мнѣ. и
азъ въ тебѣ] Лк 6, Ин 17: 21, 82)

Глаголю оумръ (изидѣ доухъ) ([и изи-
де (дохъ) и вы(ѣ) <...> ако
оумръ] Мк 9: 26, 205)

Глаголю хощете да творятъ вамъ. (и
вы творите имъ тако же) ([ако
хощете да творю вамъ чл(ѣ)вци и
вы творите имъ тако же] Лк 6: 31,
140)

Глаголю упокрити творатъ въ сънь-
мищихъ (не въстрѣжити предѣ
собою) ([не въстрѣжи предѣ собою.
ако упокрыти творатъ въ
съньмищихъ] Мф 6: 2, 192)

ТУРОВСКОЕ ЕВАНГЕЛИЕ И ЕГО ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЙ КОРПУС

Туровское Евангелие (Туровские листки; белор. Тураўскае Евангелле) – кириллический памятник славянской письменности XI века, который хранится в библиотеке Академии наук Литвы. Свое название Евангелие получило по месту находки. Туров в XI–XIII вв. был столицей древнерусского Туровского княжества, в конце XIX в. город входил в состав Минской губернии Российской империи, сейчас причислен к Гомельской области Республики Беларусь. От рукописи сохранилось только 10 листов. Они были найдены в 1865 году в ящике из-под угля двумя участниками организованной Виленским учебным округом археографической экспедиции – Н.И. Соколовым (сверхштатным учителем Виленского учебного округа), и В.В. Грязновым, учителем рисования 1-й Виленской гимназии. Рукопись поступила в Виленскую Публичную библиотеку (Литва). В 1867 г. два листа были изданы И.И. Срезневским [Срезневский 1867], а в 1868 в хромофотографическом издании был опубликован весь сохранившийся текст Евангелия [Туровское евангелие 1868]. В 1869 г. в Вильне вышло исследование текста памятника, подготовленное П.А. Гильтебрандтом – «Туровское евангелие XI в.: 1. Краткое известие о Туровском евангелии; 2. Древний текст с современным насупротив и с отметами по Остромирову евангелию» [Гильтебрандт 1869]. По свидетельству П.А. Гильтебрандта, «первая догадка объ отнесеніи Туровскаго Евангелія къ XI вѣку принадлежитъ Н.И. Соколову и подтверждена свидѣтельствомъ академикомъ И.И. Срезневскаго и А.Ф. Бычкова» [Гильтебрандт 1869: VIII].

Туровское евангелие представляет собой короткий апракос. Евангелие-апракос короткого типа – богослужебный сборник евангельских чтений (зачал), которые расположены в нем по порядку прочтения отдельных фрагментов во время соборного богослужения. Апракос состоит из двух частей: синаксарной и календарной. Первая отражает так называемый подвижный богослужебный цикл церковного года от Пасхи до Пасхи; вторая – неподвижный, от начала гражданского года, который по византийскому индикту начинался 1 сентября, до его окончания. Подвижные чтения в свою очередь разделяются на пять богослужебных циклов: 1-й включает ежедневные чтения на литургии на протяжении семи недель от Пасхи до Пятидесятницы; 2-й – «зачала» от Пятидесятницы до новолетия (т. е. до 1 сентября), которые по короткому апракосному Евангелию читаются по субботам и воскресеньям; 3-й – субботние и воскресные «зачала» от новолетия до Великого Поста; 4-й – евангельские чтения на литургии в субботние и воскресные дни на протяжении шести недель Великого Поста (будничные чтения в этом цикле отсутствуют); 5-й – ежедневные «зачала» Страстной недели (т.е. последней перед Пасхой). Кстати, в раннехристианской письменности (как южно- и восточнославянской, так и в византийской) именно апракосный, богослужебный тип существования Священного Писания Нового Завета был наиболее распространенным.

Рукопись написана уставом на пергаменте каштановыми чернилами. Используются листы размером около 22,2 см в длину и 17,8 см в ширину, разлинованные на 17-18 строк. В сохранившихся фрагментах имеются

одиннадцать инициалов с буквами «О», «Р» и «В», раскрашенных синим, зелёным и красным. На двух листах сохранились две вкладные записи 1508 и 1513 гг. на Туровскую Преображенскую церковь, которой наиболее вероятно тогда принадлежал этот апракос. Из них известно, что в начале XVI в. Константин Иванович Острожский, его жена Татьяна и сын Илья дважды дарили Спасо-Преображенской Туровской церкви и ее тогдашним священникам Митрофану и Матвею сельскохозяйственные угодья. Фотоанализ упомянутых листов позволил заметить на них также и подтверждение вкладных семьи Острожских. Подтверждающие записи датируются соответственно 1731 и 1790 гг.

В августе 2014 г. по инициативе компании Херох и Национальной библиотеки Беларуси было осуществлено факсимильное издание Туровского евангелия тиражом 500 экземпляров с соблюдением всех особенностей оригинала и в сопровождении исторических и книговедческих комментариев.

Корпус устойчивых словесных комплексов (УСК) сохранившихся отрывков Туровского евангелия состоит из 97 единиц в 130 употреблениях. Основной особенностью УСК рассматриваемого памятника является крайне малое количество онимов (1), топонимов (3) и устойчивых сравнений (1), что объясняется наличием только 10 листов памятника. Большинство из обнаруженных УСК памятника продолжают функционировать и сегодня, подчинившись нормам современного русского языка (**въ вѣкы, въстани и нди, изгънати вѣнъ, имѣян оуши слышати да слышитъ, съ лихвоѡж**), другие сохранились с различными грамматическими и/или фонетическими, лексическими изменениями, а часть УСК стали архаизмами.

Индекс составлен по алфавитному принципу. В инициальной части словарной статьи располагается сам УСК, далее в скобках следуют примеры его употребления с указанием номера листа Туровского Евангелия и порядковой строки, на которой расположен пример.

Источники

Евангелие апракос краткий (Туровское евангелие) (ЦБАН ЛитССР, F19-1, XI в.) © Портал «Манускрипт», Лаборатория по автоматизации филологических работ УдГУ, 2004–2008; кафедра лингвистики ИжГТУ, 2005–2008.

Литература

Гильтебрандт, П.А. Туровское Евангелие одиннадцатого века / П.А. Гильтебрандт. – Вильна : Печатня А.Г. Сыркина, 1869. – 20 с.

Лабынцев, Ю.А. Туровское евангелие как особо чтимая святыня во времена Константина Острожского / Ю.А. Лабынцев // Благоверный князь Острожский. Вестник Белорусского Экзархата. – Т. 1. – Минск, 1998. – С. 79–86.

Пуцко, В. Ілюмінацыя Тураўскага Евангелля / В. Пуцко // Беларускі гістарычны агляд. – Т. 5. – № 1 (8). – 1998. – С. 88–102.

Срезневский И.И. Сведения и заметки о малоизвестных и неизвестных памятниках / И.И. Срезневский. – Т. 1. – СПб. : Тип. Импер. акад. наук, 1867. – С. I–XL.

Туровское евангелие XI века. – Минск : Белорусская энциклопедия, 2004. – 336 с.

Туровское евангелие одиннадцатого века. – СПб. : Изд. Виленского учебного округа, 1868.

Энциклопедический словарь / под ред. Ф.А. Брокгауза и И.А. Ефрона: в 86 тт. – СПб. : Семеновская Типо-Литография (И.А. Ефрона), Фонтанка, 1890–1907. – Режим доступа : http://gatchina3000.ru/big/051/51364_brockhaus-efron.htm

Н.В. Позднякова

ИНДЕКС

А

Аминъ (аминъ) глаголюж вамъ
([аминъ аминъ глѣж вамъ] 1.1:
14-15; [аминъ глѣж вамъ] 5.2: 11-
12)

Аще любите любящяѣ въ кага
вамъ хвала кѣтъ ([аще любите
любящяѣ въ кага вамъ хвала
кѣтъ] 9.2: 8-9)

Б

Бѣсъ изиде из кого ([бѣсъ <...>
изиде из него] 7.1: 13-14)

Бѣсъ имѣти ([бѣсъ имать (иудеи
об Иисусе)] 1.2: 17)

Бѣсъ нечистъ ([бѣ члѣвкъ имы
дѣхъ бѣсѣмъ • нечистъ] 7.1: 6-7)

В

Власть имѣти ([власть имать
снѣ члѣвчѣ] 9.1: 12-13)

Въ врѣма оно ([въ врѣма оно] 5.2:
16; 7.1: 1; 7.2: 3; 8.2: 4; 10.1: 11; 10.2: 12)

Въ вѣкъ ([хсѣ прѣвѣтывають въ
вѣкъ] 2.1: 18)

Въ заимъ дати ([въ заимъ
дайте] 10.1: 3)

Въ заимъ дати ([въ заимъ дак-
те] 9.2: 14; [грѣшници грѣшник-
омъ въ заимъ дакѣтъ] 9.2: 17)

Въздвиженіе чѣстнаго крѣста

([прѣ въздвиженіа чѣстнаго
крѣста] 6.2: 7-8)

Възнесенъ отъ земля ([азъ
<...> възнесенъ въ (дѣ) отъ
земля] 2.1: 12-13)

Възъпити гласомъ велиимъ
([члѣвкъ <...> възъпи гласомъ
велиимъ] 7.1: 7-8)

Възати доушѣ чинѣ отъ кого
([никѣтоже възъмѣтъ къ ѿ
мене] 1.2: 10-11)

Въннати въ радость чинѣ ([въннати въ
радость га своко] 4.1: 3-4; 4.1: 11)

Въ слѣдѣ ити ([всѣ въ слѣдѣ
кго идоша] 8.2: 1-2; [въ слѣдѣ
кго идее (мытарь)] 10.1: 15)

Въстани и иди ([въстани и
възми ложе твоѣ и иди въ
домъ свои] 9.1: 15-16)

Въстани и ходи ([въстани и
ходи] 9.1: 11-12)

Въ тѣ часъ ([и исцѣлѣ дѣци къ
въ тѣ часъ] 6.2: 3)

Всѣ галилѣиска ([иже бѣахѣ
пришли • ѿ всакога вси
галилѣискты] 8.2: 6-8)

Всѣ иудѣиска ([иже бѣахѣ
пришли • ѿ всакога вси <...>
иудѣискты] 8.2: 6-8)

Г

Глаголати хоулаж ([иже глѣтъ
хоулоу] 9.1: 3-4)

Гласъ съ небесе (приде) ([при-

дѣ гласъ съ нѣсе] 2.1: 3-4)

Господи помози ми ([г̃и помози ми] 6.1: 12)

Господи господи ([г̃и г̃и • Ѡврьзи намъ] 5.2: 10)

Градъ галилеискъ ([въниде ісѣ • <...> въ градъ галилеискъ] 7.1: 1-3)

Д

Добро творити ([добро творите] 10.1: 2-3)

Домъ израилевъ ([нѣсмь посланъ <...> къ овцамъ погъивъшимъ домоу израїлѣва] 6.1: 9-11)

Дроугъ къ дроугоу ([сѣтѣзаахъ сѣ дроугъ къ дроугоу] 7.1: 15-16)

Доухъ нечистъ ([бѣ члѣвкъ имы дѣхъ бѣсѣмъ • нечистъ] 7.1: 6-7)

Доушѣ прияти ([азъ полагаѣ дѣшѣ моѣ да пакы примоу ѣ] 1.2: 9-10)

Е

Евангелиѣ отъ иоана ([ев̃а Ѡ иоана] 1.2: 5-6)

Евангелиѣ отъ лоукы ([ев̃а • Ѡ лоук̃] 6.2: 13; 7.2: 2; 8.2: 3; 9.2: 5; 10.1: 10; 10.2: 11)

Евангелиѣ отъ матѣѣа ([ев̃а Ѡ ма̃] 3.1: 14; 4.2: 16; 5.2: 15)

Еи господи ([еи г̃и] 6.1: 16)

Ж

Жена хананѣиска ([се жен̃а хананѣиска <...> възъпи] 5.2: 17-6.1: 2)

Жати идеже не сѣааше/нѣси сѣалъ и сѣбрати ѣдоуже не расточи/не расточилъ ([жнѣ идеже нѣси сѣалъ и сѣбрати ѣдѣ же не расточилъ] 4.1: 14-16; [жнѣ идеже не сѣахъ и сѣбрати ѣдѣ же не расточилъ] 4.2: 2-4)

З

Заповѣдь прияти чнѣ ([заповѣдь приятъ оца моѣго] 1.2: 14)

И

Изгнати вънъ кого ([кѣназъ мира сего • изгнанъ вѣдетъ вънъ] 2.1: 11-12)

Имы доухъ нечистъ ([бѣ члѣвкъ имы дѣхъ бѣсѣмъ • нечистъ] 7.1: 6-7)

Имѣѣи оуши слѣшати да слѣшитъ ([имѣѣи оуши слѣшати да слѣ(ши)тъ] 4.2: 14-15)

Имѣщоуоумоу вѣсѣде дано вѣдетъ и избѣдетъ ([имѣщоуоумоу вѣсѣде дано вѣдетъ и избѣдетъ] (4.2: 10-11)

Исплнѣнѣи сѣ страхомъ ([вѣси) исплнѣнѣи сѣ страхомъ] 9.2: 3)

К

Каѣ вамъ хвала ѣстъ ([каѣ вамъ

хвала кѣтъ] 9.2: 9; 9.2: 15-16; [кага
вамъ хв^ала кѣтъ] 9.2: 12-13)

Кънижъници и фарисѣи ([начаша
помышлати • кънижъници • и фа-
рисѣи] 9.1: 2-3; [рѣпѣтаахъ къни-
жъници ихъ и фарисеи] 10.2: 3-4)

Къназь мира сего ([нынѣ
къназь мира сего • изъгнанъ
вждеть вѣнъ] 2.1: 11)

Л

Любите врагы ваша ([любите
врагы ваша] 10.1: 2)

М

Миръ съ ([нынѣ сядъ кѣтъ
мироу семоу] 2.1: 10; [нынѣ
къназь мира сего • изъгнанъ
вждеть вѣнъ] 2.1: 11)

Н

Не трѣвоужтъ съдрави врача
нъ болащен ([не трѣвѣжтъ
съдрави врачъ нъ болащен]
10.2: 7-8)

Нечистын доухъ ([властиѣ и
силоѣ велить нечистыимъ
дѣомъ] 7.2: 1)

Новок лѣто ([новоуѣмъ лѣтъ] 6.2:
12)

Нѣстъ добро ([нѣстъ добро
отати хлѣва ѿ чадъ] 6.1: 13)

Нѣстъ добро отати хлѣва отъ
чадъ и поврѣци пьсомъ ([нѣстъ
добро отати хлѣва ѿ чадъ и по-

врѣци пьсомъ] 6.1: 13-15)

О

Область имѣти кжѣ ([область бо
имамъ • положити ѣж] 1.2: 12;
[область имамъ пакты прияти
ѣж] 1.2: 13)

Об ноць ([об ноць всѣхъ
трѣждше сѣ] 7.2: 15)

Овца погыбѣшага ([нѣсмъ
посѣланъ • тѣкъмо къ овцамъ
погыбѣшимъ] 6.1: 9-10)

Отъ немжцакго и кже аще
мьнитъ сѣ имѣа възато вждеть
отъ него ([ѿ немжцааго и кже
аще мьнитъ сѣ имѣа възато
вждеть ѿ него] 4.2: 11-14)

Отъпоущати грѣхы ([кто можетъ
ѿпоущати грѣхы] 9.1: 5; [власть
имать сѣ члвчъ на земли
ѿпоущати грѣхы] 9.1: 13-14)

Отъпоущаѣтъ сѣ грѣси комоу, чин
([ѿпоущаѣтъ ти сѣ грѣси твои]
8.2: 17-9.1: 1; 9.1: 10-11)

Отъ селѣ ([ѿ селѣ вждеши
члвкы лова] 8.1: 17)

Отъ сихъ ([ѿ сихъ • до рождства
стѣна вѣа] 6.2: 5-6)

П

Пастырь овцамъ ([пастырь
кѣтъ овцамъ] 1.1: 3)

Поврѣци пьсомъ кого, чьто ([нѣстъ
добро <...> поврѣци и пьсомъ]
6.1: 14-15)

ОУ

ОУжасъ одръжааше кого
([оужасъ <...> одръжааше и] 8.1:
11-12)

Ф

Фарисен и законооучителк
([вѣахъ сѣдаше фарисен • и
законоучителк] 8.2: 5)

Ц

Цѣсарьствик небесьнок ([оупо-
добиса црѣствик небьнок • члвкоу
цри] 3.1: 15-17; [оуподоб"са
црѣствик небьнок • десати двъ]
5.1: 2-3)

Ч

Чловѣкты лова ([вждеши члѣкты
лова] 8.1: 17-18)

СВЕРХСЛОВНЫЕ ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАИМЕНОВАНИЯ

Страна сидоньска ([изиде їсѣ въ
странѣ <...> сидоньскѣ] 5.2: 16-17)

Страна тоурьска ([изиде їсѣ въ
странѣ турьскѣ] 5.2: 16-17)

Њзеро генисаретьско ([стога вѣ їсѣ
при езерѣ генисарьтѣстѣ] 7.2: 3-4)

СВЕРХСЛОВНЫЕ НАИМЕНОВАНИЯ ЛИЦ

Симонъ петръ ([симонъ петръ •
припаде къ колѣнома їсѣвома] 8.1:
8-9)

СРАВНИТЕЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ

Їакоже хоцете да творатъ вамъ
чловѣци и вы творите имъ
такожде ([акоже хоцете да
творатъ вамъ члѣци и вы
творите имъ такожде] 9.2: 6-7)

Индекс устойчивых словесных комплексов Архангельского и Туровского евангелий

Главный редактор С.Г. Шулежкова

Издается полностью в авторской редакции

Подписано в печать 16.10.2015. Рег. № 264-15. Формат 60×84 ¹/₁₆. Бумага тип. № 1.
Плоская печать. Усл.печ.л. 5,75. Тираж 500 экз. Заказ 671.

Издательский центр ФГБОУ ВПО «МГТУ»
455000, Магнитогорск, пр. Ленина, 38
Полиграфический участок ФГБОУ ВПО «МГТУ»